

İNSÂN-I KÂMİL

Abdülkerim Cîlî

Abdülkadir Akçiçek tercümesi
Cilt (1) Kitap (7)
(34/41) BÖLÜMLERİ

NECDET ARDIÇ
İZ-TERZİ BABA
ŞERHİ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (167-90/1-7)

İNSÂN-I KÂMİL

Abdülkerim Cîlî

Abdülkadir Akçiçek tercümesi

Cilt (1/ Kitap/7)

(34/41) BÖLÜMLERİ.

NECDET ARDIÇ

TERZİ BABA

ŞERHİ

İRFAN SOFRASI

NECDET ARDIÇ

TASAVVUF SERİSİ (167-90/1-7)

İnsân-ı Kâmil

Abdülkerim Cîlî

Abdülkadir Akçiçek tercümesi

Cilt (1/ Kitap/7)

(34/41) Bölümleri.

Necdet Ardıç
Terzi Baba
Şerhi
Kayda Alanlar
Erhan Aytaç, Nurbil Aytaç

Düzenleyen
Terzi Baba
Adres

Büro: Ertuğrul Mahallesi Hüseyin
Pehlivan Caddesi No: 29/5
Servet Apt. 59 100
Tekirdağ

Ev: 100 yıl Mahallesi Uğur Mumcu Caddesi
Ata Kent Sitesi A Blok Kat 3, D. 13.
Süleyman paşa Tekirdağ

Tel: (0282) 408 93 84

(0533) 7743937

www.terzibaba13.com

terzibaba13@gmail.com

ÖNSÖZ

Muhterem okuyucularım, sevgili kardeş ve evlâtlarımız. Uzun zamandır sohbetlerini yaparak kayda aldığımız **Abdülkerim Cîlî Hz.** nin gerçekten çök yüce hakikatleri bünyesinde bulunduran "**İnsân-ı Kâmil**" isimli kitabının acizane şerhi bittikten epey zaman sonra, nihayet onun da ses kasetlerinin kayda geçirme işlemleri de bittikten sonra, bu sahada hizmeti geçen evlâtlarımıza teşekkür ederim sağ olsunlar.

Daha sonra kayda geçen bu ses kayıtlarının okuyucularımıza sunulabilmesi için kitap haline dönüştürülmesi gerekiyordu vakti gelmiş ki Rabb'im izin verdi, şükür **"giriş"** bölümü şerhi ile birinci kitap tamamlanmış oldu. **"mukaddime**" bölümü ile de ikinci kitap tamam olmuştu. **Zat, İsim. Sıfat,** bölümleri ile de, üçüncü kitap tamam olmuştu. Daha sonrada,

4-Bölüm-Ulûhiyyet.

5-Bölüm-Ahadiyyet.

6- Bölüm-Vahidiyyet.

7- Bölüm-Rahmâniyyet.

8- Bölüm-Rububiyyet.

9- Bölüm-A'mâ.

10- Bölüm-Tenzih.

11- Bölüm-Teşbih.

12- Bölüm-Fiiller tecellisi.

13-İsimler tecellisi.

Bölümleri ile de, dördüncü kitap tamam olmuştu.

Bu kitap ile de.

14-Bölüm-Sıfatlar tecellisi.

15-Bölüm-Zat tecelligâhı.

16- Bölüm-Hayat.

17- Bölüm-İlim.

18- Bölüm-İrade.

19- Bölüm-Kudret.

20- Bölüm-Kelâm.

Bölümleri ile de, beşinci kitap tamam olmuştu.

Bu kitap ile de.

21- Bölüm-Sem.

22- Bölüm-Basar.

23- Bölüm-Cemâl.

24- Bölüm-Celâl.

25- Bölüm-Kemâl.

26- Bölüm-Hüviyet.

27- Bölüm-İnniyet.

28- Bölüm-Ezel.

29- Bölüm-Yüce Hakk'ın dünya semâsına nüzülü.

30- Bölüm-Kıdem.

31- Bölüm-Allah'ın günleri.

32- Bölüm-Salsala-i Ceres.

33- Bölüm-Ümm'ül-Kitap.

Bölümleri ile de, altıncı kitap tamam olmuştu.

Bu kitap ile de.

34- Bölüm-Kur'an.

35- Bölüm-Fürkan.

36- Bölüm-Tevrat.

37- Bölüm-Zebur.

38- Bölüm-İncil.

39- Bölüm-Yüce Hakk'ın dünya semâsına nüzülü.

40- Bölüm-Fatiha-i Kitap.

41- Bölüm-Kitab-ı mestur.

Bu yedinci kitap ile de bahsi geçen mertebe/bölümler anlatılmaya çalışılacaktır.

İnşeallah ileriki zamanlarda bölüm, bölüm tamamı kitaplar halinde sizlerin okuyabilmenize sunulacaktır. Bu ve benzeri kitapların İnsan tefekkür ufkunda çok büyük hedefleri gösterdiği aşikârdır. Cenâb-ı Hakk bu ve benzeri kitaplarda kendi hakikatlerini kendi bildirmesiyle ve evvelâ Peygamber Efendimizin bizlere aktarımı ve daha sonra da büyüklerimizin bu günlere kadar bizler dahil günümüz insanına kadar ulaşmasını sağlayan büyüklerimiz, İrfan ehline şukranlarımızı sunarız.

Bütün âlemlerin bir harikası olan "**İnsân**" ne yazık ki kendi değerini, varlığının üzerinden binlerce sene geçtiği halde, çok azı müstesna, anlamış ve kadrü kıymetini bilmiş değildir. Ayrıca bu kıymetini anlamamakta ısrar etmekte ve kısa süreli nefsi emmâre içinde olduğu dünya yaşantısını tercih edep, İlâh-i ve ebedi hayatını heba etmekte, gerek birey gerek toplum olarak, hazin bir sona doğru sür'atle gitmektedir.

İşte elimizde bulunan bu kitap ve benzerleri, kişiye evvelâ kendini sonra da Rabbını tanıtıcı haliyle tefekkür hayatımızda çok büyük bir yeri olması lâzım gelmektedir. İnsan ki *"Hakk'ın zât-i zuhur mahalli ve âlemin göz bebeği"*dir. Bu hakikatini yerinde kullanamadığından ne yazık ki yerlerde sürünmektedir. Yerlerde sürünmekten kurtulup ayağa kalkması ve asli asaletine ulaşması, bu ve benzeri tevhid kitaplarında belirtilen kendi hakikatlerini anlaması ile ancak mümkün olacaktır.

Umarım Azrâîl (a.s.) ile zaruri ölüm gelmezden evvel ihtiyari ölüm ile, bu dünyanın ve kendi beden dünyamızın hakikatini idrak etmiş olarak varlığımızı daha evvelden Hakk'a teslim ederiz de Azrâîl (a.s.) geldiğinde varlığımızda sadece geriye kalmış bir çuval et ve kemikten başka bir şey bulamamış olsun.

Rabb-ımızdan cümlemizi gaflet ehli olmamızdan korumasını, ve bizlere kendi varlığından varlık vermiş olduğundan, kendi aklından da akıl vermesini niyaz ederim.

Bu seriden yedinci kitaptır. Akıl ve idraklerimizin açılmalarını Cenâb-ı Hakk'tan dilerim. T.B.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

KUR’AN

34. BÖLÜM

KUR'AN

KUR'AN: Hemen sade tek zattır;
Onun tekliği farzdır Hak'tır...

Zat makam, onda onun için;
Hüviyet yönünden muğlaktır...

Okur onu talebden yana;
Onu taleb farz kılınmıştır...

Okunması da onun süsü;
Süs onun, fena hali saftır...

Ama, zat cihetinden onda;
Ne bütün, ne parça kalmıştır...

Onun alınan tadı, zattan;
Isırmadan zevkte kalmıştır...

Bu tadda fehim: İşte KUR'AN;
Farz bu, üstte anlatılmıştır...

Bilesin ki...

KUR'AN: Zattan ibarettir...

Kur'an zattır, furkan sıfattır.

Öyle bir zat ki; Tüm sıfatlar, onda erimiş; kaybolmuştur...

Ve o: Ahadiyetle, isim alan bir tecelligâhtır...

Âdem'in, "Mim" inde âlemin, ahadiyetinde isim olan bir tecelligahtır. Âlem dediği zaman da, ahadiyetle isim alıyor. Gerek genel manada gerek tafsilat mansında bütün âlemlerde, âlem ismi altında, halk ismi altında, gerek Âdem ismi altında yani âlemin Elif'i, ahadiyet, Âdem'in, Elif'i ahadiyet, âlemin Mim'i Makam-ı Muhammedi toplu mücmel hali, âlemin Mim'i Hakikat-i Muhammedinin tafsil hali. Birinin bağlantısı Lam, birnin bağlantısı Dal.

Ve o: Ahadiyetle, isim alan bir tecelligâhtır...

Mim'ler bunun tecelligahı, zuhur mertebesidir.

Yüce Hak KUR'AN'ı: Peygamberi Muhammed'e S.A. bu manaya göre inzal buyurdu...

Yani bu hakikatlerle Âdem ve âlem hakikatleri içerisinde inzal buyurdu.

Ta ki, onun kâinattaki müşahede makamı: Ahadiyet ola...

Hem kendi varlığında, hem âlemler varlığında müşahede makamı ahadiyet oldu.

İnzal şu demektir:

- Yüce ahadiyetin hakikati, en yüksek derecesi ile... Resulullah S.A. efendimizin cesedinde kemaliyle, zuhura gelmiştir... En yüksek derecesinden ona inmiştir...

Onun için, iniş ve çıkış muhaldir... Ama tabir, böyle bir deyimi gerektiriyor...

Nüzul, nazil, inzal kelimeleri basit manada anlaşıldığı zaman bir makamdan yani bir mahalden, bir mahalle inmiş

gibidir, halbuki, bütün âlemler kendi varlığında olduktan sonra, ona mahal söz konusu isim vermek mümkün olmamaktadır. Nüzulden, nazilden bahsediliyor, o zaman bu nüzulü bizim anladığımız manada makam ve mekan manasında olmadığı, manaların indirilmesi yani kolaylaştırılması, anlatışın zat mertebesinden, sıfat mertebesine, sıfat mertebesinden esma, esmadan ef'al mertebesine indirilmesi yani izah edilmesidir.

Kaldı ki, onun bir tahakkuk safhasına geçiş yolu da vardır...

Şöyle ki:

Resulullah S.A. efendimizin dış vücudu: İlâhî hakikatlerin tümü ile tahakkuk ettiği zaman...

Evet... İşte o zaman: Görünen vücudu, vahid isminin tecelli yeri oldu...

Ahad ismi bünyesinde var ama Vahid ismi tecelli yeri oldu, Vahid olarak tecelli etti ama bünyesinde ahadiyet ile var, Ahad olmasa, Vahid zaten olmayacaktır.

Tıpkı: Kendi hüviyeti yani: Kimliği ile, ahadiyet sıfatının tecelligâhı, zatı ile, zatın aynı olduğu gibi...

İşbu anlatılan mana icabıdır ki, Resulullah S.A. efendimiz şöyle buyurdu:

- «KUR'AN, bana tümden bir defada nazil oldu...»

Resulullah S.A. efendimiz, bu cümlesi ile, şu manayı açıklamak istiyordu:

- KUR'AN'ın tümü ile, zatî, küllî ve cismanî olarak tam tahakkuk etmiştir...

İşbu mana açısından bakılınca:

- KUR'AN-I KERİM...

Diye anlatılan, bizzat Resullullah S.A. efendimizdir...

Çünkü: O bütünü ile ona ihsan edildi...

Böyle bir ihsana nail olmak ise... tam kereme nail olmaktır...

Lütfa demiyor, ihsana diyor. İhsan, görüyormuş gibi ibadet. Çünkü müşahedenin tümü kendisine verilmiş. Burada görme bile söz konusu değil, çünkü görme de, iki varlık gerektiriyor, yaşama, o olma "Hüve" makamında olma. Orada ne kaleme ihtiyaç var, ne müşahedeye ihtiyaç var, ne herhangi bir vasıtaya.

Ve... o: Tam kereme de nail olmuştur... Çünkü: Kendisinden, hiç bir şey, esirgenmemiştir. Hemen hepsi: İlâhî bir kerem olarak, zatî yoldan bolca ona yağdırılmıştır...

Bir feyz ve bir bereket olarak...

İşte... KUR'AN-I KERİM'in manası...

KUR'AN-I HAKİM ise... şu demektir:

- İlâhî hakikatlerin peyderpey inişi...

İşbu iniş ise... Kulu yavaş yavaş, onlarla zatta tahakkuka doğru yükseltir...

İki yönü var, evvela tümden kendisine verildi ama bunu cem olarak verdi yani mücmel, toplu olarak verildi ama bunun tafsile çıkması gerekiyordu, tafsil içinde zaman gerekmekteydi, işte bu zamanda yirmi üç sene sürdü. iki ile üçü toplarsak beş yapar, bu da hakikat-i ilahiyenin yani hazret mertebelerinin tamamı yirmi üç senede ortaya çıktı demek olur, tabi içinde nefis mertebeleriyle birlikte, çünkü Ahad'ın içinde onlarda vardır.

Bu da, ilâhî hikmetin bir iktizasıdır... Bu hikmet ise... zatın yaptığı bir düzendir...

Tahakkuk için yol budur... başka yoktur...

Eğer bu yirmi üç sene İsa (a.s.) gibi sadece üç senesi

verilseydi, bundan geriye ,kargaşa bir bilgi aktarımı kalırdı, İsa (a.s.) arkasında kaldığı gibi, İsa (a.s.)'a bu kendi iseviyet hakikatlerini anlatacak kadar süresi olmadı onun, onun için arkadakilere büyük bir ilim bırakamadı. Arkasında on bir kişi vardı, onlarda kendi anlayışlarına göre iseviyet mertebesini idrak ettiler ki, bu üç senelik eğitim süresi yeterli değildir, sonra onların hepsi aynı günde başlamadılar çok sonradan gelenlerde oldu, altı ay, bir sene, iki sene eğitim görenler oldu içlerinde, oturtamadılar yani sonra onların fiilleri de yoktu yani şeriatları da yoktu, şeriatları olmadığı içinde, o manaları tam oturtamadılar, lisanlarında kaldı sadece ve duygu üzerine kuruldu, onların din anlayışları, ilahiyat anlayışları.

Eskiden kalma Roma tanrılarının anlayışları da vardı, Roma tanrı anlayışlarıyla, iseviyet anlayışlarını karıştırdılar, her coğrafyadaki insanlar kendi iklimleri içerisindeki ağırlıklarına göre de hayat anlayışlarına göre de, ruh hallerine göre de değerlendirerek, böyle karma karışık bir şeyler ortaya çıkarttılar.

Hz.Rasulullah (Sav) Efendimiz, yirmi üç sene gibi uzun sayılacak bir sürede her gün, her hafta yahut yeni bir ayetin gelmesiyle, yeni bir hukukun gelmesiyle ve bunların tatbikatını da yaptırarak, on sene, on iki sene hep ilimle geçti, eğitimle geçti, on seneden sonra ve on üçüncü sene Medine'ye hicretten sonra farzların birçoğu o günlerde geldi. Biz tam yanlışını yapıyoruz şimdi birisi müslüman oluyor, veriyoruz eline listeyi, bir duvar çıkarıyoruz önüne, namaz kılacaksın, abdest alacaksın, şunu, şunu yapacaksın vs... bir sürü önüne liste koyuyoruz, onu o ilk merakla bir müddet yapıyor, ama içerisini sağlamlaştırmadığımız için ilmi yönünü, ruhani yönünü vermediğimiz için, o da perdelenmiş olarak devam ederse ediyor yoksa bırakıp geçip gidiyor. İşte bunlar Cenab-ı Hakk'ın eğitimiyle, ilahi eğitimle yaptırıldı hepsi, tatbikatları da yaptırıldı. Şeriat mertebesinin, tarikat, hakikat, marifet hepsinin mertebelerinin yaşantısı yapıldı.

Çünkü bir kulun: Hakikatlerin tümü ile, tahakkuk etmesi, imkân cihetinden olamaz...

Hem de cesedi ile... hem de, ilk yaratılışında...

Durum anlatıldığı gibidir... Ama, bu da, haliyle herkesin nasibi değildir...

Lâkin: Yaratılış icabı uluhuyete tab'an meyilli olan hakikatler babında yükselme kaydeder...

Yani zuhuru icabı uluhiyete tab'an meyilli olan hakikatler babında yükselme kaydeder.

Kendisine, peyderpey açılan hakikatler babında tahakkuk yoluna girer...

Ama, ilâhî bir tertib düzeninde...

Nitekim bu manaya, yüce Hak, şu âyeti ile işaret buyurmuştur:

- «Biz onu, yani: KUR'AN'ı, peyderpey gönderdik...» (17/106)

Anlatılan hüküm aynıdır... Hem de, aynı şekildedir... Kesilip bitmeden böyledir... Kesilmez; sonu olmaz...

Kul, öylece terakkiye devam eder... Yüce Hak ise... tecellisine devam eder...

Bu, bitip tükenmeyen bir yoldur... Her şeyi tam almakta imkânsızdır...

Çünkü onların nihayeti yoktur... Çünkü, yüce Hak zatında nihayetsizdir...

Burada, şöyle bir soru akla gelebilir:

- «Kur'an bana tümden bir defada geldi...»

Şeklinde buyurulan hadis-i şerifinin faydası nedir? Hangi manayı anlatır?

Diye sorabilirsin...

Bu soruyu iki yönden cevaplandırabiliriz...

BİRİNCİ YÖN: Hükmen böyledir...

Bunun oluş şekli ise, şöyledir:

Kâmil bir kula yüce Hak, zatı ile tecelli eylediği zaman... müşahede ettiği şey yönüyle şu hükme sahip olur: O sonsuz zatın hükmünden ibarettir...

... Ve kendisine, hiç bölünmeden gelmiştir... Haliyle, onun böyle oluşu: Bulunduğu mahallin şanı icabıdır...

İKİNCİ YÖN: Kalan beşerî vasıfların tükenmesi, halkıyet rüsumunun bitip tükenmesi ciheti ile olur...

Haliyle bu durum: İlâhî hakikatlerin kemal mertebesinde zuhuru ile olur...

İşbu zuhurun izleri, cesedin bütün uzuvlarında tek tek görülür...

Üzerinde durduğumuz hadis-i şerifteki:

- «Tümden...»

Kelimesi:

- «Bana...»

Kelimesi ile ilgilidir... Ve bu ikinci yönde anlattığımıza dairdir...

Böyle olunca, şu mana çıkar:

- İlâhî hakikatlerle tahakkuk etmek suretiyle, halka bağlı bütün noksan sıfatların gitmesi...

KUR'AN üzerine gelen bir başka hadis-i şerif şöyledir:

- «KUR'AN, dünya semasına bir defada kondu... Bundan sonra, Hak: Onu, parça parça âyetler halinde bana indirdi...»

Bu hadis-i şerifin manası şöyledir:

- KUR'AN, dünya semasına bir defada kondu...

Bu zata dayanan bir tahkik makamına işarettir...

- Parça parça âyetler halinde...

Gelmesi de, kulun zatla peyderpey tahakkuk etmesi sonunda, isimlerin ve sıfatların zuhura gelmesi sayılır...

Kişinin kendi hakikatinde, Allah'ın zatının hakikati tümüyle mevcut ama bunun tafsil sahasına gelmesi için peyderpey zaman gerekmektedir, her bir gece çalışmamız veya kendi başımıza dersimizi yapmamız, kendi başımıza kitap okumamız, Kur'an'ın bize yahut zatın peyderpey gelmesi hükmünde. Kendi özümüzde, kendi varlığımızda tümden olarak var, ayan-ı sabitemizde Kur'an bize tümden inmiş vaziyette ama bunun zuhura çıkması peyderpey zaman gerektirmekte. Buna seyr-i fillah, Allah'ta seyir, Allah'la birlikte Allah'ta seyir. Bunun da sonu yoktur.

KUR'AN-I KERİM üzerine gelen bir âyet şöyledir:

- «Sana seb-ü Mesaniye ve KUR'AN-I AZİMİ verdik...» (15/87)

Tenzil, inzal kelimesi burada yok, indirdik, kaldırdık, çıkarttık, verdik diyor doğrudan doğruya.

Bu manaya göre KUR'AN: Tüm zattan ibarettir...

Burada, nüzul nazar-ı itibara alınmaz... Bir yer meselesi de itibara alınmaz...

Böyle olunca o; Zata dayalı bir ahadiyetten ibaret kalır...

Anlatılan vasıfta zat ise: Bütün mertebeleri, sıfatları, yaratılış şekillerini, itibarları özünde toplayan mutlak bir hüviyettir., kimliktir...

Bu mana ise:

- Sadece zat... ama cümle kemalâtı ile...

Tabiri ile anlatılabilir...

KUR'AN için bu mana: Azamet ifadesi taşır...

İşbu mana icabıdır ki: KUR'AN için:

- «AZİM...» (15/87)

Lafzı arkadaş edildi...

Bu âyetle anlatılan:

- «Seb-ü Mesani...» (15/87)

Cümlesine gelince; şu demektir:

- Bu cesed varlığında zuhura gelen, yüce Hakkın yedi sıfatı ile tahakkuk etmesidir...

Hayat, ilim, irade, kudret, kelam, sem'i, basar, seb-ü mesani aynı zamanda bunun zuhur yeri aslında hepsi lisan ise de ama lisan da yani ağızda başta olduğundan bu lisanın, bu seb-ü mesani ile tasdik edilmesi gerektiğinden, seb-ü mesani insanın yüzü olduğu da söylenir. Yedi delik, iki göz, iki kulak, iki burun deliği, bir ağız var, yedi sıfatın karşılığı bunlar başımızdaki yedi özellik, güzellik. Bunun toplam zuhur yeri olanda kelam, hayat, ilim, irade, kudret, kelam bunların aktarılması ancak kelamla mümkündür.

Yine KUR'AN üzerine gelen:

- «Rahman KUR'AN öğretti...» (55/1-2)

Âyet-i kerime ise, şu manaya işarettir:

- Bir kula, Rahman tecelli edince, o kul, kendi

özünde rahmani bir lezzet bulur... Bu lezzet ise... zata karışık marifeti kazandırır...

Bu yoldan da, sıfatların hakikî yüzleri ile tahakkuk etmiş olur...

Bu durumda, elbette ki: Ona KUR'AN'ı ancak Rahman öğretmiş oldu... Böyle olmasaydı, zata vüsul nice olurdu? Olamazdı... hele RAHMAN tecellisi olmadan...

Rahman tecellisi olmadan, Kur'an'ın hakikatine ulaşmak mümkün değildir. Rahman tecellisi de nasıl olacak? Er rahman, Allemel Kur'an, Halekal insan ve Allemehul beyan, bu hakikatler kişi de zuhura gelmezse, ne zatını anlaması mümkün, ne Kur'anı, ne Peygamberini anlaması mümkündür.

İşbu manada RAHMAN ise: İsimlerin ve sıfatların cümlesinden ibarettir...

Şu da bir gerçektir ki: Yüce Hak, isimleri ve sıfatları dışında bir başka yoldan bilinememektedir...

Anlatılan manaları anla...

Zira bu manayı ancak:

- GUREBA... Garipler demek, niye garipler oluyor bu insanlar? Allah'ın zati tecellisine mazhar olmuş kimseler niye garip oluyorlar? Beşeriyetlerinden garip kalmışlar, beşer insanın içerisinde garibane yaşarlar, yani başka bir ifadeyle bu âlemin insanı değillerdir, bu âlemde garip kalmışlardır. Efendimiz (Sav); Üç garip vardır diyor, üç yerde insanoğlu garip kalır, birisi, gurbete çıkmış, vatanından uzakta bu gariptir diyor, bazı şeylere ihtiyacı vardır onları karşılayamaz bu da gariptir diyor ama bunların içerisinde en büyük garip cahiller içinde kalmış alimdir diyor. Bu avam içinde kalmış, insan-ı kamildir diye değiştirelim ki, hakikati bu zaten. Burada bahsettiği kimseler bunlardır. Allah'ın zatıyla yaşarlar ama dışarıdakiler bundan habersizdir.

Namı ile anılan kimseler anlarlar...

Bunlar, şerefli ve kâmil kimselerdir...

Sonra onlar: Kulları arasında, Allah'ın nazargâhıdır...

Allah... Hak söyler...

Bu yola hidayeti nasib eden Allah'tır...

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

FURKAN

35. BÖLÜM

FURKAN

Allah'ın sıfatları FURKAN;
Ve, Allah'ın zatıdır Kur'an...

Cem'in fark durumu tahkiktir;
Farkın da cem'indedir vicdan...

Sıfatların çeşitleridir;
Nam üzere iki cem olan...

Bulunur tevhid birliğinde;
Zatın hükmü sayılır FURKAN...

Çünkü sıfattır ayrılamaz;
Olmuştur zatı için bir şan...

Zatının zuhur yeri olmuştur, sıfat.

Bilesin ki...

FURKAN: İsimlerin ve sıfatların hakikatinden ibarettir...

Ama, çeşitli görüntülerinin değişik şekillerine göre...

...Ve onlar itibar edildikleri durumlarına göre; biri diğerinden ayırd edilir...

Yani sıfatlar birbirine göre ayrılır.

Böyle olunca: Fark, Hakkın kendi özünde olur... Bu oluş ise... Onun güzel isimleri ve sıfatları cihetinden gelir...

Bu durumdaysa... değişiklik ortaya çıkar...

Meselâ:

Rahim ismi, şedid isminden başkadır...

Mün'im ismi, müntakim isminden başkadır...

Rıza sıfatı, gazab sıfatının gayrıdır...

Bu manaya, Resulullah S.A. efendimizden rivayet edilen bir kudsî hadisle şöyle işaret edilmiştir:

- «Rahmetim gazabımı geçti...»

Bu manada ise... geçen, geçilenden; fazilet itibarı ile daha öndedir, üstündür...

Bu üstünlük, isimlere has mertebelerde de kendini gösterir...

Meselâ:

Rahmaniyet mertebesi, rabbiyet mertebesinden daha üstündür...

Yalnız buradaki üstünlük mertebe itibariyle, mutlak

olarak bir üstünlük olarak düşünemeyiz. Çünkü hepsi zatına bağlı olduğundan, zatı da, kendisinde sadece tek mutlakiyet olduğundan zuhur, tecelli mahallerine göre üstünlük veya arkalık, gerilik diye düşünebiliriz ama bu da hükmi bir üstünlük olur, mutlak bir üstünlük olmaz.

Uluhiyet mertebesi ise… hepsinden daha üstündür…

İşte bu mertebeler olmasa, uluhiyet olmaz, kemal ortaya çıkmaz, tafsil âlemi ortaya çıkmaz.

Böylece, isimler birbirinden ayrılmış oluyor… Aralarındaki fark da, bu şekilde hâsıl oluyor…

… Ve en üstün olan fazilet itibarı ile, hükmünü geçirdiği kimseden daha faziletli olduğu meydana çıkıyor…

Bu fazilet itibarı ile:

Allah ismi, rahman isminden daha faziletlidir…

Rahman ismi, rabb isminden daha faziletlidir…

Rabb ismi, melik isminden daha faziletlidir…

Kalan isimleri ve sıfatları da, bu manaya göre, kıyas edebilirsin…

Anlatılan isim ve sıfatlardaki, daha faziletli olma durumu: Onların gözde oluşlarına göredir… Noksan veya fazla bir şeyin onlarda

oluşu itibarı ile değildir…

İsimlerin ve sıfatların gözde oluş durumları, fazilet yönüyle, kendilerine bir üstünlük sağlamıştır…

İşbu sebepledir ki: Bir kısmı diğerine tercih edilmiştir…

Şu yollu yapılan münacaat ise… anlatılan manaya işarettir:

- «Cezandan muafatına sığınırım... Dargınlığından rızana sığınırım... Senden sana sığınırım... Sana, tam sena edemem...»

İşte... zatın özündeki fark budur...

- «Cezandan muafatına sığınırım...»

Cümlesindeki «muafat» Arab edebiyatına göre müfaale babındandır...

Bu manaya göre:

- Karşılaştırma..

Manasını taşır... İşbu karşılaşmada ise... elbette affın üstünlüğü ceza isimlerini geçer...

Bunun içindir ki: Affa sığınarak, cezadan kaçtı... Keza dargınlıktan da rızaya sığındı...

Kavlimiz odur ki:

- Rıza sıfatı, gazab sıfatından daha faziletlidir...

Aynı manada: Ona, zatı ile zatından sığındı...

Bu da doğrudur... Şu yoldan ki; Fiillerde fark nasıl hâsıl oluyorsa... aynı şekilde, sıfatlarda da olur... Aynı şekilde, zatın vahidiyet

durumunun kendisinde de böyledir...

Ancak, zatın vahidiyet cihetinde bu fark belirsiz olmaktadır... Bu da, zatın şaşırtıcı hallerindendir... Ki: Birbirini nakzeden iki şeyi bir araya getirir...

Meselâ: Muhal ile vacibi birleştirir...

Hatta: Akla, ibare ve nakilde muhal görünenleri de cem eder...

Ve sen: Bu işin müşahede zevkini aldıktan sonra, böyle bir birleşmenin olmasını, zatta gerekli hükümler meyanında sayarsın.

Nitekim imam-ı Ebu Said'ül Harraz, bu manaya işaret ederek şöyle demiştir:

- Allah'ı iki zıddın arasını birleştirmekte buldum... bildim...

Eğer bu zıtları birleştiremiyorsa bir kimse yani birisini Hakk'a, birisini halka vasf ediyorsa, halka mâl ediyorsa, o zaman o daha irfaniyet yolunda çok dirsek çürütmesi lazımdır. Hakikat-i ilahiyeyi anlayabilmesi için daha çok çalışması lazımdır. Bir başka zatta şöyle der: Ne kadar çok zıtları birleştirirse bir kişi Rabb'ını o kadar yönüyle tanımış olur.

Eğer bu zıtların bir kısmını Hakk'a, bir kısmını halka verirsek, o zaman biz kesret ortaya getirmiş oluruz ama bu zıtlarda sevaplar, günahlar diye belirtilen fiiller vardır, tabi o ayrı bir konudur, halka bağlanan fiiller, Hakk'a bağlanan fiiller, ceza görecek, mükafat görecek fiiller vardır, şeriat mertebesi itibariyle. Bunlarında tarikat, hakikat, marifet mertebelerinde hepsinin izahları kendi bulunduğu mevzuları içerisinde mevcuttur ama gerçek olan şu, bu zatın söylediği söz mutlak geçerli, çokta doğru ve de çok büyük ufuk açmakta, zahir ile batını, evvel ile ahiri, mudill ile hadiyi, kahır ile lütfu bunları birleştiremezsek Rabb'ımızı tanımamız gerçekten mümkün olamayacaktır.

Burada bir incelik vardır... Ki bunu: Hemen anlatmamız icabeder:

Sanmayasın ki: Yüce Allah, evvelin, âhirinin, zâhirin, batın mutlak bir cem'inden ibarettir...

Halk, Hak, faziletli oluş, faziletli olmayış, muhal, vacib, madum, mevcud ve mahdud...

Ve... bunların dışında kalan; bilinmeyen zıdlardan doğan noksanlar ve zıdlarla...

Bütün bunları o: Zatî bir vasıfla yapar...

Onun hüviyeti ise... bütün bunların tümünden ibarettir...

İşte... adı geçen zatın sözünün manası budur...

Anla...

Bu manada bir irfana sahib olursan; tutun, bırakma...

Allah... Hak söyler...

Doğruya hidayeti nasib eden Allah'tır...

Dönüş onadır... İltica makamı odur...

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

TEVRAT

36. BÖLÜM

TEVRAT

Allah-ü Taâlâ, TEVRAT'ı: Musa'ya a.s. DOKUZ LEVH olarak indirdi...

Ancak, onlardan YEDİ tanesini tebliğ etmesini, kalan İKİ tanesini de tebliğ etmemesini emretti...

Dokuz emir, seyr-i sülukta da dokuzuncu mertebede, sekiz İbrahimiyet, dokuz museviyet mertebesi. Kendisine verilen dokuz mertebeyi de bu tasdik etmiş oluyor. Yani Musa (a.s.) seyr-i süluktaki yerini, Cenab-ı Hakk dahi bu şekilde tasdik etmiş oluyor. Yedi tanesi nefs mertebeleri, iki tanesi de hazret mertebesi, iki hazret mertebesini ef'al ve esma mertebelerini ümmetine açmamasını tembihledi.

Zira o İKİ LEVH: İhtiva ettiği sırlar icabı; kabulü akıllara göre İmkânsızdır.

Eğer Musa a.s. onları açıklayacak olsaydı; istediğini bulamayıp başa düşerdi… Bir kişi dahi, kendisine iman etmezdi…

Çünkü onlar tevhid mertebeleri, şeriat mertebeleri değil.

Kaldı ki, o İKİ LEVH: Musa'ya a.s. mahsustu; o zamane ahlinin hiç birine değil… Haliyle kendisi hariç…

Yani Musa (a.s.)'ın şahsına aitti onlar ki, kendisi dahi tatbikatta onları tatbik edemedi. Edemedi derken, onun şanına tabi, haşa koskoca Peygamberi eleştirecek halimiz yoktur, ama Kur'an-ı Kerim'de bize bildirilen ilim bunu gösteriyor, o da Hakk'ın ilmi olduğundan, onu da söylemekte mahsur yoktur. Hızır (a.s.) ile olan arkadaşlığı işte, o iki ilmi daha henüz belki zuhura çıkarışı öyle oldu. Kendisinin şanında ona bir halel gelmesin. Hızır (a.s.) ile olan arkadaşlığında, neden, niçin, niye yaptın diye soruları olması bu mertebenin kendisine daha izin verilmediği, batınında var da zuhura çıkarmaya izin verilmediğini, diye söyleyelim. Kendisinde zuhura çıkmayan şeyi ümmetinde de zuhura çıkarmadı.

Allah-ü Taâlâ, TEVRAT'ı: Musa'ya a.s. DOKUZ LEVH olarak indirdi…

Levh, levha demektir ki üzerine manalar yazılır. Zat mertebesinde kitabımızın ismi "ümmü-l kitap, sıfat mertebesinde, ise "Levh-i mahfuz"dur. Burada bahsi geçen levhalar ilmi ise Museviyyet tenzih mertebesine aittir. Ancak Musa (a.s.) bunları ümmetine anlatamamıştır.

Ancak, onlardan YEDİ tanesini tebliğ etmesini, kalan İKİ tanesini de tebliğ etmemesini emretti…

Cenab-ı Hakk, Hz.Rasulullah (Sav)'e de miraç gecesi üç torba ilim verdi diyordu, birini bütün ümmetine aç, birini dilediklerine aç, dilediklerine açma, birini de hiç açma diye söylemişti. Çünkü onu Cenab-ı Hakk, beşer lisanı ile indirmiş oldu, yani Arapça'ya tercüme ederek indirmiş olduğu

Arapça'nın, Rabb'çasını içine gizledi yine onları kendi tebliğ etti ama gizleyerek tebliğ etti ve herkese açmaması için tembih etti. Eğer Hz. Rasulullah (Sav)'e bir torba ilim verilmişte gizlenmesi istenmiş, mutlak gizlenmesi istenmiş olsaydı, o haklı doğru bir şey olmazdı. Çünkü ne varsa bunların hepsi açılmak üzere Hz.Rasulullah (Sav)'in mertebesinde mevcut idiler.

Eğer açılmayacaksa zaten o belirtilmezdi, niye belirtilsin. Kur'an-ı Kerim'de gizlenerek açıldı. Burada da iki levhayı ümmetine açmamasını söyledi .Yani islamiyette böyle bir şey var, ama burada mutlak açılmaması, Musa (a.s)'ın ümmetine ne gizli olarak açılması, ne de dolaylı olarak açılması değil, mutlak açılmaması, çünkü ümmetin içerisinde o ilimleri idrak edecek yapı daha yoktu, kapasite akıl daha oluşmamıştı ama Ümmet-i Muhammed'din hali öyle değil, ümmetinin hali de öyle değildir, kendininde hali öyle değil. Artık o her şeyin açılması için gelmişti, son peygamberdi. Eğer açılmayacak veya açılmamış bazı şeyler olsaydı, Efendimiz'den sonra bir peygamberin daha gelmesi lazımdı ki, onları açsın. Nasıl o iki levhi İsa (a.s) açtıysa, Musa (a.s)'dan sonra Hz. Peygamber'den sonra da birisinin gelmesi lazımdı ki, öyle bir şey tabi söz konusu değildir.

Hadis ravilerinden Ebu Hureyre (r.a.) buyurdular ki: Efendimizden, ben iki torba ilim aldım, birini herkese açmamı, birini de açmamamı emretti diyor. Hz. Peygamberinde öylece ikazı var. Neden var? Ümmetin tamamına açmamak üzere verildi, yoksa hiç açılmayacak olsaydı, o ilim kendisine verilmezdi. Eğer açsaydım o ilmi diyor, benim boğazımı keserdiniz diyor. Çünkü orada tevhid hakikatleri vardı, birinci torbada şeriat, tarikat mertebesi, ikinci torbada hakikat, marifet ilimleri vardı.

Zira o İKİ LEVH: İhtiva ettiği sırlar icabı; kabulü akıllara göre İmkânsızdır.

Eğer Musa a.s. onları açıklayacak olsaydı; istediğini bulamayıp başa düşerdi... Bir kişi dahi, kendisine iman etmezdi...

Çünkü orada tevhid-i iseviyet, iseviyet mertebesinin hakikatleri var, kendisi museviyet yani kendi mertebesini ortaya koyduğu için, eğer onu da ortaya koymuş olsaydı, söylediği sözlerde tezat olacaktı. Tezat gibi gelecekti, anlamayacaklardı, şaşıracaklardı, sen yanlış söylüyorsun diye daha çok inkar edeceklerdi.

Kaldı ki, o İKİ LEVH: Musa'ya a.s. mahsustu; o zamane ehlinin hiç birine değil… Haliyle kendisi hariç…

Yani Musa (a.s) bunu anladı ama ümmetine anlatması mümkün değildi ama Hz. Peygamber için mevlid-i şerifte: *"Her ne vaki oldu ise serseter, cümlesin ashabına verdi haber,"* diyor. Miraç gecesi ne derece oluşumlar olmuşsa hepsini haber verdi diyor.

Tebliği emredilen LEVH'lerde: Evvellerin ve âhirlerin bilgileri vardı…

Ancak onlarda:

a) Muhammed'in S.A. ilmi;

b) İbrahim'in a.s. ilmi;

c) İsa'nın a.s. ilmi;

d) Muhammed'in S.A. varislerine has ilim yoktu...

O levhalar Muhammed (Sav)'in ilmi yoktu, Makam-ı Muhammedi'nin ilmi yoktu, verilen levhalarda yani tevratta. İbrahim (a.s)'da ilmi yoktu, İsa (a.s)'ın da ilmi yoktu, Muhammed (Sav)'in varislerine has ilimde yoktu, varislerine has ilim de yoktu. Varislerine verilecek ilim de yoktu.

Çünkü TEVRAT: Muhammed'in S.A. hususiyetlerini ve onun manevî varislerini zımnında taşımıyordu…

Yani o bilgiler içersinde yoktu. O bilgilerle yüklenmiş değildi.

Bu da, İbrahim'e a.s. ve İsa'ya a.s. bir ikram için böyle olmuştu...

Bu LEVHLER mermer taşındandı...

Yedi tanesi.

- Musa'nın a.s. tebliği ile memur olduğu YEDİ LEVHA...

Demek istiyorum...

Diğer iki LEVH, böyle değildi... Bunlar, nurdandı...

Yani latiftiler, anlaşılmaları da latif yani daha üst mertebelerden, ilimlerden idi.

O YEDİ LEVH'in anlatıldığı gibi, mermer taşından olmasının bir sonucudur ki, onların kalblerinin katılaşmasına sebeb olmuştur...

Yani mermer taşından olduğu için onların kalpleri katılaştı diyor. Yani bilgileri mermere yazıldığı için bu yönden sert oldu, kalpleri katılaştı.

Çünkü o LEVHLER taştandı...

Bu YEDİ LEVH'in tümden ihtiva ettiği şeyler yedi çeşitti; İlâhî iktiza icabı ve LEVHLER'in adedine göre durum bundan ibaretti...

Şimdi, o YEDİ LEVH'i, içinde bulunanlara göre sıralayalım...

BİRİNCİ LEVH: Nur...

İKİNCİ LEVH: Hüda...

Allah-ü Teâlâ; bu iki manayı, şu âyet-i kerime ile bildirdi:

- «TEVRAT'I biz inzal eyledik... Onda nur ve hidayet vardır... Peygamberler onunla hüküm

verirler...» (5/44)

5+4+4 = 13 bu ayetinde kaynağı on üç , bu ayet dahi yani mertebe-i museviyet dahi on üç'ten kaynağını almakta yani Hz.Rasulullah'tan almakta.

ÜÇÜNCÜ LEVH : Hikmet...

DÖRDÜNCÜ LEVH: Kuva...

BEŞİNCİ LEVH : Hüküm...

ALTINCI LEVH: Ubudiyet...

YEDİNCİ LEVH: Saadet yolunun şekavet yolundan ayırd edilip aydınlatılması... Bir de daha uygun olanın beyanı...

İşte. Musa'nın a.s. tebliği için emir aldığı YEDİ LEVH bunlardı...

Yani ancak ümmetine bu mevzuları açabildi.

Musa'ya a.s. mahsus olan İKİ LEVH'e gelince, onlar da şuydu:

BİRİNCİ LEVH: Rububiyet...

İKİNCİ LEVH: Kudret...

Yani Rabb'lık hakikati, ikinci levhte kudret. Museviyet mertebeside, Rububiyet mertebesi olduğundan, burada da bu aşikar oluyor.

Musa'nın a.s. ümmeti içinde, kemale eren kimsenin bulunmayışı, son anlatılan İKİ LEVH'in kendilerine tebliğ edilmeyişinin sonucudur...

Tebliğ edilemezdi; çünkü: DOKUZ LEVH'in tüm tebliği için emir almamıştı...

Burada dokuz levh, museviyet mertebeside dokuzuncu mertebe, bizim seyr-i sülukta dokuzuncu mertebe.

Kendisinden sonra da, kemale eren kimse olmadı... Kendisinin manevî varisi de olmadı...

Haliyle, Resulullah S.A. efendimizin durumu böyle olmamıştır...

Çünkü o: Hiç bir şey bırakmayıp, bize ulaştırdı... Tebliğ etti...

Nitekim, şu âyetler, bize bu manayı açık açık anlatır:

- «Biz, kitabda hiç bir şeyi eksik etmedik...» (6/38)

- «Her şeyi onda, ayrıntıları ile açıkladık...» (17/12)

Anlatılan manaların bir icabıdır ki: Resulullah S.A. efendimizin milleti, milletlerin hayırlısıdır...

Getirdiği din tüm dinleri hükümsüz bırakmıştır; kaldırmıştır...

Çünkü Resulullah S.A. efendimiz, diğerlerine gelenlerin hepsi ile gelmiştir... Üstelik, onlara verilmeyenleri de, getirmiştir...

Dokuzuncu mertebe museviyet, onuncu mertebe iseviyet, onlara verilmeyen on ve on birinci mertebeler yani bakabillah ve insan-ı kamil mertebeleri yani Hakk'a bağlayıcı mertebeler. Bir yere kadar geliyor, geliyor ama tavan yukarıda olduğu için orada boşluk kalıyor, onun için Hakk'a ulaşamadılar. O arada iki merdiven basamağı, iki boşluk vardı, Hz.Peygamber'de o boşlukları doldurunca, Hakk'a ulaşma yolu, merdiveni "Mi'rac" tamamlanmış oldu.

Onların bu noksanları icabı, dinleri kaldırılmış; kemali icabı Resulullah S.A. efendimizin dini ise... tamlığı ile meşhur olmuştur...

Bu mana ise... şu âyet-i kerîme ile sabittir:

- «Bugün dininizi, size tamamladım... Sizin için din olarak İslam'a razı oldum...» (5/3)

Yukarıda belirtilen sure ve ayet sayısı hayret vericidir. (53) tür.

Bu âyet-i kerime Resulullah S.A. efendimizden başka hiçbir peygambere gelmemiştir...

Eğer bu âyet-i kerîme bir başkasına gelseydi; peygamberlerin sonuncusu onun olması lazım gelirdi...

"Bugün size dininizi tamamladım" hangi kitapta gelmiş olsaydı, orada bütün iş bitmiş olacaktı.

Halbuki bu: Ancak, Muhammed S.A. için sağlandı...

Anlatılan âyet ona nazil olunca: Peygamberlerin sonuncusu oldu...

Niçin böyle olmasın? Zira o:

Ne bir hikmet bıraktı; ne de bir hidayet yolu...

Ne bir ilim bıraktı; ne de bir sır...

Bunların hemen hepsine dikkati çekti; ayıktırdı ve onlara işaret edip anlattı...

Ayıktırdı yani bunları barizleştirdi.

Haliyle, bu anlatma tarzı; anlatılan şeye göre değişik şekil aldı... Ne kadar açıklamak îcab ediyorsa... o kadar açıkladı...

Anlattıklarını, bazen açıktan açığa anlattı...

Bazen edebî bir üslupla anlattı...

Bazen, işaret kullandı...

Bazen, dolaylı yoldan gidip kinaye şeklinde anlattı...

Bazen, bir benzerlik dengesi kurup istiare yolunu

tercih etti...

Anlatılanlardan bazılarının manası açıktı...

Bazıları da, tefsir gerektiriyordu...

Bazen de, tevilli yolu tercih etti...

Bazen, manası, çeşitli yönlere çekilecek şekilde, kapalı ifade kullandı... Anlattıkları müteşabihattan oldu...

Bunların dışında, daha nice ifade şekli kullandı ki: Hemen hepsi de, beyanda kemal çeşitlerinden sayılır...

İşbu anlatılan durum icabıdır ki; Başkasına bir katılma hakkı kalmadı...

Yani bir başka mevzuun oraya katılmasına gerek kalmadı. Yani hepsini açıkladı.

İşinde, tam bir istiklâl sahibi oldu...

... Ve peygamberlerin de sonuncusu oldu...

Zira o: İhtiyaç duyulacak her şeyi getirdi...

Kendisinden sonra gelen kâmiller, artık tembihini yapıp ayıktırmaları gereken hiç bir şey bulamadı... Çünkü, Resulullah S.A. efendimiz, hemen hepsini yapmıştı...

Böyle olunca; O kâmile, Resulullah S.A. efendimize uymak kaldı...

Yani ondan sonra gelenlerin hepsi yeni bir şey getirmedi, mümkün de değildi ve bütün kemal ehlinin ona uyması kaldı.

Haliyle bu uyuş: Resulullah S.A. efendimizin tembih ettiği şekilde olacaktı...

... Ve o gelen bir tabi oldu...

Böyle olunca: Yeni bir din kuran peygamberlik hükmü de kesildi...

Böylece: Muhammed S.A. peygamberlerin sonuncusu oldu...

Çünkü o, kemal vasfı ile geldi... Ondan başka bu vasıfla gelen olmadı...

Eğer Musa a.s. kendisine tahsis edilen o İKİ LEVH'i tebliğ edip kavmine anlatsaydı; kendisinden sonra, İsa'nın a.s. gelmesine lüzum kalmazdı...

Çünkü: İsa a.s. o İKİ LEVH'in taşıdığı sırrı kavmine tebliğ etti.

İşbu mana icabadır ki: İsa a.s. ilk adımda, kudret ve rububiyetle göründü...

Onun bu görünüşü: Beşikte çocuk halinde iken konuşması, gözsüzlerin gözünü açması, abraş hastalığına tutulanı iyi etmesi ve ölüleri diriltmesi idi.

Böylece: Musa'nın a.s. dinini hükümsüz bıraktı...

Çünkü: Musa'nın a.s. getirmediğini getirmiştir...

Yani o gelince, Musa (a.s)'ın dini zaten hükümsüz kalmıştı.

Ancak... anlatılan sırlar çeşidinden hükümleri açıkladığı İçin, kavmi şaşırdı...

Gittikten sonra da, kendisine ibadet eder oldular...

- «Dediler ki:

- Allah, üçün üçüncüsüdür.» (5/73)

Bu üçler ise: Baba, ana ve oğul idi.

Bunlara da:

- Ekanim-i selâse...

Adını verdiler...

Yukarıda anlatılan mana üzerine, İsa'nın a.s. kavmi çeşitli fırkalara ayrıldılar...

Bunlardan bir kısmı:

- İsa, Allah'ın oğludur...

Dediler; ki bunlar:

- Melekiye...

Adı ile anılırlar...

Bunlardan bir kısmı da, İsa a.s. için:

- O, Allah'tır... geldi... İnsanoğlunu tuttu... döndü...

Onlar, bu sözleri ile şunu anlatmak istiyorlardı:

- Âdemoğlu suretine girdi... Sonra, kendi yüceliğine dönüp gitti...

Bu zümreye İsa a.s. kavmi arasında:

- Yaakibe...

Adı verilir...

Bunlardan bazıları da:

- Allah, şu üç şeyden ibarettir:

a) Baba... Yani: Ruh'ül-kudüs...

b) A n a ... Yani; Meryem...

c) Oğul... Yani: İsa a.s . peygamber...

İsa a .s kavmi saptı... Çünkü itikad ettikleri şeylerin hiç birini, İsa a .s. getirmiş değildi...

Onların anladıkları: İsa'nın a.s. işindeki dış manadan ibaretti... Bu ise... onları, halen içinde bulundukları sapıklığa çekti...

Nitekim bu mana, Allah'u Teâlâ'nın İsa'ya a.s. şu sorusundan da anlaşılır:

- «Sen mi insanlara:

- Beni ve anamı Allah'tan başka iki ilâh tutun...

Dedin?» (5 /116)

Bunun üzerine İsa a.s. anlatılan teşbih sebebi ile, tenzih yollu:

- «Sen sübhansın...» (5 /116)

Dedi ve devam etti:

- «Benim için hak olmayan bir şeyi söylemem olmaz...» (5/116)

Yani ben, hak olmayan bir şeyi söylemem.

Yani: Nasıl seninle aramda bir başkalık nisbeti yapabilirim... Ve nasıl:

- Allah 'ı bırakın da bana ibadet edin...

Diyebilirim...

Halbuki sen, benim hakikatimsin; zatımsın. Ben ise, senin hakikatinim özünüm... Seninle aramda bir gayrılık yoktur...

Böylece, İsa a.s. kavminin dediği şeyden kendisini tenzih etti...

Çünkü onlar, tenzihsiz olarak mutlak bir teşbih yoluna girmişlerdi... İtikadları buydu...

Tenzih hakikatini ortaya koymadan sadece teşbih olarak Cenab-ı Hakk'ın varlığını bir yerde müşahede etmek, oraya sınırlandırmak, işte bu da putperestlik demek oluyor.

Böyle bir şey ise... Allah'tan reva değildi...

İsa a.s. devam etti:

- «Eğer deseydim...» (5 /116)

Yani: İsa'lık hakikatinin Allah olduğunu söylemiş isem, bunu:

- «Sen bilirdin...» (5 /116)

Bu manada İsa a.s. şöyle söylemek istiyordu:

- Ben, bunu hiç demedim... Ancak, tenzihle teşbih beyninin birleştirilmesini söyledim... Birin çoklukta zuhurunu dedim...

Ama onlar, kendi anlayışlarına göre, yanıldılar... Onlarca, anlaşılan şey ise... benim murad ettiğim mana değildi...

Devam etti:

- «Sen, içimdekini bilirsin...» (5 /116)

Yani: Onların itikadı, benim murad ettiğim mana mıdır? İlâhî hakikatler zuhuru babında onlara tebliğ ettiklerim arasında böyle bir şey var mıydı? Yok muydu? Yoksa, benim muradım, onlarca anlaşılanın tam tersi miydi?

Devam etti:

- «Ben, sende olanı bilmem...» (5 /116)

Bununla İsa A.S. şöyle demek istiyordu:

- Ben, bu tebliği onlara ulaştırdım... Ama içinde, onları saptırmak babında olanı bilemem...

Eğer bilseydim; onların sapmalarına sebep olacak bir şeyi tebliğ etmezdim...

Devam etti:

- «Sen, gaybleri bütün inceliği ile bilensin...» (5 /116)

Ben ise... gaybleri bilemem... Beni mazur gör...

Devam etti:

- «Onlara söylediğim, ancak bana emrettiğindir...»

(5 /117)

Şöyle demek istiyordu:

- Seni, kendimde bulduğum kadarını söyledim...

Böylece, emri tebliğ ettim... Onlara nasihatta bulundum... Ta ki, onlar da kendilerinde sana çıkan yolu bulalar...

Bu yoldan, İlâhî hakikati onlara açıkladım ki, içlerinde olan şey, kendilerine açılmış ola...

Onlara sözüm:

- «Sizin de Rabbınız, benim de Rabbım olan Allah'a ibadet ediniz...» (5 /117)

Cümlesinde başka değildi...

Bu yoldan, hakikati, kendime has kılmadım... Onların tümünde, bu hakikati mutlak gösterdim.

Seni, onlara şöyle anlattım:

- Hakikî manamda nasıl Rabbımsan, onların da hakikî manalarının Rabbısın...

Bütün bu söylenenler anlatıyor ki: İsa'nın a.s- getirdiği ilim TEVRAT'takinden ziyade idi. Bu da: Rübubiyet ve kudret sırrı idi.

O, bu sırrı açıkladı... Bunun için ise... kavmi kâfir oldu...

Yani kavmi onu inkar etti.

Çünkü: Rububiyet sırrını açmak küfürdür...

Yani örtmektir.

Eğer İsa a.s. bu sırrı kapasaydı; yahut onu, ibare kabukları içinde ve satırlar arasında, işaretler halinde kavmine tebliğ etseydi; kavmi, kendisinden sonra, kâfir olmazdı...

Tıpkı: Resulullah S .A . efendimizin yaptığı gibi...

Bundan sonra da, dinin kemali babında, uluhiyet ve zat ilmine ihtiyaç kalmazdı... Kaldı ki, bu ikisini de, Resulullah S .A . efendimiz getirmişti...

Nitekim zat ve sıfat yönüyle bir hadis-i şerif yukarıda anlatıldı...

Allah-ü Teâlâ, peygamberine, zat ve sıfat işini, bir âyette birleştirdi...

O, âyet ise... şudur:

- «Onun benzeri bir şey yoktur... Duyan ve gören odur...» (42/11) "Leyse kemislihi şey'ün"

Bu âyetin zata ve sıfatlara ait tefsiri şöyledir:

- «Onun benzeri bir şey yoktur...» (42/11)

Yani: Zata taalluk eden yönünden...

- «Duyan ve gören odur...» (42/11)

Yani: Sıfatlara taalluk eden yönüyle...

Onun benzeri bir şey yok dediği zaman zat-ı mutlaktan bahsetmekte, onun ne olduğu malum değil hiç kimse için malum değil, benzeri yoktur. Bu sıfat-ı zatiyesinde var, Muhalefün lil-havadis. Duyan ve gören odur yönüyle de sıfatları ile taalluk eden yönüdür yani o yönüyle bilmek mümkündür.

Eğer İsa'nın a.s. kavmine tebliğ ettiğini, Musa da a.s. tebliğ etseydi, kavmi: Firavun'un katli işinde kendisini itham ederdi...

Firavun demişti ki:

- «Ben sizin ala rabbınızım...» (79 /24)

Bu, bir iddia idi...

Rububiyet sırrının ifşası ise... ancak, Firavun'un bu iddiasını verebilirdi...

Eğer Musa (a.s)'da kendindeki varlığı, İsa (a.s) mertebesi itibariyle yani rububiyet ve kudret levhleri içindeki ilmi ile söylemiş olsaydı, aynı Firavun'un söylediği sözü söyleyecekti yani lisan olarak o çıkacaktı. Gerçi Firavun, onu nefsinden söyledi, Musa (a.s)'da ilahi nefsinden söyleyecekti ama halk bunu anlayamayacağı için o zaman ikinizde aynı şey söylüyorsunuz, niye kavga ediyorsunuz birbirinizle diye Firavun'a daha çok yöneleceklerdi. Çünkü Firavun'un dışarıdaki zenginliği Musa (a.s)'dan daha fazla olduğu için, Musa (a.s)'a kimse itibar etmeyecekti.

Ancak bu iş, Firavun için tahkik yollu değildi... Bunun için de, Firavun'la dövüştü ve galip geldi...

Eğer Musa, a.s. TEVRAT'ta rububiyet ilminden bir açıklama yapsaydı; kavmi kendisini inkâr ederdi... Firavun'la çekiştiği için ise... onu ayıplarlardı; itham ederlerdi...

Tevhid hakikatini anlayabilmek için o yolda çok güzel bir örnek bu.

İşbu sebepledir ki, o ilmi, gizlemekle emrolundu...

Tıpkı: Resulullah S .A. Efendimiz de, kendisinden başkasının kabul edemeyeceği bazı şeyleri gizlemekle emr'olunduğu gibi...

Bunu, kendisine İstinaden rivayet edilen bir hadise dayanarak söylüyoruz; şöyle buyurdu:

- «Miraca götürüldüğüm gece, bana üç ilim verildi:

a) Bir ilim idi ki; gizlenmesi için benden söz alındı...

b) Bir ilim idi ki; tebliği arzuma bırakıldı...

c) Bir ilim idi ki, tebliği ile emr olundum...»

Gizlenmesi için, kendisinden söz alınan ilim: İlâhi sırlardır... Bütün bu sırları tümden Allah-ü Teâla Kur'an'a yerleştirdi...

Tebliği ile emr'olunduğu ilim: Zâhir idi...

Tebliği arzusuna bırakılan ilim: Batın idi...

Şu âyet-i kerimeler, batın ilmini anlatır:

- «Afakta ve kendi nefislerinde, âyetlerimizi onlara göstereceğiz ki: Hak olduğu açıktan kendilerine belli olsun.» (41 /53)

Kişinin kendi varlığının dışında ne varsa afak, en yakınından, en son ufka kadar, görebildiği, göremediği yere kadar. Tenimizin 1 mm dışı yani tenimizin dışında temas eden, hava dahi bizim için afaktır. Hatta saç telimizin kökü nefsimiz, ucu ise afaktır. Yani uzantısı afaktır.

Bu ayet-i kerîme aynı zaman da İrfan yolunun (8-ibrahimiyyet mertebesinden başlayarak afaka yani kendinin dışına açılmaya başladığı sahanın kaynağıdır.

Ve bu ayet-i kerime ile alemleri "göstereceğiz" hükmü ile rabb-i Teala ilgili ve çalışkan kullarına vaadı vardır.

- «Gökleri, yeri ve aralarında olanı: Hak olarak yarattık...» (15/85)

- «Yerde ve göktekilerin hepsini kendinden size ram eyledi...» (45 /13)

- «Ona ruhumdan üfledim...» (15/29)

Bu âyetlerle anlatılan manaların İki yüzü vardır:

a) Hakikat yönüne delâlet eden...

b) Şeriat yönüne delâlet eden...

Durum anlatıldığı gibi olunca, yerleşmeğe bağlı bir hal meydana çıkar... Kimin kabiliyeti varsa, o kazanır...

Bir kimsenin, ilâhı bir anlayışı var ise... bu tebliği alır... Makamına ulaşır...

Anlatıldığı gibi bir anlayışa sahib olmayana gelince... o hakikatler kendisine anlatıldığı zaman, derhal inkâr yoluna sapar...

Kendisine bu gibi hakikatlerin anlatılmamasına sebeb ise: Sapmamasını temindir... Şekavetini de önlemektir...

Gizlenmesi için söz alınan ilim: Derin manalı olduğundan, tevil yollu Kur'an'a konmuştur...

Bunu da ancak, ilmin özünü bulanlar bilir... Baş şart bu... Bir de, ilâhi keşif yolu ile bilinir...

Peygamber Efendimiz (Sav) buyuruyor; Şeriat beni kavillerim, sözlerimdir. Hadis-i şerifleri genelde incelediğimiz zaman şeriat mertebesi ağırlıklıdır, çünkü ona ait sözlerdir. "Tarikat mertebesi ise benim fiillerimdir" diyor. Yani yaptığım işlerde, tarikat mertebesinin işleridir. "Marifet ise benim tavırlarımdır" diyor. Tavırlarda fiil yönündedir ama fiillerden maksat belirli bir sistem içerisinde oluşan fiiller, tavırlardan maksat ise de belirli bir sistemi olmayan gerektiği şekilde davranmaktır, karşısına gelen her türlü kişinin haline göre tavır takınmaktır ki, bu da çok büyük bir incelik istemektedir.

"Hakikat mertebesi ise benim esrarımdır" diyor. Yani esrarım gizli diye bilinen şeyler, hakikat mertebesinin içindedir, bu yaşantı da anlamak mümkündür. Burada dikkat çeken bir şey vardır, o da marifet mertebesi ile hakikat mertebesinin literatürde kullanıldığı gibi biri önde, biri sonda olmasıdır. Yani normalde şeriat, tarikat, hakikat, marifet hükmüyle bildiriliyorken ve tatbik ediliyorken, Efendimiz (Sav) ise, şeriat, tarikat, marifet, hakikat diye bildirmiştir ki, bunda bir yanlışlık yoktur, ikisi de yerli yerincedir.

Şöyle diyebiliriz; Şeriat mertebesinde, fıkıh hükmü öndedir, fıkıh bilgisi öndedir. Şeriat mertebesinde fıkıh bilgisi yani namazın, orucun... sünnetleri, farzları, işte haccın hukuku vs. gibi ve sosyal münasebetler hukuku, bireysel, beşeri münasebetler hukuku bu mertebenin içindedir. Tarikat mertebesi de, fiillerimdir benim diyor, yani yaptığım her fiil tarikat mertebesidir. Tarikat yoldur bilene demişler ama ne yazık ki, biz bu tarikat kelimesini umacı gibi bir kelimeye dönüştürmüşüz, bazı kimseler bu kelimeyi duyduğu zaman tüyleri diken, diken olmakta ve düşman olarak görmektelerdir. Halbuki, tarikat masum bir kelimedir, tarik, yol demektir, her insanın mutlaka bir yolu vardır. Her yolu olan da bir tarikat ehlidir.

Şu veya bu şekilde, yol ehlidir. Kimisi gezmeye çıkar, o da onun yoludur, yani aklında ne varsa, önde ne geliyorsa, onun yolu odur. Kimisi de Hakk'a muhabbet eder, onun da yolu odur. Tarikat deyince onu, özel bir kesime ayırmak değil, bütün insanlar üzerinde kullanmak gerekmekte ki, adaletlisi de budur. İşte Efendimiz (Sav)'de benim yolum fiillerimdir, diyor. Bu yaptığı fiiller, amel-i salihtir. İşte amel-i salihte, onun tarikatı, yani onun yoludur yani bizim yolumuz olması lazımdır. Amel-i salih, ilmi Hakk'tan yani bilgisi Hakk'tan, tatbikatı kuldan olan şeyler, amel-i salihtir. Yani tarikat demek manası yani verdiği bilgisi manası Hakk'tan, tatbikatı kuldan olan her şey tarikat içinde, hükmündedir.

Amel-i salih, manası Hakk'tan, fiili kuldan olduğundan dolayısıyla Hz. Rasulullah (Sav)'in bütün ömrü, fiilleri yönüyle, tarik üzere gitmiştir, ehl-i tarik olarak gitmiştir. Tavırlarımda benim marifetimdir diyor, yani tavırlarım, davranışlarım karşısına zenginde geliyordu, köle de geliyordu... köleye olan davranışıyla, krallara olan davranışları arasında fark gözetmiyordu. Yalnız gözettiği fark karşısına gelen kişinin mertebesi neyse ona göre tavır takınıyordu. Tavır takınmak demek, sadece fiilleriyle bir şey yapmak değil, kişi lisanıyla da tavır takınabiliyor karşısındakine ve kişi içindeki esrarı ile de bir tavır takınabiliyor karşısındakine ve yine kendi söylediği

sözlerinden: "*İnsanlara akılları kadar konuşunuz*" diyor, mertebeleri kadar konuşunuz demiyor yani kralsa kral gibi, müdürse müdür gibi, paşaysa paşa gibi değil. Akılları kadar konuşunuz dediği, işte karşısına gelen her türlü akla karşı bir tavır takınmaktaydı. Yani bir sistem uygulamaktaydı, bu marifet mertebesi. İşte bu marifet mertebesini yapabilmesi için de bütün bu karşısına gelen tavırların özünü, hakikatini bilmesi gerekiyordu. İşte bu da esrarı dediği, "Hakikat, benim esrarımdır" yani esrarım hakikatimde gizlidir, diyor. Yani karşısına gelen her türlü insanın hakikatini esrarıyla idrak edip, ona göre tavır koymasıydı.

İşte bu yüzden marifeti öne, esrarı sona almasıyla bütün bunların da bir sır olduğu yani bir eğitim gerektirdiğini belirtmesi içindi ama kendinden sonra ki, kullanışları tabi ki şöyle oluyor: Bir insan evvela şeriat mertebesi ile dinine yaklaşıyor ki, başka yolu zaten yoktur, kapısı o. İlk kavilleri, söylediği sözleri, işte namazın, orucun... farzları sünnetleri, bunları bellemek oluyor. İşte şeriat mertebesinde bunlar. Tarikat mertebesinde, ef'ali, namazını, ibadetini yapmaya başlıyor, işte namazını kılıyorsa bir kişi, yapmış olduğu günlük fiilleri, her türlü fiil bunun içerisine giriyor, amel-i salih yönünde ise, işte o bilse de, bilmese de tariktir. Ehl-i tariktir, tarikat mertebesindedir, fiilleri yaptığı için tarikat mertebesindedir.

Bir kimse zahiren bazı dini bilgiler bilse o zaman şeriat onun kavli olmuş olacak ama bu fiilleri tatbik etmediği için ehl-i tarik olamıyor sadece şeriat, laf mertebesinde, söz mertebesinde kalmış oluyor. Sırlar yani şeriat mertebesinden aldığı, tarikat mertebesinden aldığı, hakikat mertebesine ulaştığı zaman, kendisinde sırlar oluşmaya başlıyor, hakikat mertebesinde sırlar, sırlarda kasıt, şeriatın ve tarikatın batınını yani hakikatini idrak etmiş oluyor. Bunların neticesinde de kendisinden meydana gelen tavırlar, onun marifeti olmuş oluyor. Yani karşısına gelen kişiye karşı nasıl tavır takınacak, o marifetinden kaynaklanıyor yani marifet sahibi olması lazım geliyor ki, karşısına gelen herkese o bulunduğu mertebeden karşılık verebilsin.

Bunu da ancak, ilmin özünü bulanlar bilir...

Yani bu hakikatleri anlayanlar, ilmin özünü bulanlar ancak bunları bilir.

Baş şart bu... Bir de, ilâhi keşif yolu ile bilinir...

İşte bu mertebeler olmasa İslam'ın içerisinde, İslam'ın ilerilerine doğru, Cenab-ı Hakk'ın gerçek varlığını, kimliğini anlamaya doğru bize yollar açılmamış olur ama bu yollar, İslam'ın içerisinde mevcut fakat sistemin oluşturulması gerekmektedir.

Bundan sonradır ki, o kimse, Kur'an'ı dinler ve onun mahallini bilir.

Yani Kur'an'ı dinler, ayetleri dinler, dinledikten sonra, hangi mertebeden geldiğini, hangi mahalden kaynaklandığını o ayetinde bilir.

Yani: Allah 'ın Kur'an'a yerleştirdiği ve onu gizlemesi için, Resulullah S.A . efendimizden söz aldığı ilmi...

Allah'ü Teâlâ:

- «Onun tevilini, ancak Allah bilir...» (3/7)

Âyeti ile bu manaya işaret eder.

Haliyle, bu mana, üstteki âyetten aldığımız vakıf işaretine göre okuyanlarca verilen bir manadır...

Ve... o ki: Özünde, o tevile muttali olur; işte onun adı:

Özünde o tevilin hakikatini idrak eder, işte onun adı: Allah'tır. O anda Allah'tır, diğer zamanlar da yine nefsiyle baş başadır ama nefsiyle de olsa yine Allah'ın varlığından, Hakk'tır yani Allah'ın varlığından başka bir varlık olmadığına göre.

- Allah'tır...

Kim ki, müteşabih ayetteki hakikati idrak ettiyse, "Onun tevilini, ancak Allah bilir" dediği, o orada Allah'tır işte yani teşbih mertebesi itibariyle Allah değil, yanlış anlaşılmasın, o anda onu idrak eden, onda ki Allah'tır. Yani müteşabih ayetin hakikatini idrak ettiği anda, o kişide ki idrak, Allah'ın idrakidir. Çünkü beşeriyet idrakiyle zaten o müteşabih ayeti anlamak mümkün olmaz. Onun için işte, Efendimiz (Sav)'in hadis-i şeriflerinde belirttiği gibi: El hakikati esrari dediği, işte hakikat onun sırrı, hakikatteki sırrı, Hakk'tır, o sır dediği şey, Hakk'ın ta kendisidir orada, sır diye gizlediği tevil yollu gizlediği şey, işte Hakk'ın ta kendisidir. Hakk, ancak kendi ilmini bilir, başkası da zaten bilmez.

Bu manayı anla...

Beyan yolu yine, bizi açıklama koşusu için hazırlanan meydana doğru coşturup koşturdu...

Hakk, kendi kendini ne şekilde bulunacağını ve ne şekilde murad edileceğini, ne şekilde idrak edileceğini yine kendisi bildirmektedir.

Ve... açıklaması, hiç bir zaman akla gelmeyen açığa vuruldu...

Biz, yine yolunda olduğumuz bahse dönelim... TEVRAT mevzuuna geçelim... Muhiddin Arabi hz.leri şöyle söylemiştir: Kendi hakikatinde, varlığında, ilahi hakikatleri bulmuş olan, bir zuhur mahalline mahluk denmez diyor. Bunlar her ne kadar zahirde, şeriat mertebesinde yani tenzih hakikatine göre küfür hükmündeyse de ama tenzih ve teşbihi birleştirerek, varlığında ki Hakk'ı bulanlar için tam bir ilimdir ve tam bir neticedir. Ulaşılabilecek tam kemalli bir neticedir ayrıca. Zaten insanlık bunun için koşuşmakta buraya ulaşmak için koşmakta bilse de, bilmese de, bu hakikate ulaşmak için yani kendi hakikatine ulaşmak için.

Bilesin ki...

TEVRAT: Sıfatlara bağlı olarak, isimlerin tecellilerinden ibarettir...

Sıfat tecellisi değil ama kaynağını sıfatlardan alan isim tecellileridir diyor.

Bu ise... Hakka has zuhur yerlerinde, yüce sübhan olan Hakkın zuhurudur...

Allah'ın zuhuru değil, Hakk'ın zuhurudur diyor.

Yüce Hak, isimlerini, sıfatları yönüne deliller halinde nasbetti...

Sıfatlarını da, zatına delil eyledi... Haliyle, bu olanlar, zuhur yerlerinde ve halkındaki zuhurunda olmaktadır... Bu arada, vasıta isimler ve sıfatlardır...

Zata götüren başka yol da yoktur...

Yukarıdaki mana üzerinde biraz açılalım... Şöyle ki:

Halk bir sadelik üzere yaratılmıştır... Böyle olunca; onun hali, İlâhî manalardan yana boş olmaktır...

Ancak onun durumu, beyaz bir kaftan gibidir... Karşısına gelen nakış kendine işlenir...

İşbu nakışlar, isimlerdir... Yüce Hak ise... onlarla isim alır...

Bu isimler ise... Hakkın sıfatlarına delâlet ederler...

Halk ise... Hakkı o isim yolundan bildikleri

sıfatlarla tanırlar... Tanıdıktan sonra da, Hak ehli olurlar...

Yani isimlere bakarlar, ismin özündeki sıfatı bilirler, sıfatı da idrak ettikten sonra onunda zata dayandığını bilirler, o zaman Hak ehli olurlar. Allah ehli değil daha henüz de, Hak ehli olurlar.

Hak ehli olanlar ise... anlatılan yoldan onun zatına doğru yolu bulurlar...

Bunu bulduktan sonra onlar: İsimlere ve sıfatlara birer ayna gibi olurlar...

Yani evvela Hakk'a doğru giderken isimlerin hakikatini öğrendikten sonra müşahede ile onu seyrederken, sıfatların hakikatini bilirler, sıfatlardan da zata yani Hakk'a ulaşırlar. Sonra o idrak edenler parlamaya başlarlar ve onlar, Hakk'ın isimleri, sıfatları onda ayna olup aksetmeye başlar. Yani kendinde zuhura gelmeye başlar. Evvela idrak mertebesi, sonra onların kendindeki tecellilerini idrak etmeye başlarlar. İdrak ettiler ve bunu bulduktan sonra yani bu idrake geldikten sonra onlar isimlere ve sıfatlara birer ayna gibi oldular, yansıtmaya başladılar.

Onlar ki böyle oldu: İsimler onlarda zuhura gelir... Keza, sıfatlar da...

İşbu zuhurdan sonradır ki: Nefislerini; kendilerine işlenen, zata bağlı isimlerin ve İlâhî sıfatların nakşı ile bilirler...

Yani nefislerine, Cenab-ı Hakk'ın yansımasıyla bilirler.

Bundan sonra: Allah-ü Teâlâ, zikredildiği zaman, zikredilen kendileri olur... Bu da, nakşını aldıkları ismin bir icabı olur...

Kim bu hakikati idrak etmişse. Kendi ismi ortadan kalkmış, Allah-ü Teala zikredildiği zaman onlar zikredilen, kendileri olmuş olur. Hakk ismiyle artık zikredilmeye başladığı için, kendi ismi zaten yoktu, sonradan konmuştu, kendine ait bir şeyi yoktu ama mahallin, çevrenin

şartlanması onu, falan, falan isimle biliyordu ama o da kendini baştan öyle biliyordu, ama sonra idrak ettiğinde ki, kendinde Hakk'tan başka bir şey yok, bu sefer Allah diyen, onu zikretmiş, onun ismi o olmuş oldu.

İşte... TEVRAT'ın manası, yukarıda anlatılanlardır...

TEVRAT'ın türediği kelime kökü: Tevriyet'tir...

Tevriyet ise, lügatte şu manayadır:

- Manayı, mefhumların en uzağına bağlamak...

İdrak edilenlerin en uzağına bağlamak.

Bu mana ise... avam halka göredir... Çünkü onlara göre, Hakkın sarih olarak; açıktan anlatılışı, itikadi bir hayaldir...

Avam halk için bundan başka ne olabilir ki? elbette olamaz... Yani: anlatılan mananın dışında bir şey...

Ama , irfan sahipleri katında Hak: Kendi zatlarının hakikatidir... Haktan murad da, kendileridir...

Bu tür konuşmamız, TEVRAT'ta: İşaret konuşması sayılır...

Şimdi...

Musa'ya a.s. gelen YEDİ LEVH'de neler vardı? onların açıklamasına geçelim...

Yukarıda özet olarak anlatıldı; burada tafsil yoluna gidilecektir...

BİRİNCİ LEVH: Nur...

Burada, şunu bilmen gerekir ki:

Bu levhde bulunan ilim çeşitleri, yalnız levhin aldığı

o isimden ibaret olmamaktadır...

Bunda olsun; diğerinde olsun; kalan levhlerdeki ilim çeşitleri de bulunur...

Ancak, bir levh için, hangi hüküm galib ise... onunla isim verilmektedir...

Tıpkı: Kur'an surelerinde olduğu gibi...

Bir surede, hangi iş ağır basarsa, o sureye o işin adı verilmektedir... Halbuki o surede, hem adını aldığı ilim çeşidi vardır; hem de başkaları...

Yani her ne kadar Kur'an sureleri, hangi ismi almışsa o isim yönünden ağırlığı vardır, ama içinde başka ilimler de vardır.

Nur levhinde, yüce Hakkın, vahidiyet ve teklik yolundan vasfı vardır... Ama mutlak bir tenzih yolu ile... Bir de; yüce Hakkı, halktan ayırd eden hüküm vardır...

Burada, ayrıca Hakkın rububiyeti ve kudreti de anlatılır... Haliyle bu anlatmada, onun güzel isimleri ve yüce sıfatları vardır...

Bütün bunlar, üstün ve tenzih yoluyla, Hakka layık bir şekilde anlatılır...

Yani:

- NUR LEVH...

Adı verilen LEVH'de...

İKİNCİ LEVH: Hüda...

Bunun içinde, Hakkın özünü anlatan İlâhî haberler vardır...

Bu, zevke dayanan bir ilimdir... Müminlerin kalbine ilham yolu ile gelen nur suretindedir...

Çünkü: Hüda, kendi özünde ilhama bağlı bir varlığın sırrıdır... Kulları aniden yakalar.

Bu ise... İlâhî cezbenin nurundan ibarettir...

Öyle bir cezbe nurudur ki: İrfan sahibi, onun içinde, yüce manzaralara terakki eder... Ama, ilahi bir yoldan...

Yani: Allah'ın sıratı üzerine...

İşbu anlatılan durum: İnsan heykeline inen ilâhı nurun kendi mahalline ve mekânına dönüş şeklinden ibarettir...

Burada: Hüda, anlatılan nura sahib olan kimsenin, ahadiyet yolundan üstün mekana ve en güzel seviyeye ulaşmasından ibarettir...

Ama, ne belli bir cihet, ne de belli bir yön vardır...

Bu levhde, milletlerin hallerine dair keşfin ilmi vardır... Onlardan öncekilere ve sonrakilere dair haberler de vardır...

Ruhlar âlemi sayılan melekut ilmi de bundadır...

Ruhlar âlemine hâkim olan ceberut âleminin ilmi de bundadır...

Bu ise... hazret-i kudüstür...

Yani mukaddes hazrettir.

Yine bu levh de bulunan ilimler arasında: Berzah ilmi vardır... Ayrıca, kıyamet ve kıyamet günü, mizan, hesap, cennet, cehennem anlatılır...

Yine bu levhde bulunanlar arasında, tüm muhakkilerin haberleri vardır...

Eşkâl, suret, tılsım cinsi şeylere konan sırlar ilmi de, bu levhde bulunanlar arasındadır...

İsrailoğulları, bu sırları bilmekle nice işler gördü...

Şaşırtıcı kerametleri de, yine bu esrarı bildiklerinden göstermişlerdir...

Onların içinde en çok tılsım işleri, dünyada en çok onlar tarafından biliniyordu. O kitapları içerisinde de vardı bu güçler ki, bu günlere kadar da onlardan geldi ama bu tabi hristiyanların içinde de var, Müslümanların içinde de var. Ancak bu sahanın kullanılması kesin olarak yasaktır. Yapanlar ehli cehennemdir ve islâm sınırlarından çıkmışlardır.

ÜÇÜNCÜ LEVH: Hikmet...

Bunda, İlmî sülûklerin şekillerini bilmek vardır... Haliyle bu: Tecelli ve zevk yolundan olmaktadır...

Bütün bunlar, İlâhî ve kudsî makamlarda olmaktadır...

Bu olanlar arasında: Nalınları çıkarmak, tura çıkmak, ağaçla konuşmak, gecenin karanlığında ateş görmek vardır...

İşte Kur'an-ı Kerim'de, Musa (a.s.)'dan bahseden ayetler Tevrati ayetlerdir. Musa (a.s) hakkında ne kadar sure, ayet varsa Kur'an-ı Kerim'de onların hepsi Tevrattır yani Kur'an'ın içindeki Tevrattır. Çünkü dört kitabın manası hepsi Kur’an-ın içinde mevcuttur.

Bütün bunlar, İlâhî sırlar meyanında sayılır...

Bu levh: Emre amade kılmak vb. yoldan ruhanî gelişleri bilmenin aslıdır...

Anlatılan çeşitteki ilâhı hikmetler babında her şeyin ilmi bu levhdedir...

Heyet, hesap, gök ilminin aslı da, bu levhde bulunanlar arasındadır...

Ağaçların ve taşların vb. şeylere ait ilmin temeli de

bu levhdedir...

İsrailoğulları arasında, bu levhin ilmini bilen rahip olmaktadır...

Onların dilinde rahip:

- Allah'lık olan, dünyayı bırakıp mevlâya yönelen kimse...

Yani Allah'a yönelen, dünyayı bırakan kimse demektir.

Demektir...

DÖRDÜNCÜ LEVH: Kuva ...

İnen hikmete dair işlerin ilmi ve beşerî güçlerde bulunanların ilmi bu levhdedir...

Ki bu: Manevî zevklere dayanan ilimdir...

İsrailoğullarından bir kimsede bu ilim hâsıl olursa... o: HİBR olmaktadır...

HİBR olmak ise... Musa'nın a.s. manevî varisi olmak mertebesine çıkmak sayılır...

Bu levhde, remizler, işaretler, misaller çoğunluğu teşkil eder...

Hikmet-i ilâhiyenin beşerî güçlere konması sebebi ile; Hak Tealâ onları misal yollu TEVRAT'a yerleştirdi... bildirdi...

Nitekim aynı manada, Yahya'ya a.s. buyurduğu şu emirle dikkati çekti:

- «Ey Yahya, kitabı kuvve ile al... Daha çocukken, ona hikmet verdik...» (19 /13)

Görülüyor ki, bir şeyi kuvve ile almak ancak: Hikmeti bilen ve İlâhî nura yol bulan için mümkün olmaktadır...

Bir şeyi kuvvetle almak demek, ona çok iyi sarılmak

demek yani hakikatini idrak etmek demektir.

Bunu aldıktan sonradır ki, ilâhî hikmetten yana bildiği kadar, duygulara çıkarmaktadır…

Bu iş, manevî zevke dayanan bir iştir… Kimde bu çeşit zevk varsa… manasını o anlar… Başkası anlayamaz…

Kaldı ki bu: Havas zümresine ait bir iştir… Avam için değildir…

Avam; sıradan insanlar, havas; duygulu insanlar demektir, havas, duygu demektir.

Simya ilmi de; bu levhde bulunanlar arasındadır…

Üstün büyü şekli de, bu levhdedir… Ki bu: Bir bakıma kerametlere benzer…

Buna:

- Üstün büyü…

Dememin sebebi, onun ilâca, bir işleme tabi tutmadan ve bir şey söylemeden oluşudur…

Bunun oluşu: Sırf insanda bulunan büyüleme gücüne dayanır… Bu durumda, işler, büyüyü yapanın arzusuna göre olur…

Bu işte, o büyüyü yapan, hayal âleminde bulunan suretleri bu his âleminde gösterir… El değdirilip tutulacak görülecek gibi yapar…

Bunun oluşu şu şekildedir:

Ona bakanların gözünü, kendi hayal âlemine sokar… O hayale istediği sureti verir… Sonra, bakanlara o sureti gösterir… Onlar da onu, gözleri ile görürler…

O iş, hayalen olmaktadır; ama o bakanlar, bu his âleminde olduğunu sanırlar…

Yani maddi yapılı olduğunu sanırlar, hayal gibi gözükür ama maddi zannederler. Hayal âleminde oluşan şey ama biz onu kafamızda his âleminde gibi idrak ettiğimizden, şartlandığımızdan dolayı biz onu his âlemine indirmekteyiz, ve ona bir siluet, maddi bir yapı kazandırmaktayız ve o zaman da onu var olarak görmekteyiz. Yani farkında olmadan biz onu oluşturmaktayız,.

Bu iş tevhid yolunda, benim başıma geldi...

Bu vücutta hangi suretle olmayı istersem, o surete giriyordum... Hangi işi yapmayı istersem, o işi yapıyordum...

Ancak, bu işin tehlikeli bir yol olduğunu bildiğim için bıraktım...

Onu yapıyordum; çünkü: Cenab-ı Hak bana, KÂF ile NUN arasına koyduğu gizli kudret kapısını aralamıştı...

BEŞİNCİ LEVH; Hüküm...

Bunda, emirler ve yasaklar ilmi vardı...

Ki bunlar: İsrailoğullarına, Allah'ın farz kıldığı şeylerdi; haram olmasını istediği işi de, haram kılmıştı...

Bu levh: Musevî yolunun anlatıldığı levhdir...

Ki Yahud, yolu bunda anlatılanlara göre kurulmuştur...

ALTINCI LEVH: Ubudiyet...

Halka lâzım olan hükümler, bu levhin içindeydi...

Meselâ: Zillet, iftikar, korku, huşu gibi şeyler...

Hatta bu manada Musa, a.s. kavmine şöyle demişti:

-İçinizden biri, kötülüğe karşılık kötülükle ceza verirse... FİRAVUN'un tanrılık davasına benzer bir

davaya girmiş olur...

Çünkü kulun: İddia edecek hiç bir hakkı yoktur...

Şunlar da, bu levhde, bulunanlar arasındaydı:

Tevhid sırları, teslim, tevekkül, işleri Hakka ısmarlamak, rıza, korku, rağbet, zühd, Hakka dönüp başkasını bırakmak vb. şeyler...

YEDİNCİ LEVH: Saadet ve şekavet...

Bu levhde, Allah'a götüren yol anlatılmaktadır...

Daha sonra: Saadet yolu, şekavet yolundan ayırd edilip anlatılmaktadır...

Yine bu levhde bulunan cümleden olmak üzere: Saadet yolunda, diğerine nazaran daha uygun olan anlatılıyor... Ki bu, saadet yolunda caiz olan iştir...

İşbu levhdedir ki: Musa a.s. kavmi: Dinlerinde isteyerek bazı yenilik yapmıştır... Ki bu çıkardıkları arasın da: Ruhbaniyet vardır...

Bunu, kendi akıllarına göre yaptılar; Musa'nın a.s. kavline göre değil...

Allah'ın kendilerine, bu levhde; tanıdığı cevaz yoluna girerek o icadı yaptılar... Onun da hakkından gelemediler...

Eğer o icadlarını, ilâhî bir ihbar, ilâhi bir keşif yolundan yapmış olsalardı; Allah, o işte kendilerine güç ihsan ederdi...

Ama nerede?

Kaldı ki: öyle bir şeyi hakkı ile yapmak; onlar için imkânsızdı... Eğer böyle olmasaydı; Allah onlara o işi; Peygamberinin dili ile emrederdi...

Musa'nın a.s. ise... o gibi işleri yapmalarını söylemeyişi: Onun cehli değildir... Onlara acımasıdır...

Bir de, o hakkından gelemeyecekleri işi yapınca, ceza görecekleri endişesi idi...

Yine, bu levhde bulunanlar arasında: Beden ilmine ve dinlere ait bilgi vardır...

Bu yapraklara, TEVRAT'ta bulunanları böylece aldık...

İşbu aldıklarımız, Allah'ın bize ihsan ettiği keşif yolundan oldu... Ama kısa anlattık...

Çünkü kasdımız, özet olarak anlatmak...

Eğer onu, başından sonuna kadar tüm alsaydık; çok uzun olurdu... Hayli uzatmamız gerekirdi... Bundan da, pek fayda çıkmazdı...

NETİCE: Toplu olarak, TEVRAT bu anlatılanlardan ibarettir... Kalanını da anlamaya çalış...

Allah... Hak söyler...

Bu yola hidayeti nasib eden Allah'tır...

İşte Tevrat içerisinde tenzihi hakikatler, niye Cenab-ı Hakk, Tevrat'ta Musa (a.s) ve kavmine tenzih hakikatini ortaya getirdi. Çünkü onlar, beşeri teşbihte, mutlak teşbih değil yani mutlak benzetmede değil, beşeri, nefsi teşbihte idiler, buzağıya tapmaları, maddeye tapmaları beşeri teşbihti, gerçek teşbih değildi. Gerçek teşbihi bilmedikleri için putperest oldular yani maddeye takıldılar, buzağıya takıldılar. Niye göğe çıkarttı yani tenzihe, sizin Rabbınız ötelerdedir dedi, işte bu putperestlikten kurtarmak için, ibrahim (a.s.)'da başlayan tevhid-i ef'al yani Allah'ın bütün varlıkta fiillerin onda zuhur ettiği idraki, Musa (a.s)'a doğru yansıyan bu bilgi, onlarda maddi putlaştırma yönünde gelişmeye başladı ve işte buzağıya tapmaları bu yüzden. "Buzağı sevgisi bize içirildi" diyorlar, oraya dönük yaşantıları vardı. Çünkü buzağı da, Allah'ın varlığını düşündüler.

Mısır'dayken onlarda, Mısırlılar, ineğe tapıyorlardı, onlarda buzağıya tapındılar. Bu fikirde onlara yakındı, muhabbetleri de vardı. Neden ineğe tapıyorlardı da başka büyük baş hayvana tapmıyorlardı? Çünkü ineğin her tarafından istifade ediyorlardı, ineğin gücünden, etinden, yağından, sütünden her şeyinden dolayısıyla onu Hakk olarak, kendilerine Rabb olarak, terbiyeci olarak bildiler ve ona tapmaya başladılar. Bu kendilerinde putperestliği ortaya getirdi.

İşte Cenab-ı Hakk, insanlık âlemini bu putperestlikten kurtarmak için, sizin Rabb'ınız yukarıdadır diye tenzihe çekti, ötelerdedir sizin Rabb'ınız, sizin anlamayacağınız şekildedir diye, yukarıya çekti ama bu seferde hayali Rabb'lar edinmek sureti çıktı, bu sefer ortaya, insanlık âlemi bir başka yöne gitti. Hayali Rabb'lar üretildi, işte bu hayali Rabb'lardan da uzaklaştırmak için, Cenab-ı Hakk, İsa (a.s)'ı bizatihi kendi varlığında, Hakk'ın varlığı olduğunu müşahedeli olarak ki, bu tam teşbihti işte, gerçek teşbihti. İnsanlık âlemine onu öylece gönderdi ama insanlık âlemi de daha bunu anlamaya hazır olmadığından ve gerçek teşbihi, gerçek tenzihi iyi bilemediği için hep hayal âleminde yaşadılar.

Bu hayal âleminde yaşıyorken birden mutlak teşbihi karşılarında bulmaları ki, iki nur levhi kudret ve rububiyet levhlerini açıklayamadı, İsa (a.s) onları açıklamaya çalıştı ama yine o zamanın halkı bunlara hazır olmadığı için onu da inkar ettiler, çok başka yönlere çevirdiler. Museviyet mertebesinde, hayali güçler, hayali kuvvetler ulaştırma, oluşturma ilmi çok gelişmişti. Hindistan'da da böyle bir şey yapıyorlar, belirli bir uğraşmadan, eğitimden sonra şöyle bir nazar ettiği zaman karşıda hayali istediği varlığı üretiyor. Hayal olarak üretiyor ama diğer insanlar hayalde üretilen o varlığı, his âlemindeki gibi zannederek, mutlak şahsiyet veriyorlar. Mesela köpek gibi bir siluet meydana getirildiyse, onu o şekilde gösteriliyor, o da onu his âlemindeki teşbih ile, his âlemindeki benzediği mahluk ile karşılaştırıp hemen kafasında o, o zannediyor. Halbuki orada elini dokundursan böyle bir şey yok. Eğer kişi bu sahada oyalanırsa işi çok zor olur, onların arasında kalır, ama bu vadiden geçilmesi

lazımdır, mutlaka başka da yolu yoktur, Tevrat'tan, İncil'e geçmek için bu vadilerden geçmek gerekmekte, Kur'an-ı Azimüşşana geçmek için de, geçmek gerekmekte. Çünkü buralardan geçilmezse, bu bilgileri bilememiş, yaşayamamış olur insan. Bir zamanlar buralarda dolaşıyorken, bir meleğim vardı benim, her sabah gelip yeni yeni bilgiler vermekteydi, gerçekten melekti.

Bir çok bilgiler ve kendi aralarında da konuşurlarken de bilgiler verirlerdi ama bu arada o diğer isim de olan mahlukatlarda karşımıza çıkıyordu, eğer dilemiş olsaydım onların içerisinde çok şeyler yapardım ama burada söylediği söz çok yerli yerincedir, ancak bu iş, tehlikeli bir iştir, eğer orada kalıyorsa insan, ne seyr-i süluku kalır, ne Hakk'a ulaşması kalır. Orada bazı muvaffakiyetler gösterir, gösterir ama görüp, göreceği şeyde odur, onların hükmü altına girer zaman içerisinde, ona öyle bir oyun yaparlar ki, ne olduğunu anlayamaz. Onun için tehlikelidir, oralarda hiç durmamak lazımdır, geçip, gitmek lazımdır. Çünkü mahlukla münasebetlerin devam etmektedir, ister melek olsun, ister cin, şeytan olsun, mahlukla münasebetlerin devam etmektedir. Halbuki bize mahluk değil, Halık'ı lazım, onların Halık'ı lazımdır. Dolayısıyla bu yollardan geçmek gerekir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

ZEBUR

37. BÖLÜM

ZEBUR

ZEBUR: Süryanî bir kelimedir... Kitap manasına gelir...

Araplar, bu kelimeyi kullanmıştır...

Hatta Allah-ü Tealâ:

-«İşledikleri her şey, ZÜBÜR'de vardı..» (5 4 /5 2)

Buyurdu... Ki burada: Zübür, kitaplar manasına gelir...

ZEBUR: Davud'a a.s . geldi...

Onun gelişi: Ayrıntılı âyetler halinde olmuştu... Ancak, kendisine, Allah tarafından gelip tamama erdikten sonra, kavmine çıkardı...

Yani: Onlara , parça parça âyetler halinde değil de; toplu bir kitap olarak çıkarıp okudu...

Davud a s. karşılıklı konuşma yönüyle insanların en kibarı idi... Ahlak karakter cihetiyle de, en güzeli...

ZEBUR okuduğu zaman: Vahşî hayvanlar ve kuşlar, yanına gelir toplanır dururlardı...

Bedeni zayıf, boyu kısaydı... Bu hali ile de çok kuvvetli idi...

Zamanında geçerli ilimlerde, çok ittıla sahibi idi.

Yani bütün ilimlere vakıftı.

Bilesin ki...

Bir peygambere gelen her kitap, onda bulunan bilgiler... gerek bu kitap gerekse bu ilimler, ancak geldiği peygamberin ilmi nisbetinde olurdu...

Bu, İlâhî bir hikmetti... Ta ki: O peygamber, getirdiğine karşı cahil bulunmaya...

Anlatılan mana icabıdır ki: Fazilet yönüyle kitapların ayırd edilmesi, kalana bakarak , geldiği peygamberin, Allah katında ayırd edilmesine

bağlıdır...

Bu sebepledir ki; Kur'an, Allah'ın peygamberlerine gönderdiği kitapların en faziletlisidir...

Çünkü: Resulullah S.A. efendimiz, peygamberlerin en faziletlisidir...

Bu mana üzerine:

- Hepsi Allah'ın kelâmıdır... Bazısı, bazısından daha faziletli olamaz...

Diyecek olursan, sana Resulullah S.A. efendimizden rivayet edilen şu hadis-i şerifi söyleriz:

- «Fatiha suresi, Kur'an âyetlerinin en faziletlisidir...»

Bu hadis-i şerife göre: Kur'an'da fazilet yönüyle, âyetlerin bazısı bazısından üstün olunca, toplu bir mana ile: Kalan kitapların da, birbirinden üstün olmalarına bir mani yoktur...

Bilesin ki...

ZEBUR; Çoğunlukla öğütlerden ibaretti. Kalanı: Zatına layık şekilde ondaki Allah'a sena idi.

Şer'î yönden yol gösteren âyetler, bazı hususî ayetler idi...

Ancak gerek öğütler gerekse sena: İlâhî olan hakikî ilimler üzerine idi...

Onda bulunan başlıca ilim çeşitleri şunlardı:

1. Mutlak vücuda dair ilimler...

2. Yüce Hakkın halkına yaptığı tecellilere ait ilim...

3. Bir şeyi, emre hazır ve amede kılmak... Ayrıca tedbir ilmi...

4. Mevcudat hakikatlerin iktiza ettiği ilim...

5. Kabiliyetler ve istidadlar ilmi...

6. Tabiiyet İlmî...

7. Riyazat ilmi...

8. Konuşmak ilmi...

9. Hilkat ilmi...

10. Hikmet ilmi...

11. Feraset ilmi...

Bunların dışında kalan daha başka ilimler de vardı...

Ancak, bu ilimler, işaret yollu söylenmiştir...

Açıktan söylenenler: İzharında zarar olmayan, Allah'ın sırlarından herhangi bir sırrın, açılıp yayılmasına götürmeyecek şekilde idi...

Davud a.s. çok ibadet ederdi...

İlâhî bir keşif ihsanı ile, kuş dilini bilirdi... İlâhî bir güç sayesinde onlarla konuşurdu...

Manalardan hangisini istiyorsa... onların kulağına ulaştırırdı...

Ama, hangi lafızla isterse...

Burada bir noktayı belirtmek icab edecek...

Anlatılan konuşma: Bu babda bir bilgisi olmayanların sandığı gibi değildir...

Böylesi: Kendinden bir kanı ile:

- Yalnız kuş dili lugatına göre konuşurdu...

Der... Yani: Kuşlara has bir terimle...

Böyle bir kanaat doğru değildir...

Yani kuşlarla konuşuyor dendiği zaman, kuşların lisanıyla konuşuyor zannedilir ama öyle değildi diyor.

O, kuşların çeşitli seslerine, göre sözlerini anlardı... O seslerin delâlet ettiği manaları da bilirdi...

Haliyle bu: İlâhî bir keşif yoluyla olurdu...

Bu mana, Davud'un a.s. oğlu Süleyman'ın şu cümlesi ile anlaşılır:

- «Bize kuş dili öğretildi...» (27/16)

Bu konuşma durumu, onlarda sürüp gitti...

Bu sebeple sanan sandı ki: Kuşların, kendilerine göre bir lügatı var; o lügatle birbirleri ile konuşurlar... Davud'un anlayışı da o lügata dayanır... Halbuki, böyle bir kanaat yanlıştır...

Onlardan çıkan ancak bir sestir... Bu ses, kendilerine göre, malum bir manada çıkmaz...

Şöyle olur: Onlardan birine bir hal gelir... Bu halin sonucu, o kuştan bir ses çıkar... O sesi, İlâhî bir ilhamla diğer kuş anlar...

Bu anlayış ise... onda bulunan ruhî lütuftan ileri gelir...

O kuşa bir başka hal geldiği zaman, öbür ses gibi yine bir ses çıkarır... Aynı ses gibi de olabilir; başka türlü de...

Bunu da anlayan anlar...İster kuşlardan olsun; isterse, diğerlerinden...

Haliyle bu anlayış da, yine İlâhî bir ilhamla olur...

Davud a.s. sair hayvanatı da anlardı... Onlardan bir ses çıkınca, o sesin manasını anlardı; bilirdi...

Haliyle bu: İlâhî keşfe dayanan bir ilimle olurdu...

Davud a.s. onlarla konuşmayı dilediği zaman konuşurdu...

Bu konuşma, ister Süryanî lügati ile olsun; isterse, diğer bir dille. isterse, hayvanata ait seslerle...

O sözü, o hayvan anlardı... Haliyle, ilâhı bir kuvvetle... ki o kuvveti, Allah-ü Tealâ Davud a.s. için kelâmına kondurmuştu...

Davud a.s. ve Süleyman a.s. için Allah'ın ihsan eylediği bu kuvvet, sadece ikisinde kalmış değildir... Sadece, onlarla bırakılmış değildir...

Zira bu: Bütün halifelere şamil olan bir iştir...

Halifelerden kasdım: Hilâfet-i Kübra'ya sahip olan halifelerdir...

Davud a.s. ve Süleyman'a a.s. has olan bu hal, bir zuhur ve bir taleb yolu ile olmuştur... Bir bakıma peygamberliğin icabı olarak...

Halbuki, efrad ve aktabdan her biri için, bu varlık ülkesinde tasarruf vardır...

Yani ferdler ve kutuplardan.

Bunlardan her biri: Gecede ve gündüzde neler olur, onu dahi bilirler; kuş dillerini bilmek bunun yanında hiç kalır...

Bu manada Şiblî rh. der ki:

- Kara karınca, kara taş üstünde, karanlık bir gecede yürür de, ben onun ayak sesini duymazsam, kendim için:

- Ben, kandırılmışım; Rabbımın mekre uğramışıyım...

Derim...

Başka bir zat ise, şöyle demiştir:

- Ben o gibi hareketleri anlamadığımı nasıl söyleyebilirim? Onun hareket için hazırlanışı, benim gücümle olmaktadır...

Onu hareket ettiren benim... Nasıl onu anlamadığımı, söyleyebilirim... Hem de, onu hareket ettiren olarak...

Bir gün. Resulullah S.A . efendimiz, cin tayfasına mensup birini tuttu; mescidin direğine bağlamak istedi...

Sonra, Süleyman a.s. peygamberin duasını hatırlayınca, salıverdi...

O dua şuydu:

- «Ya Rabbi, bana öyle bir mülk hibe et ki; Benden sonra, hiç kimseye uymasın...» (38/35)

Bu vaka , gerek Süleyman peygamberin a.s . durumunu; gerekse, anlatılan işlerin olacağını ve olduğunu tasdik yollu anlatır...

Yukarıda geçen âyetle anlatılan manadan murad: O gibi işlerin, hilâfet-i kübra ile zuhuru ve onu alanlara kalmasıdır...

İşbu dua sebebi iledir ki: Ona nasib olan hal, kendisinden sonra hiç kimsede kemal üzere olmamıştır...

Haliyle bu, her şeyde değil; bazı şeylerde...

Peygamberlerde zuhura gelen bazı şeyler vardır ki, onlar evliyada da olmuştur...

Allah onlardan razı olsun...

Bilesin ki...

ZEBUR: İşarette, ef'al sıfatlarının tecellilerinden ibarettir...

TEVRAT: Yalnız, sıfat isimlerinin tecellileri cümlesinden ibarettir...

İNCİL: Yalnız, zat İsimlerinin tecellilerinden ibarettir...

FURKAN: Mutlak olarak, cümle İsimlerini ve sıfatların tecellilerinden ibarettir... Bu tecelliler, ister zata bağlı bulunsun; isterse sıfata;

KUR'AN: Sırf zattan ibarettir...

Nitekim, KUR'AN, furkan ve Tevrat üzerine yukarıda kelâm edildi...

Burada daha çok, ZEBUR, üzerinde durulacaktır...

Daha önce de anlatıldığı gibi, ZEBUR fiillere bağlı sıfatların tecellilerinden ibarettir...

Bu hali ile o: İlâhî iktidara bağlı parça fiillerin tafsilidir...

İşbu sebebledir ki: Âleme halife oldu... ZEBUR'da, vahiy yolu ile kendisine gelen hükümleri zuhura getirdi...

Bu mananın bir icabı olarak:

Sabit dağları yürütüyordu...

Sert çelik demiri yumuşak hale getiriyordu...

Bütün çeşitleri ile, mahlukata hükmünü geçiriyordu...

Bundan sonra, mülküne, oğlu Süleyman a.s. varis oldu...

Süleyman a.s. Davud'dan miras aldı... Davud a.s. ise Hak'tan...

Böyle olunca: Davud a.s. daha faziletli oldu... Çünkü ona hilâfeti Hak verdi... Ve ona şu özel hitabı yaptı:

- «Ey Davud, seni yerde halife eyledik.» (38 /26)

Süleyman a.s. için böyle yapmadı... Ancak buna, talebi sonunda, kısıtlı bir yoldan verdi...

Davud a.s. böyle bir talepte bulunmadı... Zira biliyordu ki: Hilâfet zâhir ve batın olarak, hiç kimsenin inhisarı altında olamaz... Nitekim kendisine de, ancak zâhir yolundan verildi...

Nitekim bu manayı, Allah-ü Teâlâ'nın Süleyman a.s . için verdiği şu haberde görebilirsin...

Süleyman a.s. dedi ki:

- «Ya Rabbi, bana öyle bir mülkü hibe et ki: Benden sonra, hiç kimseye uymasın...» (38/35)

Onun bu talebine karşılık şu cevabı aldı:

- «Biz rüzgârı emrine amade kıldık., emri ile yürüdü...» (38/36)

Görülüyor ki, Süleyman'a verilen İlâhî iktidar, burada sayılıdır...

- Ona talebini verdik...

Demiyor... Zira böyle olması mümkün değildir... Halktan birine bağlanması imkânsızdır...

Zira o hilâfet, İlâhî bir seçime bağlıdır...

Sebebine gelince: Ne zaman ve hangi zuhur yerinde Hak zatı ile zâhir olursa... o zuhur yeri, Allah'ın halifesidir...

Şu âyet-i kerime, anlatılan manaya işarettir:

- «Gerçekten zikirden -Tevrattan- sonra, ZÜBÜR'a

yazdık: Yere salih kullarım varis olacaklardır...» (21/105)

Burada, salihlerden murad: İlâhî verasete ehil olan kimselerdir...

Amel-i salih, manası Hakk'tan, fiili kuldan, işte kim bunları hakkıyla meydana getirirse, ameli Salih işlemiş olur.

Burada, salihlerden murad: İlâhî verasete ehil olan kimselerdir...

Çünkü manası Hakk'tan olduğu için, o fiili kendinden, işte ilahi verasete ehil oluyor bunlar, zaman içerisinde bu hakikati idrak ettikçe, bu fiilleri yaptıkça.

Yerden murad ise.. Halka bağlı manalarla , Hakka ait tecelliler arasında münhasır kalan, bu varlığın hakikatleridir...

Şu âyet-i kerime ise... anlatılan hakikatlere işaret eder:

- «Yerim geniştir... Ancak bana ibadet ediniz...» (29/65)

Bu anlatılanları dinleyip anladıktan sonra:

- Süleyman'ın a.s. duası makbuldür... Şu itibara göre: Memleket-i Kübra, Allah'tan başka hiç kimseye uymaz... Allah ise... Süleyman'ın a.s. hakikatidir.. Bu sebeple onun duası sağlamdır...

Diyecek olursan, doğrusun...

Şayet:

- Süleyman'ın a.s. duası makbul olmamıştır.

Yani: Hilâfetin kendi inhisarına verilmesi itibarına göre... Çünkü bu hilâfet kendisinden başka: Efrada ve aktaba da verildiği sahihtir...

Diyecek olursan... yine doğrusun...

Biz, anlatacağımızı anlattık... Hangisini dilersen... onu nazar-ı itibara al...

Davud a.s. hilâfetin sadece kendisine bırakılamayacağını biliyordu... Onun için, böyle bir talebi yapmadı... bıraktı...

Ama Süleyman a.s. ilâhı bir edep olarak o talebi yaptı...

İlâhî zuhur yerlerinde tek olmayı istiyordu...

Yani: Hakkı olan manevî nüfuzunu, tek başına onlara geçirmek için...

Böyle bir şeyin olması, her ne kadar imkânsız ise de, talebi yerindedir... Zira, İlâhî çember geniştir... Varlık imkânları da bu talebe müsaittir...

Ama, hiç kimse bilemez: Yaptığı bu yollu talebi, kendisine uyar mı, yoksa uymaz mı?

Yani bir taleb ediyoruz, Hakk'tan bir taleb ediyoruz ama o ettiğimiz taleb bize uyuyor mu, uymuyor mu? Ve o talebi etmekte ne kadar idrakimiz var, ne kadar iktidarımız var, ne kadar zuhura çıkarabiliyoruz, çıkarabileceğiz.

İşte... anlatılan mana ve bu mana makamlarının icabı olarak, Allah-ü Tealâ evliyasının halinden haber verdi...

Şöyle buyurdu:

- «Allah'ın kadrini, zatınla lâyık olacak şekilde takdir edemediler...» (6 /91)

Allah'ın kadrini yani hakikatini gerçeğiyle takdir edemediler.

Şöyle buyurdu:

- «Sübhan Rabbın, onların yaptığı vasıftan yana

yücedir... İzzet sahibidir...» (37/180)

Bu yönden bakılınca, hilâfetin tek kişiye kalması imkânsızdır...

Yani dünya üzerinde hilafet sadece bir kişiye verilecek diye bir şey yoktur, bir çok kişilere de dağıtılabilir.

Bunun içindir ki, Hz. Sıddık r.a. şöyle buyurdu:

- İdrâki kavramaktan yana acizlik, idrâktir...

Resulullah S.A. efendimiz ise, şöyle buyurdu:

- «Senin, zatını sena ettiğin gibi sana sena edemem...»

Resulullah S.A. efendimiz, bu hadis-i şerefi ile, olması mümkün olmayan bir şeyin talebi babında edebe büründü... Rabbının kemali babında aczini itiraf etti...

Halbuki, Resulullah S .A . efendimiz, Süleyman'dan a.s. daha fazla Rabbını biliyordu...

Bunu, şundan anlıyoruz ki:

Süleyman a.s. nihayeti olanı bildi; onun husulünü taleb etti...

Muhammed S.A. ise... nihayeti olmayanı bildi; edebe büründü; kavrama imkânı olmayanı talepten geçti...

Edebe büründü...

Demekten kasdım; şu demektir:

- O şeyin husulü babında yapacağı duayı terk edişi...

Sebebine gelince: Biliyordu ki, bu inhisarı Allah hiç kimseye yapmaz...

Bu sınırlamayı yani kendisini sınırlayabilecek bilgiye kimseye vermez diyor. Çünkü zaten mümkün de değildir.

Çünkü o: Zatî bir özellik taşır...

Ve... Allah-ü Tealâ onu: Halkı dışında zatı için seçmiştir...

Hele şu iki zatın marifeti arasındaki farka bak ...

Biri, Rabbını bilme babında; bir sınır bilip orada kalıyor...

Öbürü de, Rabba karşı marifet babında sınırsızdır... Onu bilmenin sonsuzluğuna kaildir...

Bu makam icabıdır ki: Muhammedî vasıf taşıyan velîler nice şeyler söylemişlerdir...

Şeyhimiz Abdülkadir Geylânî r.a. şöyle buyurmuştur:

- Ey peygamberler zümresi, size bir nam verildi... Ama bize öyle şeyler verildi ki, o size verilmedi...

Bu rivayeti, Muhiddin b. Arabî r.a. FÜTUHAT-I MEKKİYE adlı eserine almıştır... Senedini Geylânî Hz. ne kadar götürüp, rivayeti onun dilinden nakletmiştir...

Şeyh Velî Eb'ül-Gays b. Cemil ise, şöyle demiştir:

- Biz öyle bir denize daldık ki, peygamberler onun sahilinde kaldı...

Bu sözlerin her ne kadar tevil yolu varsa da, şunu söylememiz icab eder:

- Bizim mezhebimize göre; Mutlak peygamber, mutlak veliden efdaldir...

Bu kitabın belli yerinde: Nübüvvet ve velayet üzerine söz edilecektir... Allah-ü Tealâ dilerse...

Doğruya hidayeti nasib eden Allah 'tır...

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمن الرَّحِيم

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

İNCİL

38. BÖLÜM

İNCİL

İNCİL: Allah tarafından İsa'ya a .s . nazil oldu...

Süryanî dili ile geldi... ON YEDİ şivede okunurdu...

Kur'an-ı Kerim, yedi şivede okunuyor.

İNCİL; Baba, an a, oğul ismi ile başlıyordu...

KUR'AN: Rahman, Rahim Allah 'ın adı ile... başladığı gibi...

İsa a .s . kavmi: Baba, ana, oğul meselesini dış manada aldı...

Sandılar ki: Baba, ana, oğul işi; RUH MERYEM, İSA'dır...

İşte o zaman:

- «Allah , üçün üçüncüsüdür...» (5 /73)

Dediler...

Ama bilmediler ki:

BABA'dan murad, ALLAH ismidir...

ANA'dan murad, ZATIN HÜKMÜDÜR... Ki onun için:

- Hakikatlerin mahiyeti...

Tabiri kullanılır...

OĞUL'dan murad: KİTAB'dır. Ki o, mutlak varlıktır...

Ve... o kitab: Künhün mahiyetinin bir neticesidir... bir parçasıdır...

Nitekim bu manada Allah-ü Tealâ şöyle buyurdu:

- «Ana kitab onun katındadır...» (13 /39)

İşbu âyet, anlattığımız manaya işarettir...

Ve... bu manaya dair tafsil, daha önceki yerinde de geçti...

İsa'nın a.s. şu cümlesi de, onların yanlış anladıklarını gösterdi:

- «Onlara söylediğim ancak, bana emrettiğindir...» (51/117)

Onun bu emrettiği ise... İsa'nın a.s. onlara şu kelâmı tebliğidir:

-«Sizin de Rabbınız, benim de Rabbım Allah'a ibadet ediniz...» (5 /117)

Bu kelâmı, onlara tebliğ etti ki, bilinsin: İsa a.s. İNCİL'in zâhir manasını anlamakta kusur etmemiştir...

Üstelik, beyan ve izahını fazlası ile yapmıştır... Bu manayı onun şu sözü tasdik eder:

- «Sizin de Rabbınız, benim de Rabbim Allah 'a ibadet ediniz...» (5 /117)

Bunu onlara söylemesinin bir sebebi de; Kendisinin Rabb olduğuna dair, ana ve ruh babında yanlış görüşlerini de tashihtir...

Onların yanlış davalarını da böylece çürütüyordu...

Çünkü: Onlara gereken açıklamayı yapmıştır...

Ancak onlar: İsa'nın a.s. açıklamasına bakıp üzerinde durmadılar... Allah kelâmı üzerine kendi görüşleri cihetine gitmeyi tercih ettiler...

Allah-ü Tealâ'nın sualine cevab olarak:

- «Onlara söylediğim, ancak bana emrettiğindir...»

(51/117) Yani sen, bana ne emretmişsen, ben onu söyledim.

Demesi, kavminin özrünü beyandır...

Yani kavminin onun diliyle özür dilemesi yahut kavmi için özür dilemesidir

Durum böyle olunca, şu mana çıkar:

- O kelâmla elçiyi yollayan sensin...

Yani: Başında; BABA, ANA ve OĞUL olanı...

Bunu onlara tebliğ ettiğim zaman, kelâmından kendilerine zâhir olan manaya çektiler...

Yani Baba, ana, oğul kelamı kendilerine zahir manada neyse öyle çektiler.

Onları, bunun için ayıplama... Çünkü onlar, kelâmından anladıkları mana üzerinedirler.

Yani zahirinden anladıkları mana üzerinedirler.

Böylece, onların şirki tevhid olmuştur...

Yani kelamın dışına uymuşlardır, dolayısıyla yine itaat hükmündedir diyor. Cenab-ı Hakk, Rab'çadan Arapça'ya tercüme ettiği zaman Kur'an-ı Kerim'i manasını Arapça kelimelerin, Arapça lisanının üzerine yükledi, manasını da yükledi. İncil'de de aynı hakikat vardır, Süryanice diyor burada ama artık o hangi lisandaysa işte Baba, ana ve oğul kelimelerinin içerisine manasını da yükledi ki, manası burada bahsedilen mana.

–«Allah , üçün üçüncüsüdür...» (5 /73) Dediler... Ama bilmediler ki: BABA'dan murad, ALLAH ismidir...

İşte içinde yüklü olan bu Baba'nın, Allah demek olduğunu anlayamadılar.

ANA'dan murad, ZATIN HÜKMÜDÜR... Ki onun için: - Hakikatlerin mahiyeti... Tabiri kullanılır... OĞUL'dan murad: KİTAB'dır. Ki o, mutlak varlıktır...

Yani bu âleme biz ayetler ve suretler diyoruz. İşte onun hakikatini Hz. Muhammed (Sav) açtı, nasıl Musa (a.s)'ın hakikatini İsa (a.s) açtıysa, İsa (a.s) hakikatini de Hz. Muhammed (Sav) ve ayrıca da kendi hakikatini de açtı. Sadece onu açmakla kalmadı.

Zira onlar: İlâhî ihbarla öğrendikleri işi yaptılar...

Yani zahirde ki ihbarla, batınını düşünmeden, zahirine uyarak bu işi böyle yaptılar.

Yani: Kendilerine göre...

Böyle olunca: Onların durumu, içtihadında hata eden bir müçtehid gibidir... Ki, kendisine içtihad ecri vardır...

Yani bir müçtehid, isabet ettiği bir fikrinde yahut koyduğu bir kıstasında isabet ederse iki sevab alır, yanlış bile olsa içtihadı bir sevab alır. Çünkü iyi niyetinden, yapmış olduğu bir çabası vardır.

Hâsılı: Böyle bir cevapla İsa a.s . kavminin Hakka karşı özrünü anlatıyordu...

Yani sen, bana ne emretmişsen, ben de onlara öyle dedim diyor.

Bu şekilde bir özrün beyanına ise... Allah-ü Tealâ'nın şu yollu sorusu sebeb olmuştur:

- «Sen mi insanlara:

- Beni ve anamı, Allah'tan başka iki ilâh tutun...

Dedin...» (5 /116)

Bundan sonra, yolu aça aça sonu şu raddeye getirdi ve şöyle söyledi:

- «Eğer onları bağışlarsan; sen, aziz hakimsin...» (5 /118)

- Onlara azab edersen, şiddetli ceza sahibisin...

Demedi... Buna benzer bir şey de söylemedi...

Mağfireti anlattı... Mağfireti onlara Hak'tan taleb eyledi...

Gizli taleb var. Yani sen mağfiret edersen, Aziz ve Hakim'sin diyor. Bu nezaketle bu sözüyle, kavminin mağfiretini istiyor.

Ki bu: İçinden gelen bir hükümdü...

Çünkü onlar: Hak'tan ayrılmamışlardı...

Yani ümmeti Hakk'tan ayrılmamışlardı, zahirine göreydi.

Bu arada, şunu da açıktan bilmek gerekir ki; Peygamberler a.s . azaba hak kazandığını bildiği kimselerin mağfireti talebinde bulunmazlar...

Yani Peygamberler, bir kimseler azaba hak kazanmışlarsa onlar için mağfirette bulunmazlar.

Nitekim, bu mana Allah-ü Tealâ'nın, İbrahim a.s. için anlattığı şu kelâmı okununca daha iyi anlaşılır:

- «İbrahim'in babasına yaptığı mağfiret talebi, ona yaptığı bir vaadin sonucu idi.. Vaktaki, onun Allah'a düşman olduğunu anladı; ondan tamamen ayrıldı...» (9 /114)

Bütün peygamberlerin durumu aynı şekildedir...

Ve... İsa'nın a.s. mağfiret talebi ise... onların bunu hak ettiklerini bildiği içindi...

Onlar, işin hakikatinde batıl iş üzere olsalar dahi, kendilerine göre, hak üzere idiler...

Onların hak üzere oluşları, itikadları yönüyle, işin bir sonucu idi... İsterse, hakikat yönüyle, işlerinin batıl olması sonucu azaba uğrasınlar...

İşte... İsa a.s. her iki durumu da nazara alarak şöyle dedi:

- «Eğer azab edersen...» (5 /118)

Sonra, işi tatlıya bağlamak için, şöyle dedi:

- «Onlar senin kullarındır...» (5 /118)

Bu son cümle ile şunu anlatıyordu:

- Sana ibadet ederler... inatlaşıcı da değiller... Mevlâsız olanlardan da değiller...

Çünkü, sen şöyle buyurdun:

- «Kâfirlerin mevlâsı yoktur...» (47/11)

Şu da var ki, onlar: Hakikî manaya göre tahkik ehli idiler... Zira Hak Tealâ, İsa'nın a.s. hakikatidir...

Meryem'in de hakikatidir...

Ruh'ül-kudüs'ün de hakikatidir...

İşbu durum ise.. İsa'nın a.s. söylediği:

- «Onlar senin kullarındır...» (9/114)

Cümlenin manasıdır...

Ancak...

Burada, bir hususa dikkatini çekmek ister; seni onların lehine şehadetten men ederim...

Zira, aynı kelâmın peşinden Allah-ü Tealâ şöyle buyurdu:

- «Bu o gündür ki, doğrulara sadakatleri yararlı olur...» (5/119)

Bu cümle, İsa'nın a.s. yerine getirilmesini taleb ettiği işe karşılık söylendi; şu manaya gelir:

- Onların, zâhir olan şekli ile, kelâmımı kendilerine

göre tevil etmelerinde sadık değiller...

İşbu mananın tersine olsa dahi, faydalı durumları Rabb'larına göredir... Başkasına göre değil...

Bize göre onlara verilen makam: Dalâlet içinde olduklarıdır...

Zâhirî durum: Bu manayadır... Cezaya uğradıkları da bunun içindir...

Onların sonunda alacakları durum: Hak'tan yana nasiblerine göre Allah ile oluşları neyse odur...

Bu da: Onların kendilerine göre olan itikadlarıdır...

Bundan elde edilecek hakikat mikdarı ise... içlerinde besledikleri itikaddaki doğrulukları kadardır... Buna göre faydasını Rabbları katında bulurlar...

Durum böyle olunca, onlar için verilecek hüküm: İlâhî rahmete kalmış olur...

Bundan sonra da İsa a.s. hakkında besledikleri itikad, kendilerine yüz gösterir...

Baba, ana, oğul hükmünde ne kadar samimi iseler yani zahirinde de olsa bunu samimi olarak yapıyorlarsa, o itikaddaysalar onlara faydası olur diyor. Laf olsun diye veya bir menfaat karşılığı böyle yapıyorlarsa bunun cezası olur demek istiyor.

O zaman da, kendilerine zâhir olan şudur: Anlatılan bu yönüyle, itikad ettikleri haktır... Kendilerine olacak tecelli ise... bu itikadları cihetinden gelir...

Yani samimi durumları yönünden, o ölçü alınarak gelir diyor.

- Zira: Allah kulunun zannına göredir...

Deyip yine İNCİL üzerine kelâmımıza dönelim.

Daha önce de anlatıldığı gibi; İNCİL, zat isimlerinden ibarettir...

Yani: Zatın isimlerindeki tecellisinden...

Sözü edilen bu tecellilerden biri de: Vahidiyetteki tecellisidir...

İşbu tecelli, İsa a.s. kavmine: İsa'da, Meryem ve Ruh'ül-Kudüs'te zâhir olmuştur...

Böyle olunca onlar: Anlatılan zuhur yerlerinin her birinde, Hakkı müşahede etmişlerdir...

Bu tecelli yönünden her ne kadar haklı iseler de, gerçekten hataya düşmüş ve sapmışlardır...

Hatalı cihetleri şudur: O tecelliyi götürüp yalnız İsa, Meryem ve Ruh'ül-kudüs'e bağlamışlardır...

Sapık yönleri de şudur: Mutlak bir tecessüm ve mukayyed bir teşbihe kail olmaları...

Tecessüm, Hakk'ı cisimlendirme ve mukayyed bir teşbih yani kayıtlı bir benzetmeyi irade etmişlerdir.

Yani; O vahidiyet tecellisinde...

Halbuki onların kail olduğu bu mana, vahidiyet ahkâmından değildir...

Özellikle takyid babında...

İşte... onların hataya düşüp saptıkları yer burasıdır...

Bunu anlamaya çalış...

İNCİL'e konan nizam, ancak: Melekler âlemine has lahutî iffetin bu insan âlemi varlığına konmasıdır.

Bu ise... Hakkın halkta zuhur iktizasıdır...

Ancak, Nasara taifesi, girdikleri tecessüm ve kısıtlama yoluna dalınca... bu halleri İNCİL'e hakikat üzere konan manaya aykırı düştü...

Durum anlatıldığı gibi olunca: İNCiL'in hakkını Muhammedîler yerine getirdiler...

Çünkü İNCİL, bütünüyle KUR'AN âyetlerinden bir âyete konmuştur...

O âyet ise... şudur:

- «Ona ruhumdan üfledim...» (15/29)

Onun ruhu da ondan başkası değildir...

Bu âyet, Allah-ü Tealâ'nın Âdem'de a.s. zuhurunun haberini verir...

Aynı mana, şu âyet-i kerime ile de, teyid edilmiştir:

- «Afakta ve kendi nefislerinde, âyetlerimizi onlara göstereceğiz ki: Hak olduğu açıktan kendilerine belli olsun...» (41/53)

Hakk ismi ile "Venefahtü" aynı şeydir demek istiyor. Bütün bu âlemlerde Cenab-ı Hakk, Hakk esmasıyla batında, halk esmasıyla zahire çıkmış manada ama kendi varlığıyla, kendi zatıyla zuhura çıkmış vaziyette, işte "Ruhumdan üfledim" de mana olarak ona üflenmesi aynı ifade de dir.

Burada:

- «Afak...»

Olarak anlatılan bu âlem ve nefislerinde ki Hak'tır...

Daha sonra bu manayı, Muhammed S.A. için buyurduğu şu âyetlerde daha da açtı:

- «Sana biat edenler, ancak Allah'a biat ederler...» (48/10)

- «Resule itaat eden, Allah'a itaat etmiş olur...»

(4/10)

İşbu manalar icabıdır ki: Muhammed S .A. ümmeti, işin hakikatine ulaştı...

Bunun için de, Hakka bağlı varlığı, yalnız Âdeme sığdırıp bırakmadı...

İşte onlar İsa (a.s)'a sığdırıp bıraktılar. Uluhiyeti, onlara isnad ettiler.

Çünkü: Ayet, yalnız Âdem'i a.s tayin etmiyordu...

İşbu manadan edep alıp bildiler ki: Âdem'den murad, bu neviden insan çeşidine bağlı her ferttir...

Sadece Âdem (a.s)'a değil ama bizim de şeriat ehli, zahir ulemalarımız ne diyorlar; Bu Âdem'e ait bir hakikatti yani bir oluşumdur. Allah, Âdem'e "Venefahtü" dedi, bize bir şey demedi diyorlar.

İlâhî emre imtisalen: Hakkı, bu varlık cüzlerinin her birinde müşahede yolu ile gördüler...

Yani Muhammediler. İlahi emre bağlı olarak, Hakk'ı bir varlık cüzlerinin her birinde müşahede yolu ile gördüler.

İşbu mana:

- «Hak olduğu kendilerine belli olsun...» (41 /53)

Manasını taşıyan âyetin manasıdır...

Bu manada: Müslümanların durumu da böyledir...

Muhammed S.A. efendimizin durumu da aynıdır.

Eğer yukarıda anlatılana benzer bir âyet, İsa a.s. peygambere gelseydi; elbet onlar da bu yola hidayeti bulurlardı...

Ancak, bu olamazdı...

Çünkü: Allah-ü Tealâ'nın inzal buyurduğu her kitab: Hidayettekilerin nasibini verdiği gibi,

delâlettekilerin nasibini de verir...

Ayetlerin iki yönü vardır. Kur'an-ı Kerim, Bakara suresinde; "Biz onlara bir sineği kanadıyla misal veririz, bu misallerden, bazılarının imanları artar, bazılarının dalâletleri artar" diyor. Hem hidayet yolunda ilerletiyor, hem dalâlet yolunda ilerletiyor.

Nitekim bu mana, Kur'an da sabittir... (Bak:ara-Bakara suresi, âyet 26)

Bu bir gerçektir...

Zâhirî ulemanın durumunu görmez misin?

Anlatılan iki âyetin tevilinde, nasıl da saptılar...

Ve... onları götürmek istedikleri yöne nasıl çekip götürdüler?

O çekip gittikleri yönde, Hak'tan yana bir yüz olsaydı, ne vardı?

Ama, kendilerini birtakım usuller sarmıştı; onlara dalıp Allah'tan uzağa düştüler. Onu, bilmekten yan yana kaldılar...

Yani zahiri hukuk içerisinde bazı kıstasları ile oraya ulaşamadılar, o kıstaslar içinde kaldılar demek istiyor. Şeriat kuralları içerisinde kaldılar. Şeriat hükmü ikiliği gerektirmektedir diyor, şeriatta ikilik gereklidir. İşte bu ikilik içerisinde ayete baktıkları zaman ondaki birliği anlayamadılar diyor.

Hakikat ehline gelince... o iki âyet sayesinde Hakkı buldular...

Biri "Venefahtü fihi min ruhi", biri de " Senurihim ayatina". Bizim ders kitabımızın, 8.dersinde, nefis mertebeleri bittikten sonra hazerat-ı hamse ile yükselmeye o ayetle başlanıyor. Afakta, Hakk'ın gerçek olduğunu seyretmeye, oraya gelinceye kadar kendi varlığında buluyorsun.

Onlarla , Hakkın marifetini elde ettiler...

Marifetullah, Allah'ın marifetini elde etmek, hangi ayetlerle, hangi hadislerle, hangi ilimlerle Hakk'ın marifeti elde edilecekse onun talebinde bulunmak lazım. Şeriat sırat-ı müstakime götürür ama Hakk'ın yolu sıratullah yoludur. Tabi ki, sırat-ı müstakim olmadan, sıratullah olmaz ama bütün ömür talebini sadece fıkıh ilmi öğrenmekse, işte onun kuralları içerisinde yaşarız, ipekböceği gibi kendi yaptığımız kozamızın içerisinde kalır, gideriz.

NETİCE: Bunlar nasıl hidayeti buldularsa... öbürleri de aynı şekilde dalâlete düştüler...

Allah-ü Tealâ , getirdiği bir misal dolayısı ile, bunlar için şöyle buyurdu:

- «Allah onunla, nicelerini hidayete; nicelerini de dalâlete iter... Onunla dalâlete düşenler ise ancak, fasıklardır...» (2 /26)

Fasık: Fısk kelimesi kökünden gelir...

Araplar, bunu, bozuk yumurta için kullanırlar.. Bir yumurta, yavru çıkaramaz bir durumdaysa... onun için:

- Bu yumurta, fısk oldu...

Derler...

Bozuk olursa yumurta doğurgan değil, üretici değil, üretici olmayan bir ilimden de fayda gelmez. Üretilmiyorsa bir şey o tükenmeye müstehaktır.

Bu âyet-i kerimedeki:

- «Fasıklar...» (2 /26)

Lafzından murad ise... ilâhi tecelliyi kabulden yana kabiliyetlerinin bozulduğudur...

Neden kabiliyetleri bozuluyor? Bu lafızları anlama yönündeki kabiliyetleri bozuluyor, çünkü ölçüleri değişiyor,

kıstasları değişiyor, kıstasları ikilik üzerine, dini bilgi aldıkları halde, şeriat dini bilgisi aldıkları halde, kitabımızın hakikati tevhid olduğu halde, tevhid ile değil yine ikilik ile meseleye baktıklarından bozuk yumurtadan çıkmayan civciv gibi bir şey üretilemiyor. Bozuk itikadtan yanlış anlayış ortaya çıkıyor.

Ki onların zihninde tasavvur edilen mana:

- Allah'ın halkında zuhura gelemeyeceğidir...

Tenzih mertebesi itibariyle Allah ötelerde, kul buralarda, buralarda güzel işler yapacak kul, ona kendini sevdirecektir, böyle bir düşünceyle milyar kere sene ömrümüz olsa Allah'a ulaşmamız mümkün değildir. Ancak iyi niyetlerimizle sevap kazanırız ama Rabb-mızı kaznamayız. O' nu kazanmak irfaniyete bağlıdır. Bu da gerçek bir ilâh-i eğitim gerektirir.

Bu zuhur ise... elbet kendi zanlarına göre olmamaktadır...

Bunun sebebi ise... onlar, zat-ı İlâhî için hükme bağlanan bu zuhur olmama yönünü teyîd eden tenzih usullerini bulup almışlardır...

Böylece: Aynı olduğu babındaki emirleri bir yana atmışlardır... Bunun yerine hükmî yönden konan vasıfları almışlardır...

Hiç bir zaman da: Bu hükmî vasıfların, o aynı oluş için, halka ve Hakka bağlı varlık oluşu işinin, aynen bir kemal olduğunu kabul edip bilmemişlerdir...

Nitekim bu manayı, yüce Hak kendi özünden haber verirken, kitabının çeşitli yerlerinde anlatmıştır...

İşte... onlar arasından şu âyetleri alıyoruz:

- «Ne yana dönseniz, Allah'ın yüzü o yandadır...» (2 /115)

- «Nefislerinizde... görmüyor musunuz?» (51 /21)

- «Gökleri, yeri ve aralarında olanı: Ancak, Hak olarak yarattık...» (15 /85)

- «Yerde ve göktekilerin hepsini, kendinden size ram eyledi.» (45 /13)

Emrimize verdi yani, çünkü bizde zati tecelli olduğundan, sıfat, esma ve ef'al tecellilerini bize ram etti yani bize yöneltti.

Ayrıca, Resulullah S.A. efendimizin:

- «Allah kulun; Kulağıdır... gözüdür... elidir... dilidir...»

Manalarına gelecek şekilde buyurduğu hadis-i şerif de önemlidir...

Daha başka nice âyet ve hadis vardır ki, sayıya gelmez.

Bizden bu kadar... ötesini anla...

Allah... Hak söyler...

Bu yola hidayeti nasib eden Allah'tır...

Bütün bunlarla birlikte "İncil" hakkında durum şöyledir. İncil isminde gök yüzünden semavi bir kitap, kayıtlı yazılı olarak inmedi. İncil İsâ (a.s.) ın kendisi idi yani yaşayan İncil idi. Bu sebeb ile İsâ (a.s.) Kelimetullah ve ruhullahtır.

Bütün geçmiş tarih ve dini kitapları incelediğimizde İncil'in ne şekilde indirildiğine dair hiçbir bilgi yoktur, diğer semavi kitapların indirilişleri bellidir, ancak İncil-i şerifin nasıl indirildiğine dair hiçbir bilgi yoktur. Bu durumda kayıtlı bir incilin indirilmediği açık olarak görülmektedir.

İşte İncil yaşayan İncil olan İsâ (a.s.) idi. Havariler güya İncil isminde kitaplar yazdılar ancak bunlara itibar edilmesi mümkün değildir. Çünkü anlatmak istedikleri daha baştan çürük ve mesnetsizdir.

Allah'ın kitabı kula göre olmaz Allah'a göre olur, kul bu sahada herhangi bir şey sahiplenemez. Ellerindeki kitapların

isimleri bile İlâh-i nezaketle hiçbir ilgileri yoktur. Matta'ya göre İncil. Luka'ya göre İncil. Yuhanna'ya göre İncil. Markos'a göre İncil. Gibi isimler beşerin ilâh-i varlığı küçümseyip kendi nefsi emaresine fayda temini için ilâh-i Hakkı nasıl nezaketsizce kullandıkları ortadadır. Bu durum ise kendilerinin ne kadar aciz ve çok büyük bir benlik ve İlâh-i adaba nasıl bir nezaketsizlik üzere olduklarının farkın da bile değillerdir. Ayrıca bu isimlerle Hakk'a açık şirk koşmaktadırlar.

Gerçek İncil-i okumak isteyen varsa hemen Kur'an okusun, çünkü onun içinde bütün kitapların gerçek halleri tertemiz bilgileri vardır.

Kur'an-ı Kerimde geçen İsa (a.s.) ve Meryem ana dan bahseden bütün ayetlerin tamamı kayıtlı incildir. Bundan başka elde kayıtlı İncil yoktur. Bu husus ise Muhammediliğin İseviliğe büyük lutfudur ki hakikatleri itibari ile Muhammediliğin içinde korunmaktadırlar. Ancak kendileri inanırlar veya inanmazlar kendileri bilirler, bizden söylemesi. Diğer kitaplar da bu durumdadır. Asılları itibari ile Kur'an-ı azimüşşan da hepsi asılları itibari ile mevcuttur. Ve korunmaktadırlar.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

YÜCE HAKK'IN HER GECENİN SON ÜÇTE BİRİNDE DÜNYA SEMASINA NÜZULÜ

39. BÖLÜM

YÜCE HAKK'IN HER GECENİN SON ÜÇTE BİRİNDE DÜNYA SEMASINA NÜZULÜ

Bu manada gelen hadis-i şerif şöyledir:

- «Allah-ü Tealâ, her gecenin son üçte birinde; dünya semasına nüzul eyler ve sorar:

- Yok mu? yok mu?... »

Yani isteyen yok mu?

Bu hadis-i şerif: Yüce Hakkın, varlık zerrelerinden her birindeki zuhuruna işarettir.

Bu hadis-i şerifte geçen:

- «Gece...»

Lafzından murad: Halka ait karanlıktır... zulmettir...

- «Dünya seması...»

Cümlesinden murad: Halk vücudunun dışıdır... zâhiridir...

- «Son üçte biri...»

Cümlesinden murad: O halkın hakikatidir.

Çünkü: Varlık şeylerinden hemen her şey, üçe ayrılır:

a) Zâhir olan kısmı... Bunun adı: Mülktür...

b) Batın olan kısmı... Bunun adı: Melekûttur...

c) Mülkten de, melekûttan da münezzeh olan kısım... İşbu kısım için:

- Ceberut-u İlâhî kısmı...

Diye söylenir...

Mülk, Melekut, Ceberut yani ef'al, esma, sıfat

mertebeleridir.

İşbu kısım için hadis-i şerifte geçen işaret dili ile:

- «Son üçte bir...»

Bilindiği gibi "selasi ahır/son üçte biri" fiziki anlamda ibadetlerin en verimli yapıldığı saatlerdir, Gece ibadetlerinin bu saatlerde yapılması bu yüzden tavsiye edilmektedir.

Tabir edilir...

Yukarıda, her ne kadar:

- Ayrılır...

Şeklinde bir kelime geçmiş ise de; aslında ayrılma, diye bir şey yoktur...

Çünkü: Tek şey vardır...

Tek olan bir şeyin de: Ayrılması imkânsız olduğuna göre... elbet onun için:

a) Bir zâhir düşünmen gerekecek... Ki bu; onun görünen suretidir...

b) Onun için, bir batın düşünmen gerekecek. Ki bu da; onun nefsidir... özüdür...

c) Bir de... onun kıyamını sağlayan bir hakikati olması lâzım gelir... Ki bu da:

- «Son üçte bir...»

Yani bir bölümü zahiri, bir bölümü batını, bir bölümü de onun hakikati.

Cümlesindeki işaretten belli olur.

- Yüce Hakkın tenezzülü...

Manasına gelince. Bu: Onun kendi tenzih durumunu koruyarak, halkın teşbih özündeki zuhurudur...

Yani kendi tenzihini koruyarak yani mutlak zatını koruyarak, mukayyed zat üzerine teşbih özündeki zuhurudur.

Bu bölümün mevzuu olan hadis-i şerif için, itibar edilecek bir mana daha vardır...

Ayrı bir işaretle... Birinci manadan daha üstün...

Şunu bilesin ki:

- «Son üçte bir...»

Cümlesinden murad: O ilâhı sıfattır ki; Allah kuluna, onunla tecelli eder...

Zat zuhurunun hakikati ise... Anlatılan sıfat tecellisinin sonlarında olur. Ne başladığı anlarda, ne ortalarında...

İşbu durum, zevke dayalı bir iştir... Ancak, keşifle bilinir... Bu:

- Keşifle bilinir...

Dediğim şey, anlatılan sıfat tecellilerinin sonlarında olan zatî zuhurdur...

Sıfatlarda hiç bir şey için, son yoktur... Burada bir son görülüyorsa... bu son, hükmîdir...

Yani son hükmidir, mutlak son değildir bu diyor. Belirli bir şeyin sonudur.

Bu ise. zat hükmüdür... Ve:

- Sıfatlar gecesinin son üçte birinde, zat zuhur eder...

Manası çıkar...

Bu hadis-i şerifte:

- «Dünya semasına...»

Demenin manası da şudur:

- Halkının kendisini bildiği isimler âlemindeki sıfatlara...

Bu isimler ise... dünya âlemidir.

Yüce Hakkın üstün sıfatları vardır...

Halkın ise... ubudiyeti, yani: Kulluğu vardır...

Bu ubudiyet, denaet kökünden doğan dünyadır... Yani: Kulların dünyası...

Yüce Allah'ın isimleri ise... Halkın kulluk kıyamını sağlayan dünyanın semasıdır.

Hâsılı: Anlatılan itibarlardan çıkan sonuç, yüce Hakkın kullarına sıfatlarında zâhir olduğudur... Bunlar, o sıfatlardır ki: Hakkı onlarla bilirler...

Bu bilgileri ise... sıfatlar, zuhur yönleri ile bitkin hale geldikleri zaman...

Yukarıdaki cümlenin daha açık manası şudur:

- Onlar, sıfat zuhuru kemale ermeden evvel, sıfatla olurlar... Yüce Hakkın zatı ile değil...

Sıfat ki: Zuhur yönü ile bitkin hale gelir... İşte, o zaman, yüce Hakkın zatı ile olurlar; sıfatı ile değil...

Bu manayı anla...

Yani Hakk'ın sıfatıyla olursa zatıyla değilsindir, sıfatların kemale erdiği zaman zatıyla olursun o zaman diyor.

Bu hadis-i şerifte sır yollu bir başka manaya işaret vardır...

Bu mana ise... kemal bulmuş zatlar içindir...

Bu manayı şöyle anlatabiliriz...

Bilesin ki:

- «Gece»

Lafzından murad, İlâhî zattır... Yani amaiyet.

- «Son üçte bir...»

Cümlesinden murad ise... zata geçiren marifetin kemal durumudur...

Biraz daha açılalım...

Yüce Hak için elde edilen marifet, iki yoldan elde edilir:

a) Bir marifet var ki, kemali ile kavranır.

b) Bir marifet var ki, kemali ile kavranması yolu kapalıdır...

- Zata geçilen marifetin durumu...

Sözümden murad:

-«Son üçte bir...»

Cümlesidir...

Bu manayı biraz daha açalım...

Bir velînin Allah'a marifet babında üç marifeti vardır; onları şu şekilde sıraya koyabiliriz:

BİRİNCİ MARİFET: Bu şu hadis-i şerifin manasıdır:

- «Bir kimse ki, nefsini bildi; gerçekten Rabbını bilen o oldu.»

Bunun beyanı daha önce de geçti...

İKİNCİ MARİFET: Uluhiyet marifetidir... Bu ise... sıfatların cemal yönü ile, zatı bilmeye bağlıdır..

İşbu marifet hali: Nefsi bilmeye bağlı, Rabbın marifeti elde edildikten sonra başlar...

Yani Rabbının marifetini bildikten sonra başlar.

ÜÇÜNCÜ MARİFET: Ki bu, ilâhı bir zevktir..

Bu zevk, kulun varlığına sirayet eder. O marifeti, o kul için hakkı olan âlemde gaybından şehadetine getirir...

Yani kendi gaybından zuhura getirir.

Yani: O kulun cesedinde rububiyet eserleri zuhur etmeye başlar...

Bundan sonra:

Onun elinde kudret olur...

Diline tekvin gelir... Yani:

- Ol...

Emrini yerine getirmek...

Ayağına yürüme gücü verilir.

Gözüne kapalı olan hiç bir şey olmaz...

Kulağı; Bu varlıkta konuşanın her sözünü duyar...

Burada anlatılan mana, Resulullah S.A. efendimizin şu hadis-i şerifine işarettir:

- «...Hatta onun kulağı olurum; onunla duyar... Gözü olurum; onunla görür...»

İşte... kendisi batın olduğu halde, Hak onun zahiri olur...

Kul batın, Hakk zahir oluyor. Daha evvelce kul zahir, Hakk batındı.

Buraya kadar anlatılanlardan hâsıl olan mana şudur:

Rabbın nüzulünden murad: Rububiyet iktizası olan, eserleri cihetinden sıfatların zuhurudur...

Dünya semasından murad: Velînin zâhir olan cismidir...

Son üçte birden murad: Kulun varlığına sirayet eden İlâhî marifet zevkidir... Ki kulun, kendi fani varlığından geçmesi, tam varlığı bulması o zata ve marifete dayanır.

İşte... bundan sonradır ki o: Hakkı ile hakikati bulur...

Her geceden murad: Zata bağlı her zuhurun, ilâhî vasıf alan her velîye geleceğidir...

Bu manaları anla...

İşaret ettiğimiz manaları, bu hadis-i şerifin dış manasından çıkarmaya kalkışma...

Bu hadis-i şerif üzerine, yaptığımız tembihle tahakkuk etmeye bak.

Amma, hiç de bu hadis-i şerifin dış manasını bırakma...

Çünkü: Resulullah S.A. efendimizin kelâmı, sonsuz sırları kapsamına alır...

Yani zahirdeki ifadesi neyse onu da yap diyor. *"Gecenin bir vaktinde kalk, senin için nafile hükmünde olan teheccüd namazını kıl, umulur ki Rabbın seni makamı mahmuda ulaştırır"* demesi, son üçte birinde yapılacak duanın yani bu hadis-i şerifin, ayetle tasdikidir. Yani onun zahirini de kaçırma, aynen zahiriyle ne ifade edilmişse onu da yap. Burada İsa (a.s)'ın, hani zahiriyle tatbikat yaptılar, Baba, ana, oğul hükmünde kaldılar. İşte Ümmet-i Muhammede verilen şey hem zahir, hem batını birlikte yaşama kemalatıdır, işte bizim o hakikatimiz vardır. Şeriat mertebesinde olanlar zahiriyle amel edip, zahirini tahakkuk ettirdikten sonra cennet ehli olabiliyorlar, ama batınıyla

birlikte irfan ehilleri de hem zahirini, hem batınını tatbik etmekle birlikte ehli kemal oluyorlar. Onlar Hakk ehli oluyorlar. Yani onlarda Hristiyanlarda ve ondan evvelki ümmetlerde batınıyla birlikte, zahir ve batınıyla birlikte tatbikatları yoktur. Bu Ümmet-i Muhammede ait olan bir lütuf, hem zahiriyle, hem batınıyladır.

Kaldı ki, onun kelâmının hem zâhiri, hem de batını vardır...

Sonra... her zâhirin bir batını, her batının da bir zâhiri vardır, taa... kendi zatına kadar...

Bu manaya işaret olarak, Resulullah S.A. efendimiz şöyle buyurdular:

- «Kur'an'ın iç içe yedi batın manası vardır...»

İlk batın, zahirinin dışında bir varlığının olduğunu bilmek, yani başka ifadesinde en azından olduğunu bilmek, bu batına doğru yönelmek, ondan sonraki ayetlerde o batınlar iç içe yani bir zahiri var, bir batını var diye, tek bir batınla sınırlanmaz demek istiyor. Kur'an-ı Kerim yedi şive üzerine okunuyor. Yedi şiveyle gelmiş en sonunda tek şiveye dönüşmüş, tek lehçeye dönüşmüş Kur'an-ı Kerim toplanmış yani, o da Kureyş lehçesi üzere bina edilmiş en son oluşum ki, birlik olsun diye. Yedi lehçe üzerine gelseydi, yedi değişik Kur'an-ı Kerim olacaktı.

Onun için sonradan toplanmış, baştan kabilelere zor gelmeye başlamış, çünkü değişik lehçelerle değişik kabileler olduğu için Arapça ama değişik lehçelerle kullanıyorlardı. Daha kalabalık olan, daha geçerli olan, daha faaliyette olan kabilelerin lehçesine göre ayetlerin bir kısmı geliyormuş, bir kısmı diğerine, ana hatları bozulmadan şive olarak, lehçe olarak geliyormuş. Böyle gelmiş yani onlarda memnun olsunlar diye, işte bizim lehçemizle geldi diye. Efendimiz (Sav)'e, bazı kimseler geliyormuş, onların lehçesine göre okuyormuş Efendimiz (Sav) onlara Kur'an-ı Kerimi. Sonra bir başka kabileden, bir başkası gelmiş ona, ona göre okumuş. Sonra o diğerleri bir yerde buluşmuşlar, ikisine de Efendimiz (Sav)'in okuduğu gibi, ikiside okumuşlar,

bakmışlar ki lehçede biraz değişiklik var, o, ona demiş sen yanlış okuyorsun, öteki, ona sen yanlış okuyorsun, ben doğru okuyorum, bana, peygamberimiz böyle öğretti, ben böyle okuyorum, diğeri de aynı şeyleri söylemiş. O zaman gidelim demişler, hangisi daha doğru, geliyorlar Efendimiz (Sav) huzuruna, hepsine okutmuş, hepsinin okuduğuna tamam diyor, o zaman diyor, sizin lehçelerinize göre bunları size okuduk, öğrettik diyor. İkinizinki de aynı doğru diyor. Ama işte sonra bütün artık Kur'an-ı Kerim bittikten sonra, bu mana birliği sağlanması için tekrar hepsini topluyorlar. Kureyş lehçesi üzerine, çünkü o Arabın en güzel, en kibar konuşmasıydı. Türkçenin, İstanbul lehçesi olduğu gibi.

Daha sonra da kur'an-ı kerim bu sebeten harekelendiriliyor böylece başka laehçelerin hepsinin birliği temin edilmiş oluyor böyelce yanlış anlamaların önüne geçilmiş oluyor.

Onun kelâmı ise... Allah kelâmının bir şerhidir.

Çünkü onun için şöyle buyuruldu:

- «O, boştan konuşmaz; konuştuğu kendisine gelen vahiydir ancak...» (53/3-4)

Allah-ü Tealâ'dan ona: Salât, selâm, şeref, büyüklük, yücelik ve kerem dileriz...

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

FATİHA-İ KİTAB

40. BÖLÜM

FATİHA-İ KİTAB

Bilesin ki...

FATİHA-İ KİTAB: Seb'ü Mesanidir...

Yani yedi ikili.

Seb-ü mesani ise... yedi sıfat-ı nefsiyedir...

O sıfatlar ise, şunlardır: Hayat, İlim, irade, kudret, sem' basar, kelâm:

Resulullah S .A . efendimiz şöyle buyurdu:

- «Allah, FATİHA'yı kulu ile kendi arasına taksim eyledi...»

Bu, şu manaya işarettir: Bu varlık Hak ile halk arasında bölünmüştür...

Burada misal için, İnsanı ele alalım...

İnsan, zâhiri itibarı ile, halktır... Batını itibarı ile, Hak'tır...

Varlık ise... aynı şekilde, zâhir batın arası bölünmüştür...

Yalnız buradaki bölünme, parçalanma anlamında bir bölünme değil, zuhur mahalli olarak bir bölünmedir.

Sıfat-ı nefsiyeye bakarsan, bu manayı görürsün...

Onlar, kendilikleri ve aynı oluşları itibarı ile: Resulullah S.A. efendimizin sıfatlarından ibarettir...

Meselâ yüce Hak için:

- Hayy, âlim.

Denildiği gibi... Muhammed S.A. için de:

- Hayy, âlim...

Denilir... ki, diğer sıfatlar da aynıdır...

İşbu mana: FATİHA'nın Hak'la kulu arası pay edildiğinin manasıdır...

Yedi ayetli, bir ayeti besmele, diğer surelerin başındaki

besmele ayet olarak kabul edilmiyor, bölüm başı olarak kabul ediliyor ama, ekseri âlimler Fatiha'nın birinci ayetini besmele olduğu kanaatindeler ve öyle geçmekte. O zaman geriye altı tane ayet, işte üçü Hakk'a ait, üçü kula ait, bölünmüş olduğu budur. Yani üçü Hakk'ı anlatıyor, üçü de kulun hakikatlerini anlatıyor. Tuhfetul Uşşaki'de bununla ilgili bilgi vardır. Mana âleminde kabileler halinde halk ettiği ruhlara, ef'al mertebesinde gerekli suretleri, elbiseleri giydirdi ve bu âlemler zuhura geldi diye izah ediyor. Hamd ona mahsustur gibi.

FATİHA: Delâlet ettiği manaya göre; insana nisbet edilen bu yapıya işarettir. O insan ki: Allah-ü Tealâ, varlık kilitlerini onunla açmaktadır.

Besmele her kapının anahtarıdır, besmele de insanın ta kendisidir. Bismillahirrahmanirrahim dendiği zaman, Allah'ın zati zuhuru, oradan rahmaniyet zuhuru, oradan rab, rububiyet zuhuru kendi varlığı da mülk, melikiyet zuhurudur.

FATİHA'nın: Kulla Rabbı arasındaki taksimi ise... insan, her ne kadar halk olmuş ise de; Hak onun hakikati olduğuna işarettir...

Zira insan: Kulluk vasıflarını kapsamına aldığı gibi, rububiyet vasıfları da kapsamındadır...

Çünkü, Allah onun hakikatidir...

Burada, bahsedilen insandan: Muhammed S.A. murad edilir... Bu makamda ondan başkası yoktur.

Bu hakikat Hz. Rasulullah (Sav)'e ait bir hakikat ama en geniş manasıyla ona ait, tabi ki mü'minlere de ondan yansıyan şekliyle ait ve gerçek zaten Hz. Muhammed(a.s)'dan başka bir varlıkta ortada yoktur, onun nurlarından başka bir şey değiliz.

Her iki mertebede de, muteber olan odur... Her iki memlekette de, o mevcuttur...

Yani: Hak ve halk memleketlerinde...

Nitekim, bu manayı: FATİHA suresine baktığın zaman, görürsün...

Hele bir bak: Allah-ü Tealâ onu nasıl iki paya ayırdı:

a) Allah'a sana arası ile...

b) Kula dua arası...

Kul da, ikiye ayrılmıştır:

a) İlâhî hikmetlere bağlı gaybî varlık arası ile...

b) Halkî noksanlara bağlı gaybî şühud arası.

NETİCE: O, FATİHA-İ KİTAB'dır... O, Seb'ü mesanidir...

O mübarek surenin nice nice sırları vardır...

O kadar çoktur ki: Bu sayfalara sığması imkânsızdır...

Hz.Ali (kv); Yetmiş deve yükü ilim çıkarırdım, Fatiha'dan diyor.

Kaldı ki: Onları açıklamak, bizim de imkânımız dışındadır...

Durum anlatıldığı gibi olunca, bizim için gereken, o surenin zâhirî üzerine kelâm etmek olacaktır...

Haliyle, tabir ve tefsir yolundan gideceğiz.

Teberrüken:

- «Allah...»

Kelamı ile başlayalım.

Allah-ü Tealâ şöyle buyurdu:

- «Rahman Rahim Allah adı ile...»

Bu âyetin adı: Besmeledir... Bu besmele için ayrı bir kitab yazdık... O kitabın adını:

- EL-KEHF'Ü VER-RAKİM Fİ ŞERH-İ BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM...

Koyduk...

Besmelenin şerhini isteyen, o kitaba baksın...

Ancak, bu eserde de işaret yollu, öbüründen alıp söyleyeceğiz...

Çünkü yeri gelmiştir...

Arab âlimleri der ki:

- Besmeledeki (b) harfi, İstiane içindir... Yani: Yardım...

Durum anlatıldığı olunca, manası şöyle olur:

- Allah adına dayanarak, şöyle şöyle yapacağım...

Bu besmelede yapılacak işin, anılmaması, yardım talebi, her şeyi kapsamına alması içindir.

İşin takdiri ise... işaret dili ile gelmektedir...

Sonra...

Allah adı ile Allah bilinir... Oradaki "B" ile manasına.

Zira, bu ismin tecellisi sana gelmedikçe, Allah'ı bilme yolu yoktur...

Kaldı ki o: Kemal durumları için bir ayna olarak konmuştur... Onda yüzünü, müşahede edersin.

Zira, yüzünü ancak orada görmen mümkündür...

Yani Allah aynasında görmek, "Feeynema tuvellu fesemma vechullah" sen de o vecihlerden birisi olduğuna göre, ancak onu aynaya baktığın zaman görürsün, insan kendi kendinin yüzünü göremez. Şair şöyle demiş;

“*Yegâne görme vasıtası olan göz dahi, kendi kendini göremez.*”

İşaret ettiğimiz manayı anlamaya çalış...

Çünkü:

Senin aynan hakikat denizinin bineğidir... Onun için:

- «Onun duruşu ve akışı Allah'ın adı iledir...» (11/41)

"Bismillahi mecraha ve mursaha" Nuh(a.s) hakkında bahsediyorken yani Nuh'un gemisinin hareketi "Bismillahi mecraha" diye, durdurmak içinde "Bismillahi mursaha" diyormuş. Senin aynanın hakikatinin gidişi o deniz içinde Allah'ın adı iledir.

Buyuruldu...

Yani: Başkasının adı ile değil.

Allah'ın adıyla, Bu ayet-i kerimede ileriye ışık tutan çok büyük hakikatler vardır. Çünkü komutla hareketi bize gösteriyor, yani hiç anahtara basmadan, hiç anahtarı çevirmeden, hiç herhangi bir şey yapmadan, komutla söylüyorsun, senin sesinin frekansına uygun motor başlıyor çalışmaya. O günden Kur'an-ı Kerim bunları belirtmiş.

Kalb gemicisi, tevhid denizinde, isim gemisine bindiği zaman... Rahmaniyet rüzgârı:

- «Ben rahmanın nefesini Yemen canibinden alıyorum...»

Hadisinin mana boşluğunda esmeye başlar...

Mana boşluğunda derken, boş manada demek değildir,

mana o kadar geniş ki, içerisi o kadar boş ki, orada esip duruyor. İçinde nefsi bir doluluk yok, nefsi bir şey yok.

Burada:

- «Nefes...

Lafzının manası:

- «Rahim...» (1 /1)

İsminin delâleti ile... zat sahiline varmaktır...

Nefes-i Rahmani, nasıl ki, rüzgarla dalgalar sahile vurmakta, işte bu âlemde meydana gelen her şey nefes-i rahmaninin, zat sahiline vurduğu sırada oluşan oluşumlar, hakikatler.

Oraya ki varıldı: Yüce Hakkın isimlerinde ve sıfatlarında tenzihini koruyarak, varlık FATİHA'sının açılmasını taleb eder...

Fatiha, açmak. Varlık Fatiha'sı, varlıktaki hakikatlerin açılması demektir. Kur'an, Fatiha ile açılıyor ama Fatiha'da, Fatiha diye bir kelime yok, Hamd var, aslında Hamd suresi diye meşhur olması gerekirken, Fatiha diye meşhur, seb'ü mesani yani Fatiha suresinin içinde Fatiha ile ilgili bir kelime yok ama manası yüklü, Fatiha'nın manası yüklü. Çünkü kitabın başına konmuş, yani kitabı açma manasında Fatiha demişler. Varlık Fatiha'sı yani varlık âleminin başında bu var.

İşte... o zaman: Âbid, mabudun aynı olarak tahakkuk eder...

...Ve söyler:

- «Hamd, Allah'a mahsustur...» (1 /2)

Hamd, Allah'a edilir der, ehli şeriat yani hamdı kul yapar, Allah'a doğru, ileriye doğru. Halbuki, ileriye doğru olması için "Elhamdüilaallah" denmesi lazımdır Arapça'da. İla, ileriye demek, ila, hedef gösterir. "Elhamdüilaallah" dediği zaman, hamd, Allah'a mahsustur o zaman yani Allah'a yapılır hükmü vardır. Halbuki, o kadar açık ki, hamd Allah'a

mahsustur, "Elhamdülillahi" Allah içindir, ancak o yapar hamdı, kul hamd edemez. Çünkü acizdir, hamd etmekten kul, işte hamdın sekiz mertebesi var. Hamd, övme demek, bildiğin şeyi övebilirsin, bilemediğin şeyi nasıl öveceksin, o zaman hamd, Hakk'a ait olur. Hakk, seni över. İşte hem kendi kendini över, "Rabbena lekel hamd" hem kendi kendini över, onun kendisine olan senası ise aynen zuhurudur, kendi namına olan tecellisidir. Kul, bunu idrak ettiği zaman, kulun lisanından söyler, fakat Hakk kendi söyler. Kulun lisanıyla, Hakk kendi söyler. Kendi namına olan şeydeki tecellisidir, yani orada ki, zati tecellisidir. İşte bu şekilde namazı kılıyorsak o, ubudet olur. Ubudette, Allah'ın fiilidir.

Burada, Allah-ü Tealâ, kendisine hakkı üzere sena etmektedir.

Onun kendisine olan senası ise... aynen zuhurudur... Kendi namına olan şeydeki tecellisidir...

Bu âyetteki, ELİF ve LÂM, yani: Harf-i tarif, şümul için konduğu kabul edilirse... o zaman şu manaya itibar edilir:

- Bütün hamdler Allah'a mahsustur...

Bu manada: Halka ve Hakka bağlı olup beğenilen bütün sıfatların tümü ile murad edilen Allah'tır...

Aynı manada bulunan yüce Hakkın kendisine senası ise... İlâhî mertebelerde ve halka bağlı mertebelerdeki zuhurundan ibarettir...

Yani hem halka bağlı, hem kendine bağlı, ilahi mertebelerde ki zuhurundan ibarettir.

Yani: Varlığın içinde bulunduğu hal üzere..

Ehl-i sünnet mezhebinin hamd LAM'ı için kavli:

- Şümul...

Manası taşır... Beyanı da geçtiği gibidir...

Mutezile imamları ile, bazı ehl-i sünnet imamları bu LAM'a:

- Ahd için...

Derler. Bu durumda manası şu olur:

Yani şeriat ehlininde dediği doğrudur o da geçerlidir ama diğer yönleride vardır diyor.

- Allah'a lâyık olan hamd, Allah'a mahsustur...

Bu itibara göre:

- «El-hamdü.» (1 /2)

Lafzındaki işaret, İlâhî azametin hakkı olduğu şekilde Allah'ın kendisine senasıdır...

Hamd makamı, makamların en âlâsıdır...

Bu mana icabıdır ki, Muhammed'in S.A. sancağı: Hamd sancağıdır...

Bu hamdın sekizinci mertebesi, ahirette ehl-i islamın altına sığınacağı, hamd sancağıdır. Hamd mertebesinin sekizinci mertebesidir, yedinci mertebesi dua mahiyetinde, altıncı mertebesi bütün âlemdeki varlıkların kendi mertebelerinden Allah'a hamd etmeleri, toplu olarak hamd etmeleridir.

Çünkü O: Sübhan ve yüce Allah'ın zatına, İlâhî azamete lâyık bir şekilde sena etti. Hak mertebelerinde de, halk mertebelerinde de zâhir oldu...

Bu varlığın bulunduğu hal üzere...

Yani Cenab-ı Hakk, hem ilahi mertebelerde, hem halk mertebelerinde ne şekilde her iki mertebeye de layıksa o şekilde hamd etti. Beşeriyet âleminden kulun ağzından kendisine doğru hamd etti, ilahi varlığında da kendi lisanından kulun üzerine ve kendi üzerine de hamd etti, kendi kendine de hamd etti. "Semiallahu limen hamideh"

Ham edenin, hamdını duyar. Bir bakıma da kendi söyler, kendi duyar.

Allah ismi, hamd işinde, özel bir durum almıştır...

Bunun sebebini şu yoldan anlayabiliriz:

Ulûhiyet, varlığın bütün mana ve mertebelerine şamildir...

Yani uluhiyet mertebesi, varlığın bütün hem manalarına, hem mertebelerine şamildir.

Bu manada, Allah ismi ise... varlık hakikatlerinde, her hak sahibine hakkını verendir...

Bu mana ise. bu isimden başkasında yoktur... Hamd, ona tahsis edilince, hakkını alır...

Yani hamd, Allah'a bağlandığı zaman bütün varlıkta en geniş şekilde ortaya çıkmış oluyor diyor. "Elhamdürahman" desek mesela "Elhamdürab" desek "Elhamdülillahi" Allah için, Allah'a raci. Çünkü diğer isimler, Allah esması kadar kapsamlı olmadığı için ona bağlanamıyor.

Nitekim, bu manadaki açıklama: Ulûhiyet bölümünde geçti...

Böylece, Allah ismi: Hamdle özel bir durum aldı...

Elhamdülillahi olması.

Sonra... bu Allah ismi bir başka mana aldı.. Ki o mana:

- İnsanın hakikatidir...

Diyoruz.

Ve... bu manadaki Allah ismi:

- «Âlemlerin Rabbı...» (1 /2)

Bu şu demektir:

- Âlemlerin sahibidir... Onları yaratandır... Onlarda

olandır... Onlar kendisinin zuhur yerleridir...

Gerek İlâhî âlemlerde; gerekse, kulluk âlemlerinde ondan başkası yoktur.

Zâhir odur; batın odur...

İşte bunu idrak eden kişinin söylediği söz "İnna lillahi ve inna ileyhi raciun" İnna, muhakkak ki biz, Allah içiniz, ona döndürüleceğiz. Yani şu anda senin baktığın zaman o halk olarak görüyorsan da, halk edilmiş, halkıyet olarak görüyorsan da, o Rabbından başkası değildir. Netice de ona döndürülecektir.

- Rahman Rahim...» (1 /3)

İsimleri ile de, murad olunan odur...

Nitekim bu manalar: Rabb isminin ve rahman isminin tefsiri yapılırken, önceki bölümlerde geçti...

Orada görülebilir...

Bilesin ki...

- «Rahim...» (1 /3)

İsmi:

- «Rahman.» (1 /3)

İsminden daha özel bir duruma sahiptir...

- «Rahman.» (1 /3)

İse...

- «Rahim.» (1 /3)

İsminden daha şümullüdür...

Bu âyet-i kerimede, Allah-ü Tealâ :

-«Rahmetim, her şeyi kapsamına aldı...» (7 /156)

Buyurdu... Allah'ın her şeyi kapsamına alan bu rahmeti:

- «Rahman.» (1 /3)

İsminin feyzinden ibarettir...

Allah her şeyi kapladı demiyor, rahman ismi kapladı diyor.

Bir de:

- «Takva sahibi olanlara, zekâtını verenlere...» (7 /156)

Cümlesi ile beyan edilen zümreye has olarak yazılan rahmet var ki bu da:

- «Rahim...» (1 /3)

İsminin feyzinden gelir...

Biraz açılalım...

Yukarıda anlatılan manaları bazı yönleriyle açalım... Şöyle ki:

- «Rahman...» (1 /3)

İsminden gelen rahmete, bazen sıkıntı, azab karıştığı olur.

Meselâ: Çocuğun terbiyesi işinde olduğu gibi... Ona rahmet olsun, diye dövmek gibi...

Bir de, kötü tatlı ilâcı içmek gibi... O ilâç, her ne kadar şifa ise de... ona zahmetten de, azaptan da karışmıştır...

Hâsılı:

- «Rahman...» (1 /3)

İsmi, rahmet çeşidini hep kapsamına alır... Nasıl olursa olsun... İçinde üstte anlatılan biçimden azab olsun veya olmasın...

Ancak:

- «Rahim...» (1 /3)

İsmi öyle değildir... Bu, sırf rahmettir... Hiç bir şekilde, ona azap karışmaz...

İşbu mana icabıdır ki:

- «Rahim...» (1 /3)

İsminin âhiretteki zuhuru, çok şiddetlidir... Zira, cennet nimetlerine, hiç bir şekilde azap karışmaz...

Çünkü o, sırf:

- «Rahim...» (1 /3)

İsminden doğar...

Şeriat ehli, bu hakikati pek anlamadıkları için bunun zahirini söylemekteler, sadece Rahim isminin ahirette mü'minlere has bir isim olduğunu, orada faaliyette olacağını, burada faaliyette olmadığını söylemekteler. Halbuki, Cenab-ı Hakk'ın bütün isimleri her yerde geçerlidir. Yalnız tabi, dozu bakımından burada Rahman esması daha geniş kapsamlı olduğundan daha çok faaliyettedir. Burada Rahim ismi nedir? Rahim isminin tecellisi burada nedir? Kişinin, Cenab-ı Hakk'ın özüne verdiği sırf muhabbet ilmi, irfaniyet ilmi, işte burada mü'minlere has ve de tevhid ehline has bir Rahim'dir, bu da ancak oradan gelmektedir.

Rahman ismiyle genel gelmekte, Rahman esmasıyla oruçlar sıkıntılar, şunlar, bunlar, Rahman isminin içinde bunlar, çünkü o da bir lütuf Rahman ismiyle gelen, diğerleri de bir lütuf ama içine Cabbar esması karışık, Kahhar esması karışık biraz zorlanmaktayız ama gönülden gelen Rahime, hiç bir şey karışmamaktadır.

Her iki isim için, Resulullah S.A. efendimizin şu hadis-i şerifinde mana vardır:

- «Ümmetimin şifası şu üç şeydedir:

a) Allah'ın kitabından bir âyet okumakta...

b) Bal sommakta...

c) Ateşle dağlanmakta... Ancak, ümmetimin ateşle dağlanmasını sevmem...»

Yani içine azab karışmış bir şeyi sevmem diyor.

İşbu hadis-i şerif anlatıyor ki: Resulullah S.A. efendimiz, katıksız rahmet talep ediyor.

Nasıl taleb etmesin ki, Allah-ü Tealâ ona:

- «Rahim...» (9 /1 2 8)

İsmini vermiştir...

Nitekim bu mana bir başka âyet-i kerimede şöyle anlatıldı:

- «Sizin sıkıntıya uğramanız, ona çok ağır gelir... Size düşkündür... Müminlere rauftur... RAHİM'dir...» (9 /1 28)

Sebebine gelince: Onun rahmet suyuna azab kederi katılmamıştır... Kaldı ki o:

- «Âlemlere rahmettir.» (2 1 /1 0 7)

\-----------------------

Aşağıda, hakikat-i Muhammediye'nin vasfı vardır... Bu hakikat ise... ilk başta:

- İnsan...

Olarak nam alan her ferdin zatının aynıdır...

İşte... onun vasfı şöyle yapılıyor:

- «Din gününün sahibi...» (1 /4)

Burada:

- «Sahibi...» (1/ 4)

Manasına aldığımız kelimenin aslı:

- «Melik.» (1 /4)

Olarak geçmektedir... Ki:

- Hakim, çok güçlü

Demektir...

Aynı âyette geçen ve:

- «Gün...» (1 /4)

Manasına alınan lafzın aslı:

- «Yevm...» (1 /4)

Olmaktadır, Burada:

- İlâhî tecelli...

Manasınadır... Tecelli ise... Allah'ın günlerinden biridir.

- «Din...» (1 /4)

İse...

- Boyun eğip kabul etmek...

Demektir...

Durum, anlatıldığı gibi olunca:

- «Din günü...» (1 /4)

Ruhanî tecelliden ibarettir.

İşbu tecelliye bütün mevcudat, orada boyun eğmektedir...

Durum anlatıldığı gibi olunca, onlarda istediği gibi tasarruf eder...

Din gününün sahibi, mevta önünde yattığı zaman onun gününün günü işte o, din günü yani ölününde sahibi, dirilmenin sahibi olduğu gibi yani onu diriltiyorken ona sahip

olduğu gibi, o öldüğü anda onun din günü, işte buradaki yani dünya günleri bitince, ahiret günleri başlamış ki, onun kıyameti, genele göre insanın ölmesi, kişinin ölmesi küçük kıyamet ama kişiye göre büyük kıyamet, sen, bu dünyada kıyameti görmeden ölmüşsen eğer, dünyadayken küçük kıyamet demek, senin hayatındaki parçalar demek, küçük küçük parçalar, zaman parçaları kaybettiğin zaman parçaları demek. Ölmeden evvel ölünüz, ona girer ama o tahakkuk ettiğinde o büyük kıyamet olur.

Çünkü: Onların hâkimidir...

Bu âyet-i kerimede bizim:

- «MELİK...» (1 /4)

Olarak aldığımız lafız:

- «MALİK...» (1 /4)

Şeklinde olduğu da olur... Böyle okunduğu zaman:

- Batınî âlemin sahibi...

Manası çıkar . Bu batınî âlemden:

- Kıyamet ve kıyamet günü...

Diye bahsedilir... Ayrıca, şu manaya da gelir:

- Hisle bilinenlerin sureti...

Yani hissettiğimiz şeyler, duyduğumuz, hissettiğimiz şeyler.

Ruhanî mevcudatın suret mahalli...

Yani ruhların varlığının zuhura çıktığı yer, hisle bilinenlerin sureti. Ruhani varlıkların suret mahalleri bütün bu gördüğümüz şeylerdir.

Bu manayı anla...

Bundan sonra, kendi kendine hitaplaştı:

- «Ancak, sana ibadet ederiz...» (1 /5)

Yani: Senden başkasına değil...

Bir şair nefsini muhatab alarak şöyle dedi:

Kalb seni dahi aldı;

"Ben yere göğe sığmam, mü'min kulumun kalbine sığarım" dediği kalb, seni dediği Hakk'ı aldı.

Güzel şenliğe daldı.

Arap edebiyatında, bu tür sözlerin adı: İltifattır...

Çünkü, konuşma mekânından intikal vardır...

Üstteki sözün:

Kalb beni dahi aldı;

Şeklinde söylenmesi lâzım gelirken, öyle demedi:

Kalb seni dahi aldı;

Yani Cenab-ı Hakk, kendi ağzından "mü'min kulumun kalbi" yahut "irfan ehlinin kalbi" beni dahi aldı demiyor da kalb seni dahi aldı diyor. Teklemiş oluyor o zaman, iki görünüyorken, kalb seni aldı deyince teklemiş, birlemiş oluyor.

Dedi ve muhatab makamında nefsini ikame etti...

Muhatab olarak kendini oraya koydu.

Misali yukarıda anlatıldığı gibi... Allah-ü Tealâ da, şöyle buyurdu:

- «Ancak, sana ibadet ederiz...» (1 /5)

Bu şekli ile, kendisine hitab ediyor...

Yani: Mahluklardaki zuhur yerleri ile, kendisine ibadet etmektedir...

Yani suyu içtiği zaman diyelim, bu su zuhur, bunu niçin zuhur ettirdi, kendisi için.

Zira: Onları yapan odur. Hareket ettiren, durduran yine odur...

Onların kendisine olan ibadeti, onun kendisine ibadetidir...

Sonra... yüce Hakkın onları icadı, ancak: İsimlerine ve sıfatlarına hakkını vermesidir...

Durum ki böyledir: Onlarla, ancak nefsine ibadet etmektedir...

Bundan sonra, halk dili ile, hakkına hitab etti:

- «Ancak, senden yardım isteriz...» (1 /5)

Haktan ve halktan murad, kendisidir...

Dilerse... nefsine, Hak kelâmı ile hitab eder ve onu halk kulağı ile işitir...

Dilerse, nefsine halk kelâmı ile hitab eder ve onu Hak kulağı ile işitir...

Yukarıda anlatılan mana ile, yüce Hak bize: Mahlukat ile kendisine ibadet ettiğini öğretti...

Yani mahlukatı yönüyle yine kendisine.

Aynı mana üzerine, bize de şu tembihte bulundu: Aynı şeyi kendimizde müşahede etmek...

İşbu mana icabı olarak, şöyle buyurdu:

- «Ancak senden yardım isteriz...» (1 /5)

Ama şunun için: Kendimizde vehmettiğimiz güç, kuvvet ve kudretten sıyrılmamız için.

Yani güç, kuvvet ve kudreti kendimize bağlamaktan sıyrılmak için, onu Hakk'a bağlamak için.

Bunun sebebi de: Bütün bunların tasarrufu sübhan olan yüce Allah'a kalsın, diye...

Onlar bizim diye ayrı görüyoruz kendimizi, neden bunları

diyor, mal, mülk sahibine kalsın diye.

Bir de bu tasarrufları, bizden ve bizde mülahaza etmek...

Yani bu tasarruflar bizden ve bizim olduğunu düşünmek.

Böylece, yüce Hak'tan gafil olmamak.

Bütün bunları elde ettikten sonra da, onun vahidiyet mertebesine yükselmek...

Onun tecellileri ile şerefe nail olmak...

İşte... anlatılan yoldandır ki: Bizden; geçmişinde saadet olanlar, saadete nail olurlar...

Üstte manasını vermeye çalıştığımız iki âyet için, verilecek o kadar çok mana vardır ki: O manalara doğru açılınca, bu sayfalar dar gelir...

Onun için, bu kadar ile yetiniyoruz...

Onun için, bu kadar konuşmamız yeter...

Çünkü: Kasdımız, kısa yazmaktır. Uzun etmek değildir...

Daha sonra, yüce Hak, halk dili ile şöyle buyurdu:

— «Bizi, sırat-ı müstakime hidayet eyle...» (1 /6)

Bu surenin birinci kısmı şudur:

- «Rahman Rahim Allah adı ile... Hamd, âlemlerin Rabbı olan Allah'a mahsustur.. Din gününün sahibidir...» (1/1-4)

Buraya kadar olan kısım: Halk dili ile kendinden haberdir...

Bundan sonra gelen ikinci kısım ise... Halk dili ile,

Hak'la konuşmaktır... Bu kısım da şudur:

- «Ancak, sana ibadet ederiz; ancak senden yardım isteriz.» (1/5)

Daha sonra gelen ve:

- «Bizi sırat-ı müstakime hidayet eyle...» (1/6)

Meâline aldığımız âyet ise... bir müşahede makamı yoludur...

Yüce Allah işte... bu yoldan kendisi için tecellisini yapar.. Bunun manası ile:

- «Allah'ın yolu...» (42/53)

Âyetine işaret edilir...

- «Allah'ın yolu...» (42/53) Yani sıratullah.

Demek:

- Tecellisi için, zuhur yolu...

Demektir...

Daha sonra, bu zümre bir başka nam aldı...

Yani: Yukarıda anlatılan makam ehli... Ki bunlar:

- Yüce Hakkın kendisi için tecelli eylediği bir müşahede makamı...

Cümlesi ile, anlatılan müşahede makamı sahibidirler...

Evet... anlatıldığı gibi: Hemen hepsini, Allah yolunda topladıktan sonra, tefrika dili kullandı ve onlara ayrı bir nam verdi:

- «Kendilerine in'am eylediğin kimselerin yoluna.» (1/7)

Yani nimet verdiğim kimselerin yoluna

Yani:

- Varlığınla, şühudunla, ilâhı yakınlık nimetinle

tecelli eylediğin kimselerin yoluna...

- «Gazaba uğramışların yoluna değil...» (1/7)

Çünkü bunlar, uzaklık ehlidir... Kendilerine müntakim isminle tecelli eyledin...

- «Sapıkların yoluna da değil...» (1/7)

Bunlar da, Hakka hidayet babında sapmışlardır... Onu, bulamamışlardır... Ancak, bu son zümre:

- «Gazaba uğramışlar.» (1/7)

Zümresi gibi değildir... Bu zümreden, Allah razıdır... Civarına almıştır... Ama katına almamıştır...

Bunlar, o zümredir ki, bir kudsî hadiste belirtildiği gibi, Allah-ü Tealâ, onlara şöyle buyurur:

- «Ey kullarım, benden isteyin...

Onlar da şöyle derler:

- Rabbımız, senden rızanı isteriz...

Bunun üzerine, Allah-ü Tealâ onlara şöyle buyurur:

- Sizden razı olduğumun delili, sizi civarıma iskân etmemdir... Onun dışında başka şey isteyiniz.

Ve... onlar, onun rızasından başka bir temennide bulunmazlar...»

Ve... bunlara Allah, zatı için olan tecelli ile tecelli eylemez.

Çünkü onlar, Hakka karşı bir irfana sahib olmamışlardır... Eğer ona karşı bir irfan duyguları olsaydı; elbette onun zatını temenni ederlerdi...

Ve... bu zümre, yaratılan nimetlere bezeli, cennet bahçelerindedir...

Ve bu zümre var edilen nimetlerle süslenmiş, bezenmiş, cennet bahçelerindedir. Yani Allah'ın civarındadır diyor.

Böyle olunca, Rahman'dan yana sapmış olurlar...

Cennetin lezzeti ile nimete dalarlar... o kadar...

Yani cennete razı olurlar diye belirtelim kısaca. "O gün onlar cennetin meyveleriyle meşguldürler" diyor, meşguliyetleri cennetin meyveleri, cennetin lezzetiyle nimete dalarlar. Ama Cenab-ı Hakk, zatıyla meşgul olunmasını istemekte.

Bu manadaki inceliği anla...

Allah... Hak söyler...

Bu yola hidayeti nasib eden Allah'tır.

NOT= Elhamd suresi için daha geniş bilgi için (35-Fatiha suresi) isimli kitabımıza bakabilirler.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

TUR-KİTAB-I MESTUR-RAKK-I MENŞUR-BEYT-İ MAMUR-SAKF-I MERFU-BAHR-İ MESCUR

41. BÖLÜM

TUR-KİTAB-I MESTUR-RAKK-I MENŞUR-BEYT-İ MAMUR-SAKF-I MERFU-BAHR-İ MESCUR

Yukarıda anlatılan lafızlar şu mânaya gelen âyetlerdir:

— «And olsun tura... Yaygın kâğıtlarla yazılmış kitaba... Mamur eve... Yükseltilmiş tavana... Dolan denize...» (52/1-6)

Önce, sana ve bize: Allah-ü Tealâ'dan başarı dilerim...

Sonra...

Bilesin ki...

Bu bölüm: Bu kitabın bütün bölümlerinin özüdür... hülasasıdır...

Hemen hepsinin dayandığı bu bölümdür...

Bunu, şu sebeple söylüyorum: Bu bölümde anlatılacakları, dikkat ve huzur içinde okuyup düşünmen...

Hem de, derin derin...

Burada, sana neler anlatılacak? Bak, oku ve iyi anlamaya çalış.

Zâhirî lafızlara bakmak ve onları okumakla kalma... Onlarla yetinme... Daha ötesini iste...

Özellikle, üzerine parmak basıp dikkat çektiğimiz noktalarda... İncelik taşıyan ibarelerle anlattıklarımızda...

Bilesin ki...

Bu TUR, bölümünde anlatılan manaların tümü... hatta, diğer bölümlerde geçenlerin tümü:

Şeriat ehlinin kavline göre. dış manalarına dayanılacak olsa dahi...

Yani Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinin, surelerinin şeriat ehlinin anlayışı içerisinde sadece dış manalarına dayanılacak olsa dahi,

onun batınî yönünde murad olunan sensin...

Çünkü ayetlerin hepsi sana geldi. Yani hedef sensin, anlatılan sensin diyor.

Ve… senin benliğin bütün bu ibareleri kapsamına alır…

Çünkü bütün bunlar zaten sana söyleniyor. Eğer bütün bunlar anlaşılmayacak olsaydı, sana söylenmezdi, kuşa söylenirdi, rüzgara söylenirdi vs... gibi karşılığı sende, kalp makinası var ya, yaşam sahnesi de sende.

Bunda manaların çokluğu, sendeki benliğin gösterdiği çeşitli yüzlerdir... Onların hemen hepsini, kendinde gör...

Yani Kur'an-ı Kerim'de neler anlatılmışsa bunların hepsini kendinde gör.

Çünkü: Bütün bu isimlerle isimlendirilen sensin... Bütün bu sıfatlarla sıfat alan sensin.

Yukarıda anlatılanları dikkate alarak bilesin ki...

TUR: Nefsindir... Yani: Senin nefsin...

Bu manada buyurulan âyet-i kerime şöyledir:

- «TUR-U eymen canibinden ona nida ettik...» (9/52)

Yani: Nefis canibinden...

Tur dağının sağ tarafından, eymen tarafından nida ettik.

Burada bilinen bir şey daha var ki, o da: Eymen'in dışında kalan TUR'dur...

Bu TUR, ise... Musa'ya a.s. tecelli gelen dağdır...

Musa'ya a.s. orada tecelli olmuştur...

Tıpkı: Ehlullah'a, izbelerde, vadilerde gelen tecelli gibi...

Bu manada, Musa'ya a.s. gelen tecelli ancak, onun nefsi canibinden gelmiştir...

Bu tecelli dağ canibinden gelmemiştir...

Dağ ise... Musa'nın a.s. ibadet ettiği bir mahaldir...

Hani "Size nefsinizden bir Rasul" geldi diyor ya, işte Musa (a.s)'da nefsinden o hitab geliyor, Allah'ın hitabı.

Orada bazı işler olmuştur...

a) Dağın parçalanması...

b) Musa'nın a.s. bayılması...

Dağın parçalanması: Musa'nın a.s. nefsinden yana Allah'ta fena bulmasıdır...

Musa'nın a.s. bayılması: Kendi varlığından geçmesi, kendi yok olarak Hak'la var olmasıdır.

Musa a.s. yok oldu...

Sanki: Kul, hiç yokmuş...

Sanki: Yüce Hak, ezelîdir...

Musa a.s. Rabbını görmedi; ancak, Allah Allah'ı gördü...

Bu makamda ise... ondan:

- Musa.

Tabir edilir...

İşte... bu manaya işaret olarak, sübhan olan yüce Hak, şöyle buyurdu:

-«Ya Musa, sen beni hiç bir zaman göremeyeceksin...» (7/143)

Bunun manası şudur:

- Sen mevcud oldukça, ben senden yana yokum... Beni bulunca da, sen yok olursun...

Zira: Kadim zatın zuhurunda, mahlukun kalması imkânsızdır...

Aynı manaya işaret olarak, Cüneyd-i Bağdadî şöyle demiştir:

- Mahluk (muhdes), kadim zata arkadaş olunca, eseri kalmadı...

Musa (a.s.), Cenab-ı Hakk'a, Ya Rabbi bu kadar yakından sesini duyuyorum, bana kendini göster dediği zaman, Cenab-ı Hakk, ona "Len terani ya Musa" yani sen, beni göremezsin dedi.

Mahluk (muhdes), kadim zata arkadaş olunca, eseri kalmadı...

Mahluk, muhdes yani hadis demek. Hadis, sonradan var edilen demektir. Aslında bunlar hepsi birer terim, sonradan varedilen diye de bir şey yok aslında, var edilen hiçbir şey yok ancak zuhur var, Cenab-ı Hakk'ın, kendi varlığından mevcut fakat batınında olan şeylerin siluet kazanarak, değişik varlıklar halinde zuhuru çıkmasından başka bir şey değil, buna da muhdes denir. Yani sonradan olmuş, bunun bir ismi de mahluk, yani halk edilmiş. Bu mahluk, kadim zata arkadaş olunca eseri kalmadı.

Yani mahluk olan o varlık tabi diğer mahlukat üzerinde geçerli değil, insan üzerinde geçerli çünkü insandan başkasının bu idrake ulaşması veya yaklaşması mümkün değil. Mahluk olarak insanı ele aldığımızda, işte bu insan, mahluk olarak bilinen insan, kadim zata arkadaş olunca, mahlukluğundan eser kalmaz yani insanın varlığından eser kalmaz. Çünkü orada mutlak zuhurda olanın Hakk'ın ta kendisi olduğunu idrak eder. Anlayıştaki değişiklik, eserde varlıkta bir değişiklik yok. Zaten aslı öyle ama biz mahluk olarak gördüğümüzden, muhdes, mahluk ismini vermişiz. İlk olarak böyle anlaşılabiliyor, zaten tabii yaşamımız öyle çocukluktan itibaren mahluk diye hatta yaratılmış diye söylenir. İşte bu muhdes olan, kadim zata arkadaş olunca yani kendi varlığındaki hakikatini idrak ettiğinde, nefsaniyetinden bir şey kalmaz. Yani ben diye bir şey kalmaz.

Sen mevcud oldukça, ben senden yana yokum... Beni bulunca da, sen yok olursun...

Cenab-ı Hakk buyuruyor ki: Ya Musa, sen Musa'lıkla mevcut olduğun sürece, mahluk olduğun sürece, ben senden yana yokum. Beni bulunca da, sen yok olursun. Çünkü ikisi bir arada olmaz. Hakk'ın gitmesi mümkün olmadığına göre, tevhid ehli olduğumuza göre o zaman kulun gitmesi yani kulluğunun gitmesi gerekir.

Aynı manada, Hz Ali r.a. şöyle buyurdu:

- Ben, kaybolunca, o aşikâr olur; o aşikâr olunca ben kaybolurum...

Yine bu manaya işaret olarak, Allah-ü Tealâ, Musa'ya a.s. şöyle buyurdu:

- «Nefsinden ayrılda gel...»

Yani beni görmek istiyorsan, nefsinden uzaklaşta gel.

Bu yolu, Musa'nın a.s. şu sorusu üzerine tarif etmişti:

- Ya Rabbi, sana nasıl varayım?

"Len terani" sen, beni göremezsin hükmü çıktı, o zaman "Ya Rabbi, sana nasıl varayım? nasıl geleyim? İşte nefsinden ayrılda gel diyor.

Yani: Buraya kadar anlatılan manalara dayanarak bildin ki: TUR, sensin... senin nefsin batınî yönüdür...

Yani Tur-u Sina dağı dediği şey sensin. Tur-u Sina'nın batını yönü senin nefsindir. Yani senin nefis varlığın, Tur-u Sina'dır.

Dilde anlatılırken, bu batınî yöne:

- İnsanda bulunan İlâhî hakikat.

Yani sendeki batını yön dediği zaman, insandaki ilahi hakikat.

Tabir edilir... Buradaki insana:

- Halk... -yaratılmış-...

Denilmesi mecazî yoldandır...

Mutlak yoldan değil. Buradaki insana halk edilmiş yani zuhura gelmiş denilmesi mecazi yoldandır, mutlak yoldan değildir.

TUR, üzerine açıkladığımız fikri teyid babında, şu hadis-i şerife bak:

- «Rahman'ın nefesini yemen canibinden alıyorum...»

Yani eymen vadisinden. Eymen, sağ taraf demek yani nefes-i rahmaniyeyi, akl-ı küllden alıyorum, sağda akl-ı küll.

Bu hadis-i şerif üzerine biraz açılalım... Şöyle ki:

Yukarıda anlattık; TUR-U eymen işte bu nefistir...

Yani Tur'un sağ tarafı, Tur Dağının sağ tarafı demek. Cenab-ı Hakk, Musa (a.s)'a Tur Dağının sağından hitab etti yani eymen vadisinden, sağ tarafından hitab etti. Çünkü Musa (a.s) nefs-i küll tarafındaydı, sağ taraftan akl-ı küllden, "Ya Musa nalınlarını çıkar, huzuruma gel" diye akl-ı küllden, nefs-i külle, Musa (a.s) daha henüz nefs-i küll mertebesindeydi o zaman. ***Eymensiz olan TUR ise... o anlatılan dağdır...***

Resulüllah S.A. efendimiz ise... bu hadisinde:

- «Yemen...»

Demekle yetindi...

Eymen demedi, Yemen dedi. Çünkü orada bir çok manalar vardır. Onlardan bir tanesi de Veysel Karani hazretlerini belirtmekti, Yemen'den demesi, Veysel Karani'nin nefesini duyuyorum, kokusunu duyuyorum

manasına, hem ona iltifat etmiş oldu, taltif etmiş oldu, hem de bu museviyet hakikatini bizlere belirtmiş oldu.

Ve şu manaya dikkati çekti: Rahman'ın nefesini, kendi nefsinden alıyor...

"Size, nefsinizden bir Rasul geldi" diyor ya, işte Rahman'ın nefesini, nefsinden yani nefsinin eymen tarafından, sağ tarafından alıyor.

- «Rahman'ın nefesi...»

İse... isimlerinde ve sıfatlarında onun zuhurudur.

Yani isimlerinden ve sıfatlarından o bedende zuhurda olmasıdır.

Bu manada buyurulan bir âyet-i kerime şöyledir:

- «Yemin sabahın nefeslenmesine...» (81/18)

Nefes-i Rahmani. Sabahın nefeslenmesi evvela sabah kelimesini alalım, sabah, günün aydınlandığı zaman, senin sabahın, yirmi dört saatin herhangi bir vaktinde aydınlandığın zaman, mana âleminden gelen bir nurla, sohbet veya kitap veya herhangi bir vasıtayla mana âleminden gelen bir mana ile aydınlandığın zaman, orası senin sabahındır. Nefeslenmesi demek, nefes, hayattır. İşte o nurlandığın anda, o aydınlandığın andaki aldığın nefes, sana yeni bir hayat vermektedir. Batın âleminde yeni bir yol alman demektir.

Yani: Zuhuruna...

Yukarıda anlatılan manaları bildikten sonra...

- KİTAB-I MESTUR... (yazılmış kitab)

Dediğimizin manasını anlatacağız...

Bütün dalları ve kısımları üzerine o: Mutlak varlıktır... Hatta, halka ait itibarları ile.

Yani halk dediğimiz yazılar ile de mutlak varlık

hükmündedir ama biz ona halk ismini veririz.

Ve... mutlak varlık:

- MESTUR...

Satırlanmış.

Tabir edilendir...

Herhangi bir kitabın içerisinde sayfalar var, yapraklar var, sayfalarda satırlar var ve o kitabın kapalı durduğu zaman hiç bir ifadesi yoktur. Açıldığı zaman satırlar ortaya çıkmakta ve satırlardan da, manalar ortaya çıkmakta. Herhangi bir satırı okuduğumuzda zaman geliyor, ağlamaklı oluyoruz, zaman geliyor, gülmekli oluyoruz. Yani bizi bir halden, bir hale getiriyor, bu satırlar. İşte bu âlemde gördüğümüz, her bir varlık, bu âlem kitabının bir satırı hükmüne, mestur dediği bu.

Yani: Mevcuddur... Yazılmış satırlar halinde; Melekutta meşhurdur...

Melekut âleminde meşhur yani orada programı yapılmış, bu âlemde de satırlar halinde zuhura çıkmış.

Sonra o: Levh-ü mahfuzdur... Muhafaza edilen levhalardır. Bu Kitab-ı Mestur.

Bu mülk âleminde, onun benzeri insan mukabilidir. Bundan ise:

- RAKK-I MENŞUR... (Yaygın kâğıt).

Diye tabir edilir...

- RAKK (kâğıt)

İle teşbih yollu anlatılması, aslî ve fıtrî bir baskı ile, eşyanın onda var olmasıdır...

Yani bu âlemdeki bütün varlıkların yazıldığı yer, yani sahnesi kağıt, nasıl ki, bu kitabın sahnesi, harflerin ayaklarının bastığı, kendilerinin üzerine nakşedildiği yer kağıt ise, işte bu bütün âlem, Elif, Lam, Mim, Zalikel kitabü la raybe fih, bu öyle bir kitaptır ki, bu âlem kitabı onun

üzerinde hiç şüphe, şek yoktur. İşte her birerlerimiz, bir varlığız ve bir yerlere basmaktayız yani bir yerlerde bizim varlığımız şekledilmiş, tespit edilmiş, işte bu havada da dursak, boşta da dursak, bu kağıt üzerinde, Rakk-ı Menşur, yaygın kağıt diye bu ifade edilmekte. Eşyanın manalarının olduğu yer yani kendi varlıklarının zuhura çıktığı bir yer var, ister boşta olsun, ister basamakta olsun, işte ne şekil, o şekilleri ortaya çıkmışsa, o şeklin görüntüsü, onun altında kağıttır diyor. Yani o altındaki hava boşluğu da olsa, bir zemin var yine, işte bunların tamamı Rakk-ı Menşur, yaygın kağıt diye tabir edilir diyor.

İle teşbih yollu anlatılması, aslî ve fıtrî bir baskı ile, eşyanın onda var olmasıdır...

Yani benzetme yollu anlatılmıştır diyor. Asli ve fıtratından gelen bir baskı ile yani zuhura çıkarılması ile var olması.

Ve... bütün mevcudatın varlığı ondadır... O kadar ki: Hiçbir şey, ondan eksik değildir.

Yani bu Rakk-ı Menşurun üstünde hiçbir onun dışında değil, ondan eksik değil.

Bu ise...

- MENŞUR... (yaygın)

Tabiri ile anlatılır...

Yani bütün âlemlere yayılmış. Bütün âlemlerde yaygın olan bu varlığın zuhura getiricisi yani mesnedi de kağıt olarak belirtiliyor.

Bunu, şu cümle ile, daha iyi anlatabiliriz:

- Bir kitap, açılıp yayıldığı zaman; onda olan her şey bilinir...

Bu durumda:

- RAKK-I MENŞUR...

Olan ve:

- Yaygın kitab...

Manasına gelen cümle de, levh-ü mahfuz olur. Bunun benzeri de, insan ruhudur...

Bütün kitaplar levh-i mahfuz, her sayfa bir levh, levha ve içerisinde onu muhafaza etmesi de muhafazası, koruması, levh-i mahfuz, korunan kitap, muhafaza edilen kitap. Aslında bizim varlığımız dahi mutlak levh-i mahfuzdur yani şu varlığımız dahi korunan bir kitaptır.

Haliyle oradaki bu benzerlik: Eşyayı kabulü ve varlıkların ondaki basılı şeklidir...

Levhün zatı ise, budur... Aralarında hiç ayrılık yoktur...

- BEYT-İ MAMUR...

Bununla ilgili çeşitli rivayetler vardır. Burada bizim bilmemiz gereken Beyt-i Mamur, esma mertebesini bildirmekte, Beyt-i Mamur yani tecelli-i esma, zati tecellisinin esma mertebesini bildirmekte. Beytü'l Makdis, tecelli-i sıfat mertebesini ifade etmekte. Beytü'l Haram da, tecelli-i zat, zati tecelli mertebesini belirtmekte. İşte Beytullah, Beytü'l Haram bu gün mevcut ama Beytü'l Makdis mevcut değil, mana olarak mevcut ama fiilen mevcut değil. Kapsamını Beytü'l Haram'a nakletti Cenab-ı Hakk, bütün tecellilerin tamamı artık orada, ef'al, esma, sıfat, zat tecellileri hepsi orada.

Zaten o evvela ef'al tecellisiyle başladı, zat tecellisiyle tekrar faaliyete geçti. Bir ara putlar dolduruldu içerisinde, o putlar dolduğu zaman esma ve sıfat tecellisi Beytü'l Makdis'e kaydırıldı, ef'al tecellisi sadece Beytullah'ta kaldı, İbrahimiyet mertebesi sonra Museviyet ve İseviyet gelince Mescid-i Aksa inşa edilince, dünya tecelli merkezi oraya kaydırıldı ama Hz.Rasulullah (Sav) geldikten sonra zati tecelli bütün tecellileri kapsamına alarak Mescid-i Haram'a kaydırıldı. Şimdi orası yıkık onun için yıkık yoksa orası tamir edilirdi, tecelli devam etseydi, esma, sıfat tecellisi orada olsaydı tamir edilirdi. Orada İslami temsilciliği var, esma ve

sıfat tecellisinin İslam'daki temsilciliği var, Kubbetüs Sahra, Hz. Rasulullah (Sav)'in miraca çıktığı taşın üstündeki kubbe, oradaki mescid. Orası vekaleten yani Kabe'ye vekaleten orada ama zahiri museviyetten ve zahiri iseviyetten alınmış durumda, esma ve sıfat tecellileri.

Cümlesine gelelim... Ki bu:

- İmar edilmiş ev.

Manasına gelir...

Bu, bir mahaldir ki: Allah onu zatına has eylemiştir... Bunun için onu: Yerden semaya kaldırmıştır... Onu meleklerle şenlendirmiştir...

Bunun benzeri: İnsanın kalbidir...

Çünkü: İnsanın kalbi, Hakkın mahallidir...

Orası da, imar edenden hali kalmaz. Hem de, hiç bir zaman...

Onun imarı: Ya kudsî ve İlâhî yoldan olur... Yahut, melekî yoldan... Ya da, şeytanî yoldan...

Yahut nefsanî... Ki bu nefsanî oluş: Hayvanî ruhtur...

Hâsılı: O kalb, daima içinde bulunan sakinleri ile imar edilir...

Nitekim bu mana, şu âyet-î kerimede daha açık anlatılı

- «Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a iman edenler imar eder.»

Yani: İkamet eder... Çünkü, imaret:

Kullanıldığı zaman imar edilmiş oluyor, terk edildiği zaman harab olmuş oluyor.

- Sakin olanlar...

Şeklinde kullanılan tabirin manasıdır...

Tavan, nasıl evden sayılır ve onun bir parçası olursa... Allah'ı sığdıran kalb de, aynı şekilde evdir...

"Yere, göğe sığmam, mü'min kulun kalbine sığarım" dediği.

Allah, onun sahibidir... ondandır... onun bir bölümüdür...

Bu manaya göre: İçe alınan, cüzdür. İçine alan ise... kül...

Tevessü' -genişletme- dilinde işin hakikati bu merkezde olduğu için, verilen mana yadırganmasın...

Bu bir teşbihtir. Benzetmedir...

Amma, yüce Hakkın asıl durumuna uymaz...

Zira, onun hükmü ve vasfı: Eşyayı içine almaktır... Eşyanın da, onu: İçine alıp sığdıramayacağıdır...

Kaldı ki, onda: Ne parça tabiri vardır: ne de bütün...

Çünkü o: Kendi kudsiyetinde bu anlatılan şekillerden münezzehtir...

Hâsılı: Bütün bu teşbihleri bir yana bırak...

Ve... anla, bil: Aynî varlık yönünden Allah için olan nedir?

Yine bil: Hükmî varlık yönüyle sübhan olan Allah için olan nedir?

Anla: O, kimdir?

Anla: Sen, kimsin?

Ve... sen, ne ilesin? O, ne iledir?

Ve sen, hangi şeyle ona mugayirsin... Ve o: Hangi vasıfları ile senin noksan hallerinden yana münezzehtir...

Şunu da bil: Seninle onun beynindeki bağlantıyı hangi yönden sağladın? buldun?

Yani arandaki bağlantıyı.

Ve... anlatılan bağlantı, hangi yönden kesildi, kaybettin?

Anlatılan halleri, bu ibarelere dalarak düşün...

Bunlar, öyle ibarelerdir ki: Hakkın sırlarını; hem açık, hem de işaretle anlatmaktadır...

Gelelim:

— BAHR-İ MESCUR...

Cümlesine... ki bu:

— Dolan deniz...

Manasınadır...

Bu cümlenin bize göre manası:

— Saklı ilim... gizli sır...

Demektir...

Anlatılan sır, öyle bir sırdır ki: KÂF ile NUN arasındadır...

İşaret dili, ancak bu kadar anlatır...

Zahirî tabire gelince; rivayeti şöyledir:

— Arşın altında bir denizdir. Cebrail o denize her gün girer...

Oradan çıkınca: Kanatlarını çırpar... Ondan yetmiş bin damla olup düşer...

Allah-ü Tealâ, o damlaların her birinden bir melek yaratır... Hepsi de İlâhî ilim taşımaktadır...

İşte... bu meleklerdir ki: Beyt-i mamurun bir kapısından girer ve bir kapısından çıkarlar... Bir daha da, oraya dönmezler...

Kıyamete kadar, bu iş, böylece sürüp gider...

Açıktan anlattığımız bu manaları anlamaya çalış.

Çeşitli yollardan işaret ettiklerimizi de öğrenmeye bak...

Hele bir bak: Bu deniz niçin sana doldu?

Ve... bu tan yerinin ağarmasına niçin engel olundu?

Acaba bu: Aklın kavrama işindeki kusuru mudur?

Yoksa... İlâhî bir kıskançlık mı? Ki bu kıskançlık, onun çözülmesine engel oldu?

Nitekim bu manada, Resulullah S.A efendimiz şöyle buyurdu:

— «Miraca götürüldüğümde, bana üç ilim verildi: Bunlardan birini gizlemek için, benden söz alındı...»

Bu hadisin devamı vardır; tamamı daha önce anlatıldı...

Hâsılı; Burada satırlar halinde yazıp anlattıklarımızın tümü; O dolu denizin köpüklerindendir...

Yani Bahr-i Mescur'dandır söylediklerimiz diyor. Yoksa falan kişi nakli, filan kişinin hayalinden ürettiği ilimler, bilgiler değil. Doğrudan doğruya kaynağından aldığımız ilimlerdir diyor.

Delik kulaklara asılan boncuklar değil...

Bu, bize zâhir olandır... Ondan hiç bir şeyi gizlemedik...

Hemen hepsini, ya işaretle yerine koyduk; ya da, anlatırken edebî bir terim kullanarak...

Bir yönüyle misal getirip açıkladık... Ta ki, onu: Yabancıdan alalım...

Yani bu işlerle ilgili olmayan kimselere ulaşmasın.

Yukarıdaki cümleleri sıralamaktan muradım: Hayır babında kapsamına neleri aldığını anlatmaktır...

Çünkü bu: Öyle bir kitaptır ki, bu zamana kadar bir benzeri gelmedi...

Bu kitap ve Muhiddin Arabi hazretlerinin kitapları, bu diğer kitaplar, İslam'ın en değerli kitapları, Kur'an ve hadislerden sonra sıralanacak kitaplardır bunlar. Fıkıh kitapları değil, zati hakikati anlatan kitaplardır, sıralanacak olanlar. Çünkü İslamiyet bunun için geldi.

Bunun izah şekli gibi bir izah, asırlarca yapılmamıştır...

Anla... düşün...

Babadan bahtiyar olup, saadeti bulan o kimsedir ki: Bu kitabı okur... Okuyamazsa, onu okumak için tahsili yoluna koşar...

Babadan bahtiyar olmadıktan sonra, saadeti bulamadıktan sonra bu kitabı okumak mümkün değil. Okur ama bir şey anlamaz, okumuş olmak için okur ama hiç bir şey anlamaz. Anlayabilmesi için babadan bahtiyar, akl-ı başında bir babası olması lazım demek. Yani oğlunun hakkını veren, onu kendi nefsani yönünde azarlamayan, bağırıp çağırmayan, oğlun neye ihtiyacı varsa onu vermek. Babadan bahtiyar demek bu, oğlun bütün ihtiyacını gideren demek, onu başkasına muhtaç etmeyen demek. Babadan

bahtiyar olur da, kendi yetersiz olursa, eğer okuyamazsa tahsili yoluna koşmalı diyor. Yani okuyanlarla birlikte okumalı en azından diyor.

Allah… Hak söyler.

Bu yola hidayeti nasib eden Allah'tır…

Tercümenin Bittiği Tarih:
12 Cemaziyelâhir 1391
4 Ağustos 1971
İ s t a n b u l

(BİRİNCİ CİLDİN SONU)

NOT= Yukarıdaki mevzular hakkın da fazla yorumlar ve şerh yapmadım çünkü zaten metin yazıları oldukça açıktır. Bu kitaplardan gayem bu değerli mevzuların sadece kendi kitapları arasında kalmayıp bizimde kitaplarımız içinde genele açılık daha çok kişilere ulaşabilmesini sağlamaktır.

Son bölüm hakkında daha geniş bilgiler için, (59-6-Peygamber-Musa kelimullah) ve (118-52-Kur'an-ı kerîm de yolculuk Tur suresi) isimli kitaplarımızı okuyabilirsiniz.

Birinci cildin bitiş tarihi. (27-08-2019)

Rabb-ımıza şükrederiz bu kitabımızda böylece neticelenmiş oldu.

Okuma fırsatını bulanların azami derece de faydalanmalarını niyaz ederim Cenâb-ı Hakk hepimizin feyzlerini arttırsın inşeallah.

Allah Hakk söyler Hakk-ı söyler çalışmak bizden muvaffakiyet Haktandır.

Terzi Baba kitapları.

Terzi Baba Baskısı olan kitaplar.

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)

22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
35. Fâtiha Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
41. İnci tezgâhı:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-namaz sureleri
69. 2-namaz sureleri
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
91-Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."

(H) Yayınları tarafından basılan kitaplarımız:

----

6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve hakikatleri:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri.
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem-safiyeti. Safiyyullah. (a.s.)
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.

Terzi Baba kitapları sıra listesi

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADîS :
2. VEHB : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve

sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:

31. Kehf Sûresi:
32. 3-Terzi Baba İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Beled-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. 20-TÂ HÂ Sûresi:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
62. -4-Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:
65. Reşehatt'an bölümler:
66. Risâle-i Gavsiyye:
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-Namaz Sûrereleri:
69. 2-Namaz Sûrereleri:

70. Yahova Şahitleri:
71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
72. Îman bahsi:
73. Celâl cemâl Celâl:
74. 2012 Umre dosyası:
75. Gülşen-i Râz şerhi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
83- 2013 Umre dosyası.
84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.
85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
89- 6-Her şey merkezinde hikâyesi.
90- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-1) şerhi.
91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
92- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (2) şerhi.
93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
94- Mescid-i Dırarr-Kubbet-ul Kara.
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
97- 2015 Umre dosyası.
98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
101- Bosna Hersek dosyası.
102-The SCHOOL OF WISDOM (irfan mektebi)
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
104-Hacc Umre ve hakikatleri.
105-Cemo ve Farko.
106-(2016) Umre dosyası.
107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)

108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
110-19-53-Şeker risalesi.
111-Lübb-ül lübb-Özün özü ve şerhi.
112-Bir kardeşin soruları ve cevapları
113- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-2) şerhi.
114- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-3) şerhi.
115- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-4) şerhi.
116- 2017-Kudüs seyahati dosyası.
117- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-5) şerhi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
119-Fu-Hi-01-Adem Fassı.
120-Fu-Hi-02-Şit Fassı.
121-Fu-Hi-03-Nuh-fassı.
122-Fu-Hi-04-İdris-05-İbrahim-fassı
123-Gülşen-i Raz-2-Terzi Baba şerhinin tamamı.
124-İbretlik bir değmez dosyası daha Satih ince.
125-2018 Umre dosyası
126-14-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
127-15-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
128-İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-
132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-
133-1-İzmir İrfan sohbetleri.
134-2-Sohbet arası sohbetler.
135-3-Sohbet arası sohbetler.
136-4-Sohbet arası sohbetler.
137-5-Sohbet arası sohbetler.
138-6-Sohbet arası sohbetler.
139-7-Sohbet arası sohbetler.
140-8-Sohbet arası sohbetler.
141-9-Sohbet arası sohbetler.
142-10-Sohbet arası sohbetler.
143-11-Sohbet arası sohbetler.
144-12-Sohbet arası sohbetler.

145-13-Sohbet arası sohbetler.
146-14-Sohbet arası sohbetler.
147-15-Sohbet arası sohbetler.
148-16-Sohbet arası sohbetler.
149-17-Sohbet arası sohbetler.
150-18-Sohbet arası sohbetler.
151-19-Sohbet arası sohbetler.
152-20-Sohbet arası sohbetler.
153-21-Sohbet arası sohbetler.
154-22-Sohbet arası sohbetler.
155-23-Sohbet arası sohbetler.
156-24-Sohbet arası sohbetler.
157-25-Sohbet arası sohbetler.
158-26-Sohbet arası sohbetler.
159-27-Sohbet arası sohbetler.
160-28-Sohbet arası sohbetler.
161-29-Sohbet arası sohbetler.
162-30-Sohbet arası sohbetler.
163-1-7-Esmâ'ül Hüsnâ-M.Nusret Tura.
164-2-8-Esmâ'ül Hüsnâ-M.Nusret Tura.
165-9- Ku-Ker-Yol-Kıyamet Sûresi.
166- İnsan-ı Kamil-A-K-C-Cilt-1-Kitap-6-şerhi-
167- İnsan-ı Kamil-A-K-C-Cilt-1-Kitap-7-şerhi-

Altı peygamber serisi:

1-15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
2-21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
3-24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
4-59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
5-60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
6-61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

Terzi Baba kitapları serisi:

1-12- Terzi Baba-(1)
2-39- Terzi Baba-(2)
3-32- Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
4-79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.

5-80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
6-86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
7-91- Terzi Baba (7) Biismi has “Selâm” (13)
8-95-Terzi Baba-(8) (19/53)
9-99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
10-103-Terzi baba yüksek lisans tezi.
11-108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
12-109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
13-110-19-53-Şeker risalesi.
14-126-1-Ben’deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
15-127-2-Ben’deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
16-87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
17-129-Terzi Baba divanı. “Tüm şiirlerim.”
18-131-Kur’ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-

Bir hikâye birçok yorum serisi.

1-25 -Köle ve incir dosyası:
2-27 -Genç ve elmas dosyası:
3-34 -Bakara dosyası:
4-61-Bir ressam hikâyesi:
5-76-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
6-89-Her şey merkezinde hikâyesi.

Dîvanlar serisi:

1-1-Necdet Divanı:
2-2-Hacc Divanı:
3-16-Divân (3)
4-87-Terzi Baba-İlâhiler derleme.
5-88-Nusret Tura-Divanı.

İbretlik dosyalar serisi.

1-17-kevkeb-kayan yıldızlar.
2-23-İbretlik değmez dosyası.
3-73-Celâl Cemâl Celâl “hayalî Kamer’in hayal vâdîsi”
4-81-Hayal vadisinin çıkmaz sokakları.

5-93-Mescid-i dırar/Kubbet-ul kara.
6-98-Solan bahçenin/kuruyan gülleri.
7-105-Cemo ve Farko.
8-112-Bir kardeşin soruları ve cevapları.
9-124-İbretlik bir değmez dosyası daha. Satih ince.
10-128- İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
11-130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
12-132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-

Umre dosyaları serisi

1-2. Hacc Divanı:
2-20. Terzi Baba Umre (2009)
3-33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
4-74. 2012 Umre dosyası:
5-83- 2013 Umre dosyası.
6-97- 2015 Umre dosyası.
7-106-(2016) Umre dosyası.
8-104-Hacc Umre ve hakikatleri.
9-125-2018 Umre dosyası

Diğer dillere çevrilen Terzi Baba kitapları serisi

1-5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
2- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
3-46. İngilizce, Salât-Namaz:
4-47. İspanyolca, Salât-Namaz:
5-48. Fransızca İrfan mektebi:
6-71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
7-93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8-100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
9-107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

Terzi Baba İnternet dosyaları:

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
1-2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar .
21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-

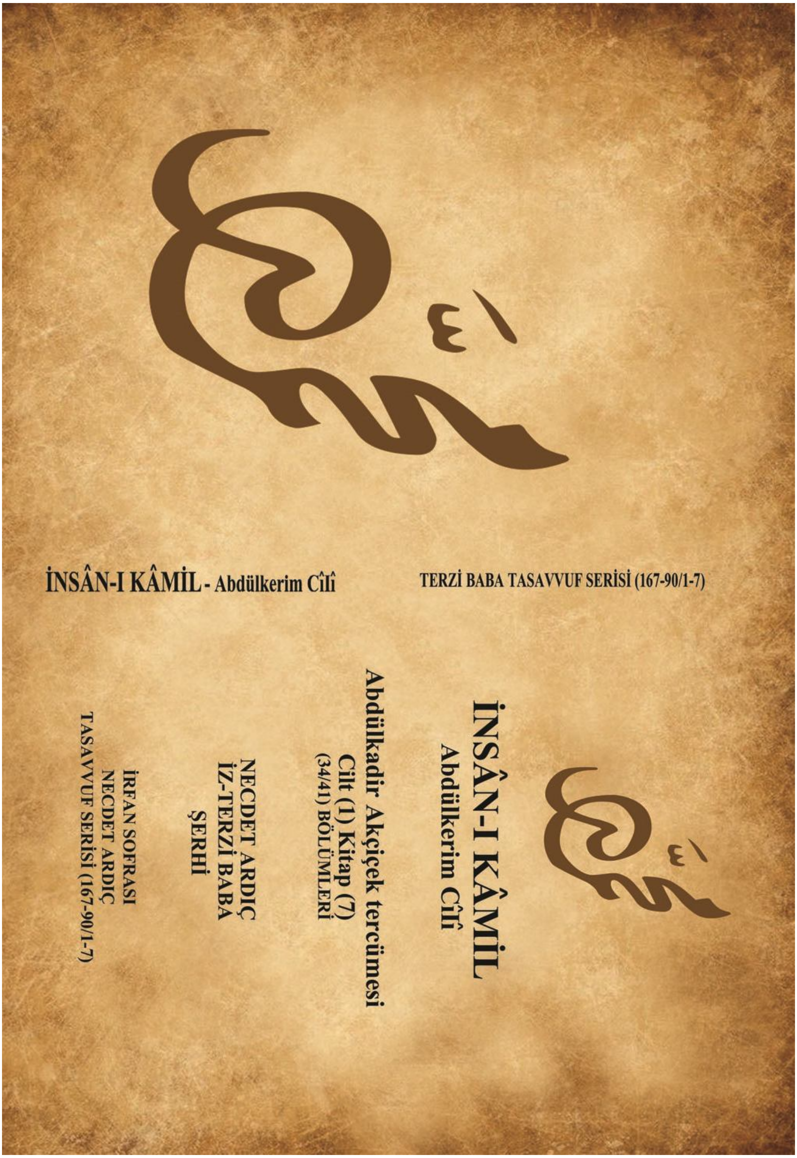
Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-

Kitaplar devam ediyor şu an Yekün= (167+100=267)

İNSÂN-I KÂMİL - Abdülkerim Cîlî
TERZİ BABA TASAVVUF SERİSİ (167-90/1-7)
İNSÂN-I KÂMİL
Abdülkerim Cîlî
Abdülkadir Akçiçek tercümesi
Cilt (1) Kitap (7)
(34/41) BÖLÜMLERİ
NECDET ARDIÇ
İZ-TERZİ BABA
ŞERHİ
İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (167-90/1-7)